

**POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SOSNOWCU**

**OCENA STANU SANITARNEGO
I
SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
MIASTA SOSNOWIEC**

w 2021 roku

LUTY 2022

Raport o stanie sanitarnym miasta Sosnowiec oparty jest na ocenie wyników działań realizowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu w 2021 roku na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców miasta.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu realizuje zadania (zamierzenia, przedsięwzięcia i kontrole) zgodnie z posiadanymi kompetencjami, na podstawie ustawy z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Dz. U. z 2021r. poz. 195.

Ochrona zdrowia ludności realizowana jest w ramach prowadzonego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego poprzez:

- zapobieganie chorobom zakaźnym,
- monitorowanie jakości wody przeznaczonej do spożycia/ kąpieli/rekreacji,
- zapewnienie bezpieczeństwa żywności, warunków pracy oraz nauki i wypoczynku.

Uzupełnieniem realizowanego nadzoru jest prowadzona działalność oświatowo-zdrowotna i promocja zdrowego stylu życia.

Wzrastająca ilość realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną programów i akcji prozdrowotnych wynika z potrzeby popularyzowania podstawowych zasad higieny, racjonalnego odżywiania się, szczepień profilaktycznych i metod zapobiegania chorobom zakaźnym, ograniczania używania substancji psychoaktywnych, zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowania odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań.

Ogółem w 2021 roku przeprowadzono **10514** kontroli/wizytacji/postępowań ws. chorób zawodowych/dochożeń epidemiologicznych/wywiadów; wydano **1151** decyzji administracyjnych (**671** merytorycznych + 480 płatniczych); nałożono **72** mandaty karne na kwotę **13000** złotych.

Raport opracowany na podstawie sprawozdań z poszczególnych komórek organizacyjnych Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Sosnowcu na dzień 31.12.2021 roku - wskazuje najistotniejsze problemy zdrowia publicznego występujące w ubiegłym roku, w tym opis skutków trwającej od 2020 roku epidemii korona-wirusa.

Zawarte w raporcie analizy , oceny i zestawienia stanowią podstawę poprawy stanu zdrowia publicznego miasta oraz doskonalenia działalności jednostki.

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Sosnowcu
lek. med. Zbigniew Cebo***

Spis treści

I. EPIDEMIOLOGIA.....	6
1. CHOROBY ZAKAŻNE.....	7
1.1 CHOROBY ZAKAŻNE WIEKU DZIECIĘCEGO.....	9
1.2. CHOROBY ZAKAŻNE UKŁADU POKARMOWEGO.....	10
1.3. CHOROBY ZAKAŻNE UKŁADU ODDECHOWEGO.....	11
1.4. CHOROBY ZAKAŻNE UKŁADU NERWOWEGO.....	13
1.5. CHOROBY SZERZĄCE SIĘ POPRZEZ PRZERWANIE CIĄGŁOŚCI TKANKI.....	14
1.6. WYBRANE ZOONOZY.....	14
1.7. CHOROBY INWAZYJNE.....	15
1.8. CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ.....	15
1.9. WNIOSKI W ZAKRESIE NADZORU NAD ZAKAŻENIAMI I CHOROBAMI ZAKAŻNYMI.....	15
2. OGNISKA EPIDEMICZNE.....	16
3. SZCZEPHENIA OCHRONNE.....	18
3.1. SZCZEPHENIA OBOWIĄZKOWE.....	18
3.2. POZOSTAŁE SZCZEPHENIA OBOWIĄZKOWE OSÓB NARAŻONYCH W SPOSÓB SZCZEGÓLNY NA ZAKAŻENIE ORAZ SZCZEPHENIA ZALECANE.....	21
3.3. NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPHENNE.....	23
3.4. PODSUMOWANIE NADZORU NAD SZCZEPHENIAMI.....	25
4. NADZÓR NAD PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ.....	26
4.1 LECZNICTWO ZAMKNIĘTE.....	26
4.2 LECZNICTWO OTWARTE.....	27
5. ZABIEGI DERATYZACYJNE.....	27
II. HIGIENA ŻYWIENIA, ŻYWNOSCI I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU.....	28
1. ZAKŁADY PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOSCIĄ.....	32
1.1. Zakłady produkcji żywności.....	32
1.2. Obiekty obrotu żywnością.....	34
1.3. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego.....	36
1.4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego.....	38
2. AKCJE.....	41
3. TRANSPORT ŻYWNOSCI.....	43
4. WSPÓLPRACA Z INNYMI SŁUŻBAMI /ORGANAMI KONTROLI.....	44
5. IMPORT / EKSPORT.....	44
6. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH.....	45
6.1. Krajowe środki spożywcze.....	45
6.2. Importowane środki spożywcze.....	45
6.3. Środki spożywcze z UE.....	45
7. INTERWENCJE.....	47
8. WNIOSKI.....	48
III. HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA.....	51
5. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	59
5.1. Podmioty lecznicze.....	59
5.2. Obiekty usługowe.....	60
5.3. Pozostałe obiekty użyteczności publicznej.....	61
6. INTERWENCJE.....	62
IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY.....	65
1. ŻŁOBKI/KLUBY DZIECIĘCE.....	67
2. PLACÓWKI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO.....	67
2.1. Ergonomia w przedszkolach.....	67
3. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE I POMOCY SPOŁECZNEJ.....	69
4. SZKOŁY.....	69

4.1. Mikroklimat w szkołach.....	69
4.2. Ergonomia w szkołach.....	70
4.3. Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych.....	70
4.4. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.....	71
4.5. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.....	71
4.6. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach.....	71
5. SZKOŁY WYŻSZE.....	72
6. WYPOCZYNEK ZIMOWY I LETNI DZIECI I MŁODZIEŻY.....	72
7. INTERWENCJE.....	73
8. WSPÓŁPRACA Z URZĘDAMI/ ORGANAMI.....	74
9. WNIOSKI.....	74
V. HIGIENA PRACY.....	76
1. OCENA ZAKŁADÓW PRACY.....	77
2. OCENA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA /USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.....	80
3. OCENA STANU HIGIENICZNO-SANITARNEGO W ZAKŁADACH POGRZEBOWYCH ORAZ WARUNKÓW PRACY I OCENY NARAŻENIA ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH W WW. ZAKŁADACH.....	81
4. OCENA LEGALNEGO OBROTU I STOSOWANIA PREKURSORÓW NARKOTYKÓW.....	81
5. NADZÓR NAD OBROTEM ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI „DOPALACZAMI”.....	82
6. ZADANIA DODATKOWE.....	82
7. CHOROBY ZAWODOWE.....	83
8. WNIOSKI.....	85
VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY.....	87
1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE MIASTA.....	88
2. UZGADNIANIE WARUNKÓW ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU.....	96
3. UZGODNIENIA ŚRODOWISKOWE.....	97
4. UZGODNIENIA DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ.....	106
5. ODBIORY OBIEKTÓW.....	107
6. WNIOSKI.....	110
VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	112
1. BIEG PO ZDROWIE.....	114
2. TRZYMAJ FORMĘ.....	115
3. SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE.....	116
4. KLUB ZDROWEGO PRZEDSZKOLAKA.....	117
5. CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS – Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej.....	118
6. PROJEKT KIK/68 Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.....	119
7. ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?.....	120
8. SMAK ŻYCIA CZYLI DEBATA O DOPALACZACH.....	121
9. WYBIERZ ŻYCIE - PIERWSZY KROK.....	122
10. PODSTĘPNE WZW.....	123
11. ZNAMIEŃ! ZNAM JE?.....	124
12. KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV I ZWALCZANIA AIDS	125
13. AKCJA „ ZASZCZEP W SOBIE CHĘĆ SZCZEPIENIA”.....	127
KAMPANIA #SZCZEPIMYSIĘ.....	127
14. AKCJA „ Bezpieczne wakacje 2021 ”.....	129
15. AKCJA „BRĄZOWO ALE CZY ZDROWO”.....	130
16. AKCJA DOPALACZE – WYPALACZE „Groźne narkotyki ”.....	131
17. AKCJA EUROPEJSKI DZIEŃ WIEDZY O ANTYBIOTYKACH / Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach / w ramach programu zdrowotnego Ministra Zdrowia „Narodowy Program Ochrony Antybiotyków ” /.....	133

18. LEKKI TORNISTER – działania edukacyjne w ramach profilaktyki wad postawy.....	134
20. WIRUSOOCHRONA.....	136
21. WNIOSKI.....	137

I. EPIDEMIOLOGIA

1. CHOROBY ZAKAŻNE

Ochrona zdrowia mieszkańców przed wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych, zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych oraz ich zwalczanie to jedno z najważniejszych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z dnia 5 grudnia 2008 roku (Dz. U. 2021 poz. 2069 z późn. zm.) lekarze mają obowiązek zgłaszania 58 chorób zakaźnych, jednostek i zespołów chorobowych, a Państwowa Inspekcja Sanitarna rejestracji dokonywanych zgłoszeń.

Analiza zarejestrowanych w 2021 roku zachorowań na choroby zakaźne z terenu nadzorowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sosnowcu wykazała, że sytuacja epidemiologiczna w mieście była dynamiczna w związku z zarejestrowanym **dalszym wzrostem ogólnej liczby zgłoszonych przypadków zachorowań w stosunku do poprzedniego roku** (w 2021 roku - **20159** zachorowań; w 2020 roku - **7958** zachorowań).

Tabela przedstawia liczbę zachorowań w okresie: 2017 – 2021.

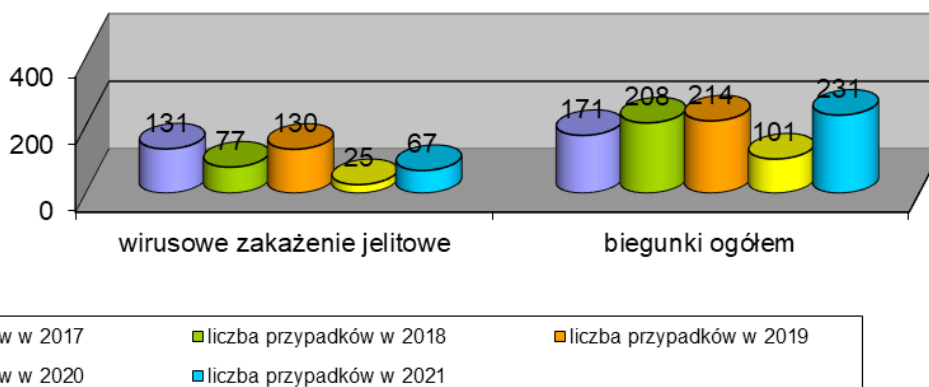
Lp.	Zachorowania		Liczba przypadków				
			2017r.	2018r.	2019r.	2020r.	2021r.
1.	Salmoneloza	zatrucia pokarmowe	16	44	22	17	16
		inne zakażenia pozajelitowe	3	2	1	1	2
2.	Inne bakteryjne zakażenia		37	26	25	27	100
3.	Lamblioza		5	8	2	4	4
4.	Wirusowe zakażenia jelitowe		131	77	130	25	67
5.	Biegunka	ogółem	171	208	214	101	231
		w tym u dzieci do lat 2	54	64	79	43	62
6.	Jersinioza pozajelitowa		1	0	0	0	0
7.	Mikobakteriozy – inne i BNO		1	0	1	0	2
8.	Listerioza		0	2	1	2	1
9.	Krzusiec		5	4	8	4	1
10.	Płonica (szkarlatyna)		83	108	90	35	12
11.	Choroba meningokokowa	zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych	0	3	0	0	0
		posocznica	1	0	0	0	0
12.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	ogółem	36	43	48	29	23
		w tym róża	35	39	46	29	22

13.	Choroby przenoszone drogą płciową		5	5	11	11	9
14.	Borelioza z Lyme		25	55	64	5	64
15.	Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		1	0	1	0	0
16.	Choroba Creutzfeldta-Jacoba		1	2	0	0	1
17.	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień		24	21	14	9	10
18.	Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu		12	12	8	1	4
19.	Gorączka denga klasyczna		1	0	0	1	0
20.	Ospa wietrzna		755	940	776	384	343
21.	Odra		1	1	8	2	0
22.	Różyczka		0	1	0	1	0
23.	WZW typu A		226	107	3	1	2
24.	WZW typu B		18	16	13	0	3
25.	WZW typu C		37	30	28	8	19
26.	AIDS-Zespół nabytego upośledzenia odporności		1	0	1	0	0
27.	Nowo wykryte zakażenia HIV		17	6	9	0	0
28.	Świnka		5	10	9	2	0
29.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych	1	2	0	3	0
		posocznica	4	3	3	1	1
		inna określona i nie określona	1	2	1	1	1
31.	Grypa	ogółem	3005	1681	1664	1475	586
		w tym u dzieci w wieku 0-14 lat	911	532	571	586	365
		w tym wywołana wirusem A(H1N1)	0	0	2	0	0
32.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		0	0	0	5187	18618
33.	Gruźlica		50	50	46	35	39
RAZEM			4680	3469	3201	7958	20159

Na podstawie danych zawartych w tabeli można stwierdzić, iż:

- w 2021 roku odnotowano gwałtowny wzrost zachorowań w stosunku do lat 2017 – 2020 spowodowany głównie zakażeniami SARS-CoV-2 (COVID-19)

Zachorowania na wirusowe zakażenie jelitowe i biegunki ogółem w latach 2017-2021

W stosunku do 2020 roku odnotowano

wzrosty zachorowań na:

- borelioza z Lyme – prawie 13-krotny
- inne bakteryjne zakażenia – prawie 4-krotny
- zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – 3,6-krotny
- wirusowe zakażenia jelitowe – 2,7-krotny
- WZW typu C – 2,4-krotny
- biegunka ogółem – 2,3-krotny

spadki zachorowań na:

- płonica (szkarlatyna) – ~ 3-krotny
- grypa ogółem – ~ 2,5-krotny

1.1 CHOROBY ZAKAŻNE WIEKU DZIECIĘCEGO

- **Ospa wietrzna - 343 przypadki** – współczynnik zapadalności wyniósł – 173,60/100.000 mieszkańców

Chorowały:

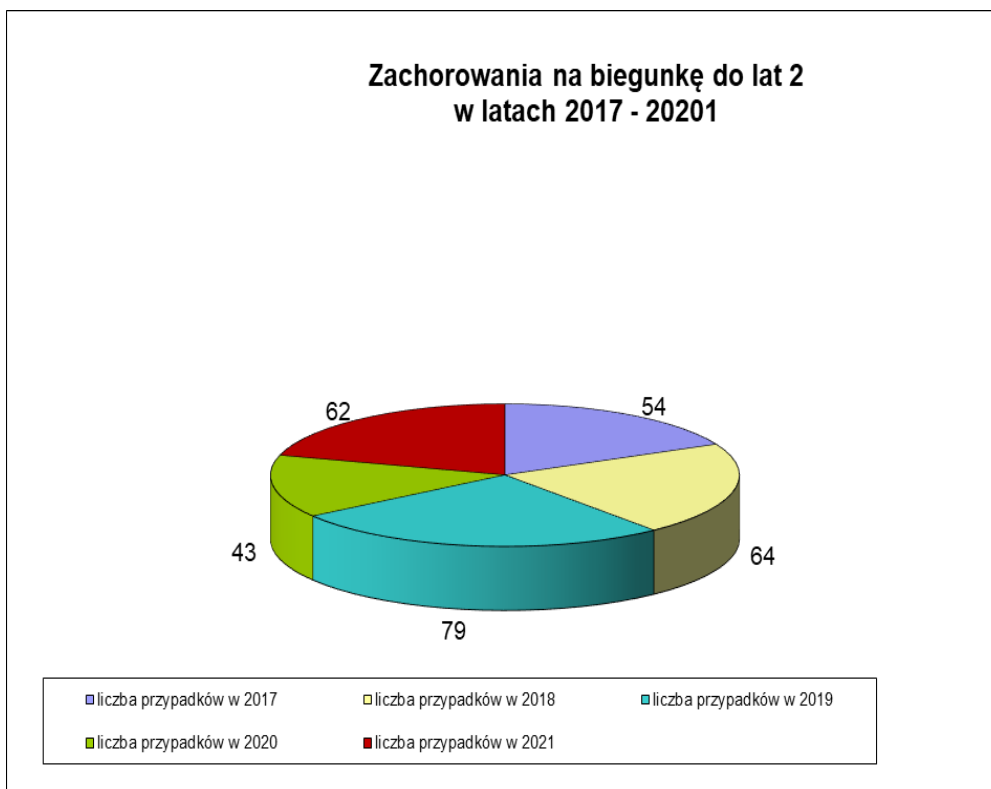
- dzieci od 0 do 14 lat - 321
/w tym zaszczepionych – 5 dzieci (1,56%): I dawką - 2 dzieci, II dawkami - 3 dziecko/
- młodzież 15-19 lat - 1
- dorośli w wieku 20- 64 lat - 21

- **Szkarlatyna** - 12 przypadków (~ 3-krotny spadek zachorowań) – współczynnik zapadalności wyniósł 6,07/100.000 mieszkańców. Chorowały – dzieci od 0 do 6 lat.

W 2021 r. nie odnotowano zachorowań na: Różyczkę, Nagminne zapalenie przyusznic (świnkę), Odrę oraz Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat.

1.2. CHOROBY ZAKAŻNE UKŁADU POKARMOWEGO

- **2 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu A** - współczynnik zapadalności wyniósł - 1,01/100.000 mieszkańców
– zachorowała **1 kobieta** w wieku 65 lat i **1 mężczyzna** w wieku 35 lat
- **67 przypadków nieżytu żołądka i jelit o etiologii wirusowej** (~2,7- krotny wzrost zachorowań) - współczynnik zapadalności wyniósł - 33,91/100.000 mieszkańców
Zakażenia potwierdzone diagnostycznymi badaniami wirusologicznymi kału dotyczyły dzieci w wieku: od 1 miesiąca do 11 lat oraz osób dorosłych w wieku 55 i 75 lat.
- **169 przypadków biegunek powyżej 2 lat** /o nieokreślonej etiologii zachorowań/ - współczynnik zapadalności wyniósł - 85,53/100.000 mieszkańców
- **62 przypadki biegunki u dzieci do lat 2** - współczynnik zapadalności wyniósł - 31,38/100.000 mieszkańców

- **100 przypadków bakteryjnego zakażenia jelitowego** (prawie 4-krotny wzrost zachorowań) - *współczynnik zapadalności wyniósł - 50,61/100.000 mieszkańców*
Chorowało:
 - 98 osób dorosłych /22 – 99 lat/ + 1 chłopiec w wieku 14 lat - *przyczyną zachorowania było zakażenie **Clostridium difficile***
 - 1 dziecko /8 miesięcy/ - *czynnikiem etiologicznym była bakteria **Campylobacter jejuni**.*
- **16 przypadków zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella** - *współczynnik zapadalności wyniósł - 8,10/100.000 mieszkańców.*
W przypadku 5 zachorowań nie ustalono czynnika etiologicznego wywołującego zachorowania. Pozostałe 11 przypadków sklasyfikowano jako grupa D typ Enteritidis.
Chorowało:
 - 15 dzieci w wieku od 1 do 16 lat
 - 1 dziecko w wieku 9 miesięcy
- **2 przypadki zakażenia pozajelitowego wywołanego pałeczkami Salmonella** /osoby dorosłe w wieku 41 i 68 lat – przypadki sklasyfikowane jako spp / - *współczynnik zapadalności wyniósł - 1,12/100.000 mieszkańców.*
- **4 przypadki choroby przewodu pokarmowego wywołane przez pierwotniaka z gatunku *Lamblija intestinalis*** – *współczynnik zapadalności wyniósł – 2,02/100.000 mieszkańców.*
Chorowały dzieci w wieku 2, 4 i 6 lat oraz osoba dorosła w wieku 47 lat.
- **Nie odnotowano przypadków zachorowań na: dur brzuszny i dury rzekome A, B, C** /od 1957 roku zarejestrowany jest 1 nosiciel pałeczek duru brzuszego /.

1.3. CHOROBY ZAKAŻNE UKŁADU ODDECHOWEGO

- **586 przypadków zachorowań na grypę i schorzenia grypopodobne**, (ok. 2,5-krotny spadek zachorowań) w tym 365 dzieci do 14 roku życia - *współczynnik zapadalności wyniósł - 296,58/100.000 mieszkańców.*
- **18618 przypadków zachorowań na SARS-CoV-2 (COVID-19)** (ok. 3,6-krotny wzrost zachorowań) - *współczynnik zapadalności wyniósł – 9422,73/100.000 mieszkańców.*

Chorowało:

- 1183 dzieci w wieku 0 – 14 lat (557 dziewczynek + 626 chłopców)
- 9449 kobiet w wieku od 15 do 99 lat
- 7986 mężczyzn w wieku od 15 do 98 lat

Na podstawie prowadzonych rejestrów stwierdzono:

- hospitalizację - 783 osób
- zgony - 473 osoby /w wieku 31 do 94 lat /
- ozdrowienie - 18145 osób.

Większość zachorowań miało przebieg ogniskowy /tzw. ogniska rodzinne /.

W związku z pandemią koronawirusa:

- prowadzono stały nadzór nad osobami zakażonymi i osobami z kontaktu z osobami zakażonymi (nakładając wymaganą kwarantannę);
- informowano o obowiązkach wymaganiach i zaleceniach;
- zlecano badania (wymazy z nosogardzieli);
- nadzorowano/monitorowano ogniska epidemiczne (w tym ogniska występujące w zakładach opieki zdrowotnej o charakterze zamkniętym);
- przekazywano na bieżąco meldunki i raporty dotyczące aktualnej sytuacji epidemiologicznej ŚPWIS oraz innym instytucjom/organom.

- **39 przypadków zachorowań na gruźlicę** /dominującą postacią była **gruźlica płucna – 94,87%** / - współczynnik zapadalności wyniósł - 19,74/100.000 mieszkańców.

Chorowało:

- 26 mężczyzn w wieku: 21 - 75 lat
- 6 kobiet w wieku: 21 - 87 lat
- 1 dziewczynka w wieku 11 lat

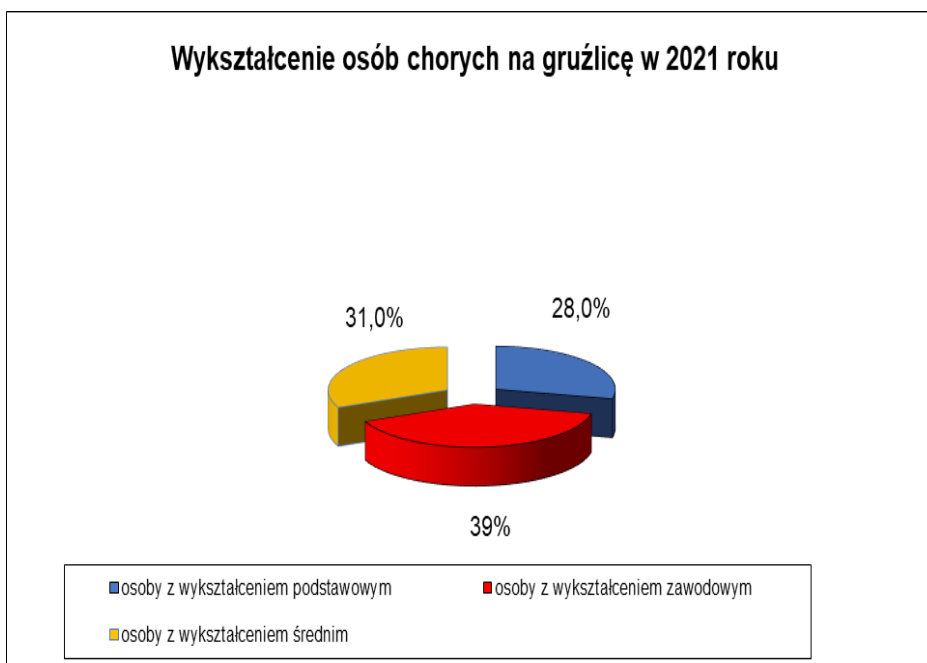
Wśród chorych: 14 osób deklarowało palenie wyrobów tytoniowych (36%), a 4 osoby nadużywanie alkoholu (10,26%).

Gruźlicę płuc, jako wznowienie czynnego procesu odnotowano u 2 osób.

Analiza zachorowań na gruźlicę pod kątem wykształcenia wykazała, że chorowało:

- 28% osób o wykształceniu podstawowym
- 39% osobo wykształceniu zawodowym
- 31% osób o wykształceniu średnim
- wśród osób z wykształceniu wyższym – nie odnotowano zachorowań.

Wykształcenie osób chorych na gruźlicę w 2021 roku

- **2 zachorowania na mikobakteriozę** - współczynnik zapadalności wyniósł - $1,12/100.000$ mieszkańców. Chorowały 2 osoby / 78 - letnia kobieta + 56 - letni mężczyzna /.
- **1 przypadek zachorowania na krztusiec** - współczynnik zapadalności wyniósł - $0,51/100.000$ mieszkańców.
Zachorowała kobieta w wieku 18 lat, która nie była szczepiona przeciwko krztuścowi.

1.4. CHOROBY ZAKAŻNE UKŁADU NERWOWEGO

- **4 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych** - współczynnik zapadalności wyniósł - $2,02/100.000$ mieszkańców, w tym:
 - 1 przypadek wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych – mężczyzna 71 lat - (jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego)
 - 1 przypadek wirusowego zapalenia mózgu – kobieta 61 lat - (posiew płynu mózgowo-rdzeniowego – wirus opryszczki pospolitej)
 - 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych – mężczyzna 33 lata - (posiew płynu mózgowo-rdzeniowego – *listeria monocytogenes*)
 - 1 przypadek zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych inne i nie określone – mężczyzna 73 lat (jałowy posiew płynu mózgowo-rdzeniowego)
- **1 zachorowanie** na encefalopatię gąbczastą – **chorobę Creutzfeldta-Jacoba** u kobiety w wieku 62 lat - współczynnik zapadalności wyniósł - $0,51/100.000$ mieszkańców
(Zachorowania wykazane jako prawdopodobne na podstawie obecności białka 14-3-3 w płynie mózgowo-rdzeniowym).

1.5. CHOROBY SZERZĄCE SIĘ POPRZEZ PRZERWANIE CIĄGŁOŚCI TKANKI

- **19 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu wszczepiennego (C)** – (~ 2,4-krotny wzrost zachorowań) *współczynnik zapadalności wyniósł - 2,02/100.000 mieszkańców*, w tym:
 - 8 kobiet w wieku 30 - 73 lat
 - 11 mężczyzn w wieku 32 - 76 lat
- **3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu wszczepiennego (B)** - *współczynnik zapadalności wyniósł - 1,52/100.000 mieszkańców*, w tym:
 - 1 kobieta w wieku 32 lat
 - 2 mężczyzn w wieku 35 i 44 lat

Ogólna liczba zarejestrowanych nosicieli wirusowego zapalenia wątroby wyniosła 38, w tym:

- 18 osób z wirusem HBV - *współczynnik zapadalności wyniósł – 9,11/100.000 mieszkańców*
- 21 osób z wirusem HCV - *współczynnik zapadalności wyniósł - 10,63/100.000 mieszkańców.*

Do zaszczepienia szczepionką p/WZW typu B zakwalifikowano 9 osób:

- 8 osób chorych na WZW typu C
- 1 osoba z kontaktu z nosicielami wirusa HBV
- 6 nosicieli HCV.

1.6. WYBRANE ZOONOZY

W 2021 roku odnotowano **64 przypadki boreliozy** (prawie **13-krotny wzrost** zachorowań) - *współczynnik zapadalności wyniósł - 32,39/100.000 mieszkańców.*

W wyniku przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że:

- zachorowało: 40 kobiet /w wieku 4 - 84 lat/ + 24 mężczyzn /w wieku 4-79 lat/;
- 31 osób zostało zakażonych krętkami *Borrelia burgdorferi* na terenie miasta;
- do ekspozycji dochodziło najczęściej w miesiącu maju i lipcu;
- żadna z osób chorych nie pracowała na obszarach leśnych;
- długie oczekiwanie na wizytę /w konsekwencji późne rozpoznanie choroby i jej leczenie/ wynika z niewystarczającej liczby lekarzy specjalistów chorób zakaźnych.

- **10 osób zaszczepiono przeciwko wściekliczynie** - *współczynnik zapadalności wyniósł - 5,06/100.000 mieszkańców* z uwagi na pogryzienie przez:
 - **psa** /4 osoby/
 - **kota** /5 osób/
 - **szczura** /1 osoba/.

Pacjentów wymagających diagnostyki kierowano do punktów szczepień:

- Szpitala Specjalistycznego Nr 1 w Bytomiu, Al. Legionów 49
- Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 1 w Tychach, ul. Edukacji 102.

- **1 przypadek listeriozy** - z badania krwi wyhodowano *Listeria monocytogenes* / - współczynnik zapadalności 0,51/100.000 mieszkańców.

1.7. CHOROBY INWAZYJNE

- **2 przypadki zachorowań z powodu bakterii *Streptococcus pneumoniae*** - współczynnik zapadalności wyniósł - 1,12/100.000 mieszkańców.

Zakażenia wystąpiły w postaci:

- posocznicy / 57- letnia kobieta /
- zapalenie płuc / 67 letni mężczyzna /

- **23 przypadki zachorowania z powodu bakterii *Streptococcus pyogenes*** - współczynnik zapadalności wyniósł - 11,64/100.000 mieszkańców.

Odnotowano:

- 22 przypadki zachorowania na **różę** - osoby w wieku: 36 - 93 lat (w tym 1 osoba hospitalizowana)
- 1 przypadek choroba inna określona i nieokreślona - (65 letni mężczyzna) - bakterię *Streptococcus pyogenes* wyhodowano z krwi.

1.8. CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ

- **9 przypadków kły:** 2- kiła późna +5- kiła wczesna + 2- kiła inne postacie
/ - współczynnik zapadalności wyniósł - 4,55/100.000 mieszkańców.

1.9. WNIOSKI W ZAKRESIE NADZORU NAD ZAKAŻENIAMI I CHOROBYMI ZAKAŻNYMI

Choroby zakaźne stanowią poważny problem zdrowotny i epidemiologiczny dlatego ich nadzorowanie jest niezbędne.

Bieżący nadzór epidemiologiczny nad wybranymi chorobami zakaźnymi oraz kontynuacja powszechnych, obowiązkowych szczepień ochronnych pozwala utrzymywać większość jednostek chorobowych na bezpiecznym, dla populacji, poziomie.

Czynniki wpływające na poprawę zgłaszalności chorób zakaźnych:

- realizacja zadań bieżących w zakresie nadzoru nad zakażeniami o charakterze epidemicznym;
- realizacja krajowych programów eliminacji i eradykacji chorób zakaźnych;
- weryfikacja dokonywanych zgłoszeń na podstawie danych ze Śląskiego Oddziału NFZ;
- nadzór nad chorymi/nosicielami oraz osobami z kontaktu z chorymi/nosicielami na WZW;
- analiza/ocena sytuacji epidemiologicznej miasta w zakresie zatruc/zakażeń pokarmowych/postępowań przeciwepidemicznych w ogniskach chorób zakaźnych;
- nadzór nad osobami chorymi na gruźlicę/osobami z kontaktu;
- nadzór nad zgłaszalnością ostrych porażen wiotkich ze szpitali z terenu Sosnowca.

2. OGNISKA EPIDEMICZNE

W 2021 roku zgłoszono ogółem 176 ognisk epidemicznych.

W placówkach leczenia zamkniętego nadzorowano 34 zgłoszone ogniska /~ 26% wzrost w stosunku do 2020 roku /.

Zachorowania ogniskowe wystąpiły:

- **16 ognisk** w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5 im. Św. Barbary w oddziałach:
 - Neurologii z Pododdziałem Udarowym (3 ogniska)
 - Gastroenterologii i Onkologii Przewodu Pokarmowego (3 ogniska)
 - Chorób Wewnętrznych (2 ogniska)
 - Diabetologii i Chorób Metabolicznych z Pododdziałem Stopy Cukrzycowej
 - Neurochirurgii
 - Neurologii
 - Klinikum Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii
 - Chirurgii Ogólnej, Kolorektalnej i Urazów Wielonarządowych
 - Covid - Obserwacyjnym
 - Rehabilitacji Neurologicznej i Rehabilitacji Medycznej
 - Urologii i Onkologii Urologicznej.

Przyczyną zgłoszonych zakażeń były zarówno bakterie jak i wirusy.

Najczęściej występującym czynnikiem etiologicznym zakażeń występujących ogniskowo w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 5 im. Św. Barbary był:

- SARS-CoV-2 - w 11 przypadkach
- Klebsiella pneumoniae KPC - w 3 przypadkach
- Clostridium difficile - w 2 przypadkach

- **18 ognisk** wystąpiło w Sosnowieckim Szpitalu Miejskim w oddziałach:
 - Chorób Wewnętrznych I (7 ognisk)
 - Chirurgii Ogólnej z Otolaryngologią / *przekształconym czasowo na Oddział Leczenia Covid-19* / (5 ognisk)
 - Neurologii z Pododdziałem Udarowym (3 ogniska)
 - Rehabilitacji Neurologicznej
 - Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu
 - Archiwum Szpitalne

Przyczyną zgłoszonych ognisk epidemicznych w komórkach organizacyjnych szpitala był:

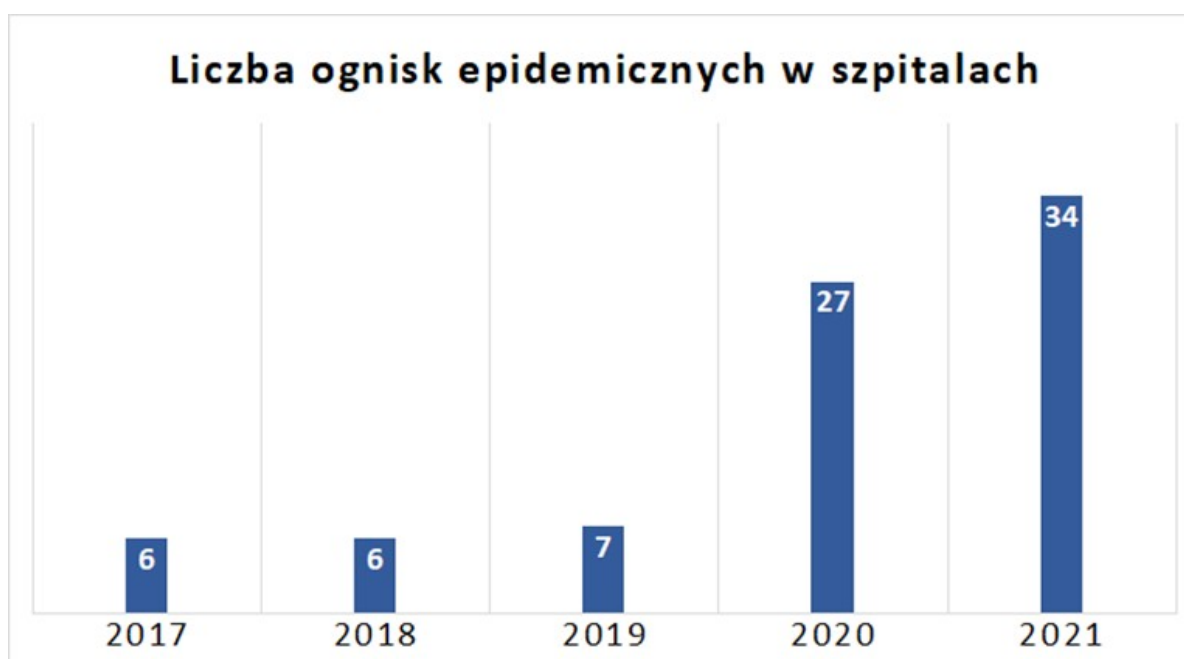
- SARS-CoV-2 - w 14 przypadkach
- Clostridium difficile - w 2 przypadkach
- Klebsiella pneumoniae MBL
- Acinetobacter baumannii.

We wszystkich zarejestrowanych przypadkach ustalono przyczynę wystąpienia ogniska /*czynniki etiologiczne zachorowań*/.

Łączna liczba osób zakażonych w nadzorowanych ogniskach epidemicznych wyniosła - 396, w tym:

- 336 pacjentów
- 60 personelu medycznego.

Poniższy wykres przedstawia ilość zgłoszonych ognisk epidemicznych w szpitalach na terenie Sosnowca w ciągu ostatnich 5 lat.

Wiele rejestrowanych zakażeń korona-wirusem miało przebieg ogniskowy i występowało w postaci ognisk rodzinnych /od października 2020 roku zaprzestano ich ewidencjonowania /.

Wdrożone procedury wewnętrzne oraz podjęte działania zapobiegające rozprzestrzenieniu się zakażenia na inne osoby pozwoliły na wygaszenie zgłoszonych w 2021r. ognisk epidemicznych.

3. SZCZEPIENIA OCHRONNE

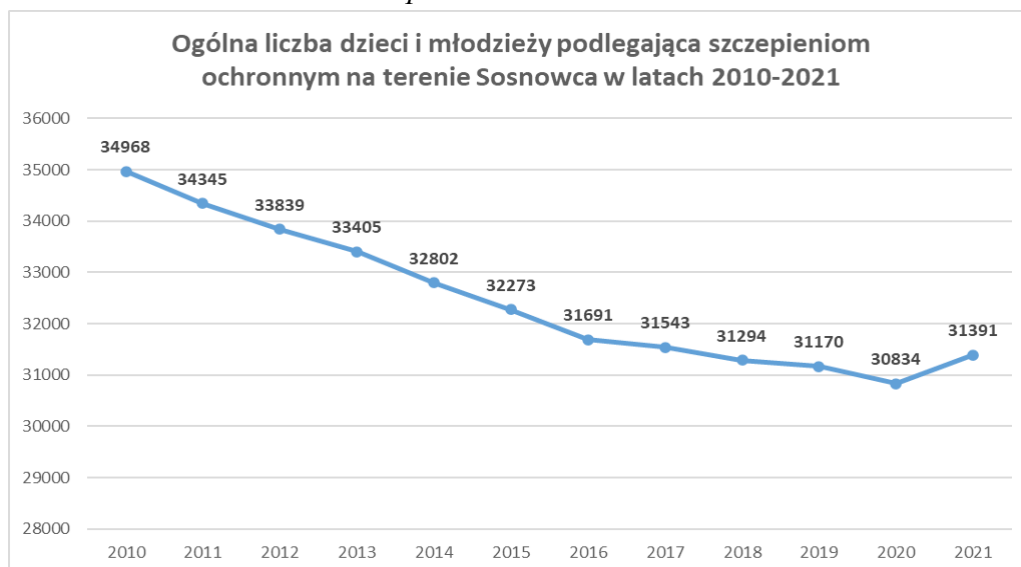
3.1.SZCZEPIENIA OBOWIĄZKOWE

Szczepienia ochronne realizowano w oparciu o **Program Szczepień Ochronnych na 2021 rok** ogłoszony Komunikatem Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 22 grudnia 2020r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2021 (Dz. Urz. MZ. z 2020 poz. 117).

W 2021 roku na terenie Sosnowca usługi medyczne z zakresu szczepień ochronnych świadczone w **51 punktach szczepień placówek medycznych:**

- **43** funkcjonujących przy poradniach podstawowej opieki zdrowotnej
- **8** realizujących szczepienia: po-ekspozycyjne, zalecane dla osób dorosłych i dzieci, obowiązkowe dla osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi, ochronne dla osób wyjeżdżających za granicę.

Liczba dzieci i młodzieży objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi w 2021 roku wynosiła 31 391 /wzrost o 557 osób w porównaniu z 2020 rokiem/.

Od ponad 10 lat rejestrowano stałą tendencję spadkową liczby dzieci i młodzieży podlegających szczepieniom ochronnym, która w 2021 została zmieniona.

Szczepienia przeciw gruźlicy oraz WZW typu B

Wszystkie noworodki podlegają szczepieniom przeciw gruźlicy oraz WZW typu B.

Szczepienia przeciw gruźlicy są realizowane w pierwszej dobie życia dziecka (*przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego*), w cyklu jedno-dawkowym.

Noworodki, u których lekarz podjął decyzję o odroczeniu od tego szczepienia (*np. z uwagi na niską wagę urodzeniową*), są z reguły szczepione w przeciągu najbliższych dni lub miesięcy.

W 2021 roku zaszczepiono:

- 65,1 % noworodków - w ciągu 24 godzin po urodzeniu,
- 28,9 % noworodków - po 24 godzinach od urodzenia do 14 dnia życia.

Przeciw WZW typu B uodporniono łącznie 88,9 % niemowląt .

Dzieci z rocznika 2020 u których kontynuowano szczepienia przeciw WZW typu B (*II i III dawką szczepionki*) zostały uodpornione w 98,1 %.

Szczepienie przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu oraz inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b

Szczepienia przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis* oraz *Haemophilus influenzae* typu b u dzieci rozpoczynane są w pierwszym i kontynuowane w drugim roku życia.

Szczepionkę podaje się w pierwszym roku życia w cyklu:

- 3-dawkowym przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *Haemophilus influenzae* typu b
- 2-dawkowym przeciw *poliomyelitis*.

U dzieci z rocznika 2021 szczepienia będą kontynuowane w 2022 roku odpowiednio:

- IV dawką przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *Haemophilus influenzae* typu b
- III dawką przeciw *poliomyelitis*.

Stan uodpornienia dzieci:

Rocznik	Błonica, tężec	Krztusiec	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b	<i>Poliomyelitis</i>
2021	47,91%	47,91%	48,41%	48,41%
2020	93,33%	93,40%	93,25%	93,40%
2019	96,02%	96,61%	96,01%	96,53%

W 6 roku życia dzieci otrzymują I dawkę przypominającą szczepionki przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz *poliomyelitis* / w 2021 r. realizowane były szczepienia u dzieci urodzonych w 2016 r. oraz kontynuowane u dzieci z rocznika 2015 /.

Stan zaszczepienia I dawką przypominającą wyniósł odpowiednio:

Rocznik	Błonica, tężec	Krztusiec	<i>Poliomyelitis</i>
2016	30,34%	30,34%	30,34%
2015	72,17%	72,17%	72,17%
2014	83,09%	83,09%	82,96%

Szczepienia przeciw odrze, śwince i różyczce

Szczepienia przeciw odrze, śwince i różyczce rozpoczynane są u dzieci w 2 roku życia, natomiast od 2019r. dawka przypominająca podawana jest w 6 roku życia /*przeniesienie dawki przypominającej z 10 roku życia* /. W związku z powyższym szczepienie przypominające realizowane jest nadal w dwóch rocznikach tj. w 6 roku życia oraz w 10 roku życia.

Stan uodpornienia dzieci:

Rocznik 2020 /**2 rok życia**/ - 63,94 %

Rocznik 2016 /**6 rok życia**/ - 95,70%

Rocznik 2012 /**10 rok życia**/ - 99,41 %.

Szczepienia przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi

Drugą dawkę szczepienia przypominającego przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi szczepionką d Tap podaje się młodzieży w 14 roku życia:

- młodzież urodzona w 2008 roku została zaszczepiona II dawką przypominającą w 41,73 %
- młodzież urodzona w 2007 roku została zaszczepiona w 72,70 %.

Szczepienia przeciw błonicy i tężcowi

Trzecią dawkę szczepienia przypominającego przeciw błonicy i tężcowi szczepionką Td podaje się osobom w 19 roku życia:

Stan zaszczepienia III dawką przypominającą wyniósł odpowiednio:

- młodzieży z rocznika 2003 - zaszczepiono w 29,93 %
- młodzieży z rocznika 2002 - zaszczepiono w 49,80 %.

Niski poziom zaszczepienia młodzieży w 19 i 20 roku życia wynika z:

- nie zgłaszania się osób pełnoletnich na szczepienia (*np. z powodu emigracji*);
- zmiany poradni pediatrycznej na poradnię lekarza rodzinnego /*przy zmianie poradni brak weryfikacji realizacji szczepień w 19 roku życia*/;
- nie wyrażania zgody na szczepienie.

Szczepienia przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*

Obowiązujące od 2017 roku szczepienie przeciw inwazyjnemu zakażeniu *Streptococcus pneumoniae* obejmuje podanie dwóch dawek szczepienia podstawowego w 1 roku życia /w 2 i 4 miesiącu życia/ oraz trzeciej dawki uzupełniającej podawanej w 2 roku życia /w 13-15 miesiącu/.

- Dzieci urodzone w 2021 roku zostały zaszczepione w 59,45%
- Dzieci urodzone w 2020 roku zostały zaszczepione w 90,93%.

3.2 POZOSTAŁE SZCZEPIENIA OBOWIĄZKOWE OSÓB NARAŻONYCH W SPOSÓB SZCZEGÓLNY NA ZAKAŻENIE ORAZ SZCZEPIENIA ZALECANE

Szczepienia obowiązkowe u osób z grup ryzyka wykonywano przeciw:

- **inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*** /dzieci 2 - 5 letnie/
- **ospie wietrznej** /dzieci do ukończenia 12 roku życia/
- **tężcowi** /osoby zranione, narażone na zakażenie/
- **WZW typu B** /uczniowie, studenci szkół medycznych, wykonawcy zawodów medycznych, bliscy z otoczenia osób zakażonych HBV, nosiciele HCV, osoby w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją kłębuszkową poniżej 30 ml/min oraz osoby dializowane/.

Szczepienia zalecane /nie finansowane ze środków z budżetu państwa/ realizowano przeciw:

- WZW typu A;	
- WZW typu B;	- kleszczowemu zapaleniu mózgu;
- odrze, śwince, różyczce;	- cholerze;
- ospie wietrznej;	- durowi brzuszemu;
- grypie;	- wścieklicznie;
- rotawirusom;	- żółtej gorączce;
- błonicy, tężcowi, krztuścowi;	
- inwazyjnym zakażeniom <i>Streptococcus pneumoniae</i> ;	
- inwazyjnym zakażeniom <i>Neisseria meningitidis</i> ;	
- inwazyjnym zakażeniom <i>Haemophilus influenzae</i> typu b;	
- ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (<i>poliomyelitis</i>);	
- ludzkemu wirusowi brodawczaka (<i>HPV</i>)	
- gruźlicy	
- COVID-19 (<i>wprowadzone rozporządzeniem z dnia 15.12.2020 roku - pierwszy preparat szczepionkowy został dopuszczony na terenie kraju 27.12.2020 roku</i>).	

Tabela przedstawia szczepienia populacji w okresie: 2017 – 2021

RODZAJ SZCZEPIENIA	Liczba osób zaszczepionych				
	rok				
	2017	2018	2019	2020	2021
Wścieklizna	37	37	97	23	0
Zakażenia <i>Hemofilus influenza</i> typu b	0	0	2	64	114
Odra, świnka, różyczka	2	6	30	43	122
Zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego	9	23	37	18	75
Żółta gorączka	64	56	81	25	69
Kleszczowe zapalenie mózgu	71	103	242	125	178
WZW typu A	385	256	219	119	155
Zakażenia <i>Neisseria meningitidis</i>	238	415	335	457	440
Dur brzuszny	164	287	315	86	130
Ospa wietrzna	346	368	473	447	447
Biegunka rotawirusowa	468	561	472	577	627
Zakażenia <i>Streptococcus pneumoniae</i>	904	927	84	100	283
Tężec	2862	3083	4082	3169	3283
Grypa	4005	5001	5250	8113	8610
WZW typu B	3006	2149	1672	1175	987

Z danych zawartych w tabeli wynika, że:

- w 2021 roku odnotowano wzrost ilości realizacji szczepień zalecanych w stosunku do ubiegłego roku przeciw większości chorób zakaźnych;
- spadek realizacji szczepień stwierdzono w przypadku szczepień przeciw 2 jednostkom chorobowym /wścieklizna oraz WZW typu B/.

Z uwagi na priorytetowo prowadzone działania dotyczące pandemii koronawirusa w 2021 roku przeprowadzono 32 kontrole Punktów Szczepień w zakresie:

- oceny stanu sanitarnego
- wykonawstwa szczepień ochronnych
- prowadzenia dokumentacji z zakresu szczepień ochronnych
- nadzoru nad stanem zaszczepienia dzieci i młodzieży
- propagowania szczepień zalecanych
- przechowywania preparatów szczepionkowych.

W 2021 roku **nie zgłoszono żadnej interwencji dotyczącej** szczepień ochronnych.

3.3. NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE

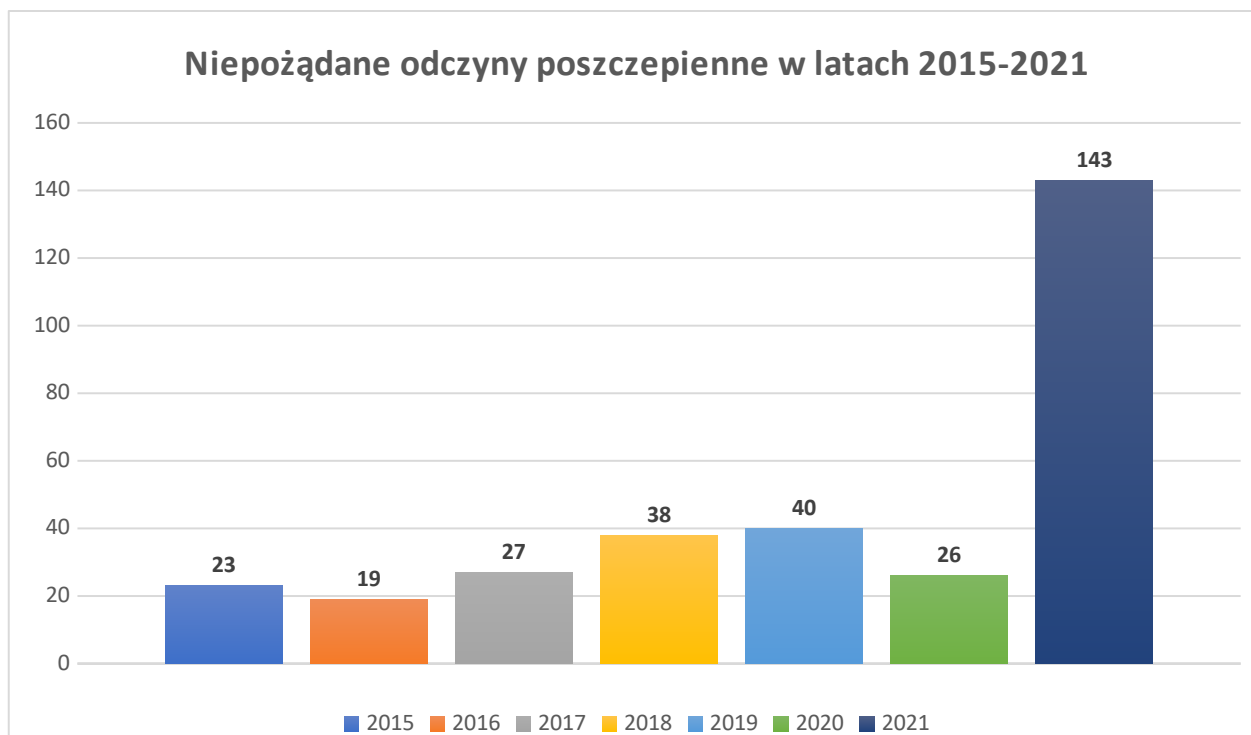
W 2021 roku zarejestrowano **143 niepożądane odczyny poszczepienne, zakwalifikowane jako:**

- łagodne - 121
- poważne - 14
- ciężkie - 8.

Wzmógł nadzór nad realizacją obowiązku zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych wpływa na wzrost ich zgłaszalności w ostatnich latach.

W 2021 roku zarejestrowano ~5 -krotny wzrost zgłoszonych odczynów poszczepiennych w porównaniu z 2020rokiem.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zgłoszonych niepożądanych odczynów poszczepiennych w okresie ostatnich 7 lat.

W 2021 r. niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły po szczepieniu preparatami szczepionkowymi:

- **Pfizer** - 59 przypadków
- **Moderna** - 25 przypadków
- **Astra Zeneca** - 39 przypadków
- **Johnson&Johnson** - 4 przypadki
- Bexsero - 3 przypadki
- MMR - 2 przypadki
- Infanrix Hexa - 2 przypadki
- Hexacima - 2 przypadki
- Synflorix - 2 przypadki
- Infanrix IPV, MMR - 1 przypadek
- Tetraxim - 1 przypadek
- Priorix - 1 przypadek
- BCG - 1 przypadek
- Prevenar 13 - 1 przypadek
- DTP, Act-Hib, Imovax Polio - 1 przypadek.

Zgłaszane objawy niepożądanych odczynów poszczepiennych:

nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia; gorączka; reakcja alergiczna (*wysypka ograniczona do określonych obszarów skóry, obrzęk Quinckego*); wysypka różyczkopodobna; wysypka odro-podobna; biegunka; wymioty.

Kontrole podmiotów leczniczych zgłaszających niepożądane odczyny poszczepienne potwierdziły przestrzeganie zalecanych wymagań w zakresie:

- przechowywania szczepionek;
- aseptyki podczas szczepień;
- serii i dat ważności szczepionek;
- technik szczepienia;
- przeciwwskazań do szczepień.

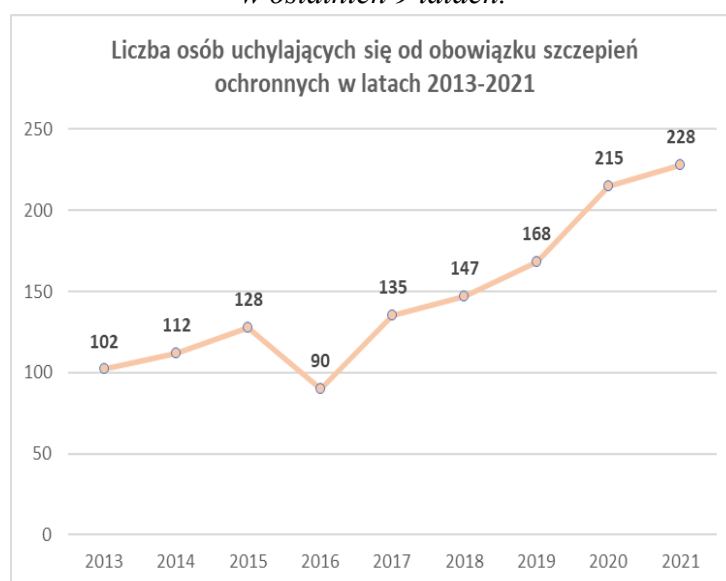
3.4. PODSUMOWANIE NADZORU NAD SZCZEPIENIAMI

Pomimo rejestrowanego w ostatnich latach ciągłego spadku liczby dzieci i młodzieży objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi wynikającego z oddziaływania wzmożonego „ruchu antyszczepionkowego” i podejmowaniu decyzji o nie szczepieniu dzieci i młodzieży przez rodziców i opiekunów w 2021 roku odnotowano wzrost liczby zaszczepionych dzieci i młodzieży.

Na koniec 2021 roku w PSSE w Sosnowcu zarejestrowanych było: 228 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych / wzrost o 13 dzieci w porównaniu z 2020 r./.

W związku z sytuacją epidemiologiczną spowodowaną nadzorem nad zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 wywołującym COVID-19 w 2021 roku nie wszczynano postępowań administracyjnych i nie wzywano rodziców/opiekunów do składania wyjaśnień o przyczynach braku realizacji obowiązku szczepień ochronnych u dzieci.

Poniższy wykres przedstawia liczbę osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w ostatnich 9 latach.

Stan zaszczepienia populacji przeciw chorobom zakaźnym na terenie Sosnowca nadal przekracza 90% osób uodpornionych, co oznacza, że w dalszym ciągu utrzymywana jest tzw. odporność zbiorowiskowa, która w konsekwencji ogranicza szerzenie się zakażeń oraz skutecznie chroni osoby niezaszczepione.

4. NADZÓR NAD PODMIOTAMI WYKONUJĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

4.1 LECZNICTWO ZAMKNIĘTE

W roku 2021 PPIS w Sosnowcu nadzorował 6 placówek lecznictwa zamkniętego:

- 1 szpital publiczny,
- 4 szpitale niepubliczne,
- 1 zakład pielęgnacyjno - opiekuńczy.

Tabela przedstawia placówki lecznictwa zamkniętego nadzorowane przez PPIS w Sosnowcu w 2021r.

RODZAJ PLACÓWKI	NAZWA	ADRES
PUBLICZNA	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 5 im. Św. Barbary	41-200 Sosnowiec Plac Medyków 1
NIEPUBLICZNA	Sosnowiecki Szpital Miejski Sp. z o. o.	Szpital "Zagórze", 41-219 Sosnowiec ul. Szpitalna 1 Szpital "Centrum", 41-200 Sosnowiec ul. Zegadłowicza 3
	Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II Sp. z o. o.	41-218 Sosnowiec ul. G. Zapolskiej 3
	Gyncentrum Sp. z o. o.	41-208 Sosnowiec ul. Wojska Polskiego 8A
	Sosnowieckie Centrum Kardiologii	41-219 Sosnowiec ul. Szpitalna 1
	Centrum Profilaktyki Leczenia i Opieki „Medico” Sp. z o. o.	41-200 Sosnowiec ul. Odrodzenia 9

Z powodu pandemii korona-wirusa w 2021 roku w placówkach lecznictwa zamkniętego przeprowadzono jedynie 8 kontroli / 7 sanitarnych + 2 interwencyjne / oceniając: stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny obiektów; zaopatrzenie w środki higieny; opracowanie/wdrożenie oraz nadzór nad procedurami profilaktyki zakażeń; przestrzeganie zakazu palenia tytoniu.

Kontrole potwierdziły prawidłowe funkcjonowanie placówek.

4.2 LECZNICTWO OTWARTE

4.2.1. LECZNICTWO AMBULATORYJNE

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował **148 placówek leczenia otwartego / 10 placówek publicznych + 138 placówek niepublicznych /**.

Z powodu pandemii korona-wirusa w placówkach leczenia otwartego **przeprowadzono** tylko **34 kontrole / 33 sanitarne + 1 interwencyjna /** oceniając: warunki sanitarno – higieniczne oraz techniczne obiektów; opracowanie/wdrożenie oraz nadzór nad procedurami sanitarnymi; prowadzenie sterylizacji, przechowywanie sterylnych wyrobów medycznych/ materiałów/ narzędzi medycznych; gospodarkę odpadami medycznymi; postępowanie z brudną i czystą bielizną; sprzątanie pomieszczeń; stosowanie środków ochrony osobistej; wykonawstwo szczepień ochronnych; prowadzenie kontroli wewnętrznej w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych; realizację ustawy antytytoniowej.

W 1 obiekcie, po przeprowadzonej kontroli w związku z wniesioną interwencją - **nałożono mandat karny za brak przestrzegania nakazu zakrywania ust i nosa.**

4.2.2. GABINETY PRAKTYK ZAWODOWYCH

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował **207 podmiotów leczniczych o charakterze praktyk zawodowych / spadek o 8 praktyk w porównaniu z 2020rokiem /**.

Od 2011 roku liczba obiektów świadczących usługi medyczne w ramach praktyk zawodowych lekarzy i pielęgniarek sukcesywnie maleje /250 w 2011 roku, 215 w 2020 roku/.

Z uwagi na pandemię korona-wirusa w 2021 roku **przeprowadzono jedynie 2 kontrole sanitarne .**

Przeprowadzone kontrole nie wykazały występowania nieprawidłowości.

4.2.3.WNIOSKI DOTYCZĄCE LECZNICTWA OTWARTEGO.

Poprawę warunków udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach opieki ambulatoryjnej oraz praktyk zawodowych osiągnięto dzięki: stosowaniu sprzętu medycznego/wyrobów medycznych sterylnych jednorazowego użytku; prawidłowości ciągów technologicznych w obrębie sterylizatorni gabinetowych; bezpośrednim połączeniom gabinetów z pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi.

5. ZABIEGI DERATYZACYJNE

W 2021 roku podobnie jak w poprzednim z uwagi na pandemię korona-wirusa nie przeprowadzono kontroli akcji deratyzacyjnych na terenie miasta Sosnowca w okresie wiosennym oraz jesiennym.

II. HIGIENA ŻYWIENIA, ŻYWNOŚCI I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Bezpieczeństwo żywności jest jednym z zadań ochrony zdrowia publicznego, rozumianym jako działania które muszą być spełnione na wszystkich etapach produkcji i obrotu żywnością w celu zapewnienia zdrowia człowieka. Całkowita odpowiedzialność spoczywa na podmiotach działających na rynku spożywczym, których obowiązkiem jest przestrzeganie wymagań prawa żywnościowego.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawdzają czy wymagania prawa żywnościowego są prawidłowo realizowane.

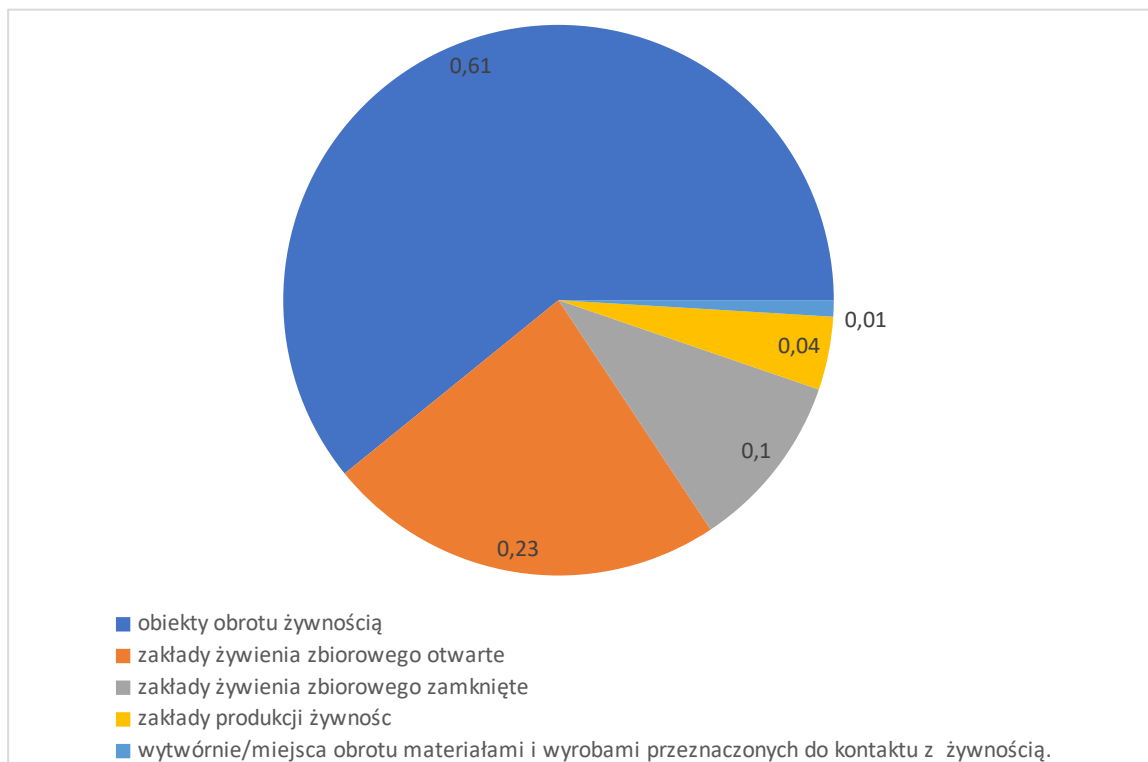
Działania kontrolne prowadzone są w obiektach:

- produkcji żywności,
- obrotu żywnością,
- żywienia zbiorowego,
- wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością,

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował **1767 obiektów** prowadzących działalność związaną z:

- 60,84% - obrotem żywnością ,
- 23,49% - żywieniem zbiorowym otwartym,
- 10,41 % - żywieniem zbiorowym zamkniętym,
- 4,3 % - produkcją żywności,
- 0,96 % - obrotem materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

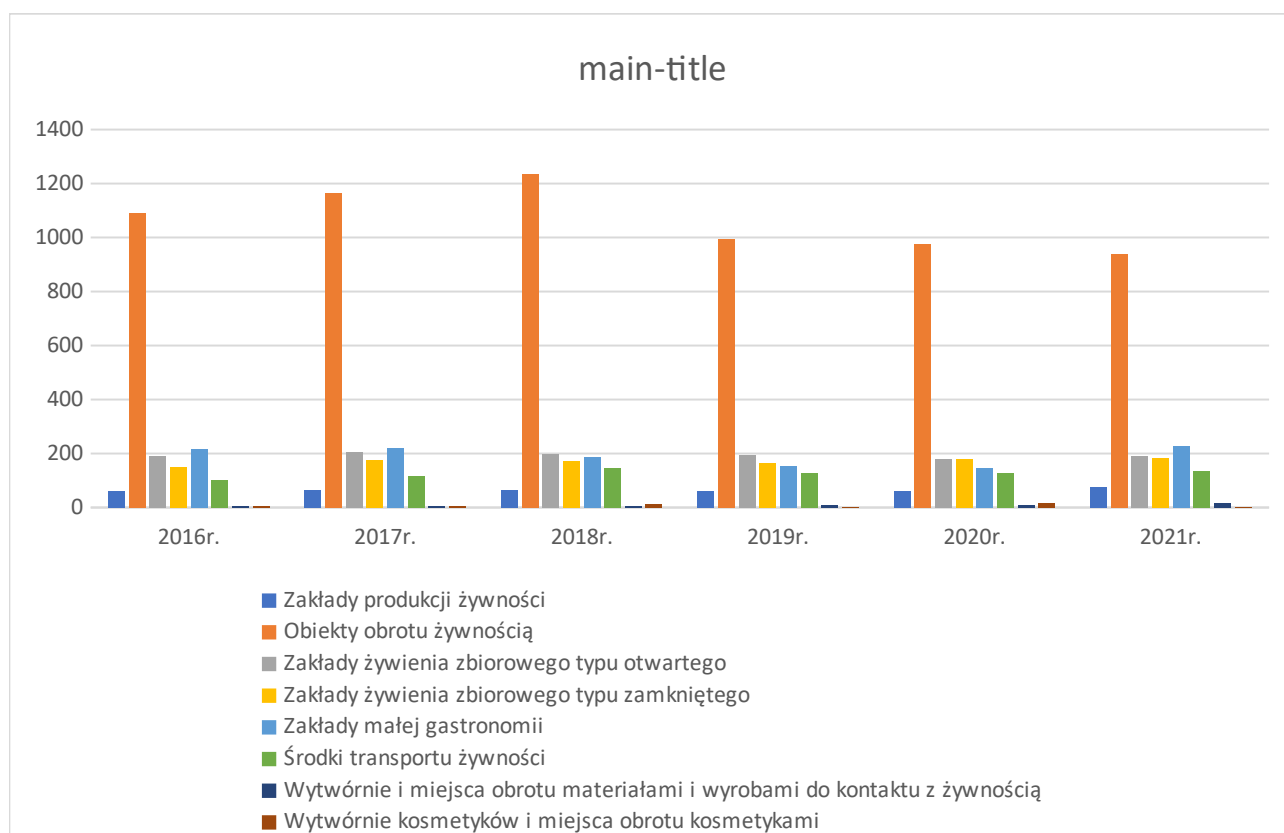
Obiekty nadzorowane przez PPIS w Sosnowcu w 2021 roku

Liczba obiektów nadzorowanych przez PPIS w Sosnowcu w okresie: 2016 – 2021.

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów					
	2016 r.	2017r.	2018r.	2019r.	2020r.	2021r.
Ilość ogólna obiektów	1826	1956	1877	1721	1692	1767
Zakłady produkcji żywności	61	66	66	62	61	76
Obiekty obrotu żywnością	1092	1165	1235	993	976	940
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	192	204	197	196	180	189
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	151	174	172	164	178	184
Zakłady małej gastronomii	218	220	188	154	146	226
Środki transportu żywności	102	118	145	129	126	135
Wytwórnice i miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	5	4	5	8	10	17

Obiekty nadzorowane przez PPIS w Sosnowcu w okresie: 2016 – 2021.

Analiza porównawcza ilości nadzorowanych obiektów pozwala stwierdzić, że w 2021 roku:

- po czteroletniej tendencji spadkowej liczby nadzorowanych obiektów nastąpił **wzrost ogólnej ilości nadzorowanych obiektów / o 75 obiektów /**;
- po stałej tendencji spadkowej ilości **obiektów z grupy "małej gastronomii"** w 2021 roku nastąpił **wzrost** ogólnej ilości nadzorowanych obiektów w tej grupie **/ o 80 obiektów /**;
- od 2019 roku obserwujemy spadek ilości obiektów obrotu żywnością / w tym **o 36 obiektów** w stosunku do 2020 roku /;
- **największe zmiany w stosunku do 2020 roku** nastąpiły w obiektach:
 - małej gastronomii / wzrost o 80 obiektów /
 - obrotu żywnością / spadek o 36 obiektów /
 - produkcji żywności / wzrost o 15 obiektów /.

Zmiany ilości nadzorowanych obiektów w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. odnotowano w:

- małej gastronomii /wzrost o 80 obiektów/,
- obrocie żywnością /spadek o 36 obiektów/,
- produkcji żywności /wzrost o 15 obiektów /,
- *środkach transportu żywności* /wzrost o 9 obiektów /,
- *żywieniu zbiorowym typu otwartego* /wzrost o 9 obiektów/,
- *żywieniu zbiorowym typu zamkniętego* /wzrost o 7 obiektów/,
- *wytwórniach i obrocie materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością* /wzrost o 7 obiektów /.

Zmiany w poszczególnych grupach obiektów nadzorowanych głównie spowodowane są modyfikacją i aktualizacją rejestracji danych do sprawozdawczości statystycznej GUS w ramach Programu badań statystycznych statystyki publicznej, w tym istotnymi zmianami grup statystycznych polegającymi między innymi na wyodrębnieniu grupy „zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych” i przesunięciu do powyższej grupy części obiektów z obrotu żywnością.

W obiektach obrotu obserwuje się bardzo dużą rotację właścicieli, co jest spowodowane dużą konkurencją na rynku / *jedni właściciele rezygnują z prowadzonej działalności w obiektach obrotu żywnością, inni otwierają swoją działalność licząc na przyciągnięcie klientów nowym asortymentem* /.

Duży wzrost w grupie obiektów małej gastronomii / *do której zaliczane są tzw. obiekty małej gastronomii w obiektach ruchomych i tymczasowych* / - rejestrowany jest, pomimo tego, że oferują one do sprzedaży żywność o wysokiej wartości energetycznej, z dużą zawartością tłuszczu/węglowodanów przy równoczesnym niedoborze witamin czy składników mineralnych. Organizacja sprzedaży takiej żywności w obiektach ruchomych i tymczasowych jest o wiele prostsza niż w tradycyjnych lokalach gastronomicznych / *spożywanie posiłków na wolnym powietrzu* /.

Wprowadzone obostrzenia przeciwepidemiczne z uwagi na pandemię korona-wirusa - wymusiły na właścicielach tradycyjnych lokalów gastronomicznych zmniejszenie ilości dostępnych miejsc do spożywania posiłków.

W 2021 roku przeprowadzono ogółem:

- **1210 kontroli sanitarnych w 871 obiektach żywnościowych** / ~ 49% ogółu nadzorowanych obiektów /
- **1 kontrolę w wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością** / 50% nadzorowanych 2 wytwórni /,
- **9 kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością** / 60% nadzorowanych 15 obiektów obrotu /.

W 2021 roku w stosunku do 2020 roku:

- przeprowadzono o 25% więcej kontroli
- skontrolowano o 22% więcej obiektów.

Wydano 85 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości / **mniej o 22** w porównaniu z rokiem 2020 / oraz **nałożono ogółem 61 mandatów karnych na łączną kwotę 11850 zł** / ilość i kwota na tym samym poziomie co w roku 2020 /.

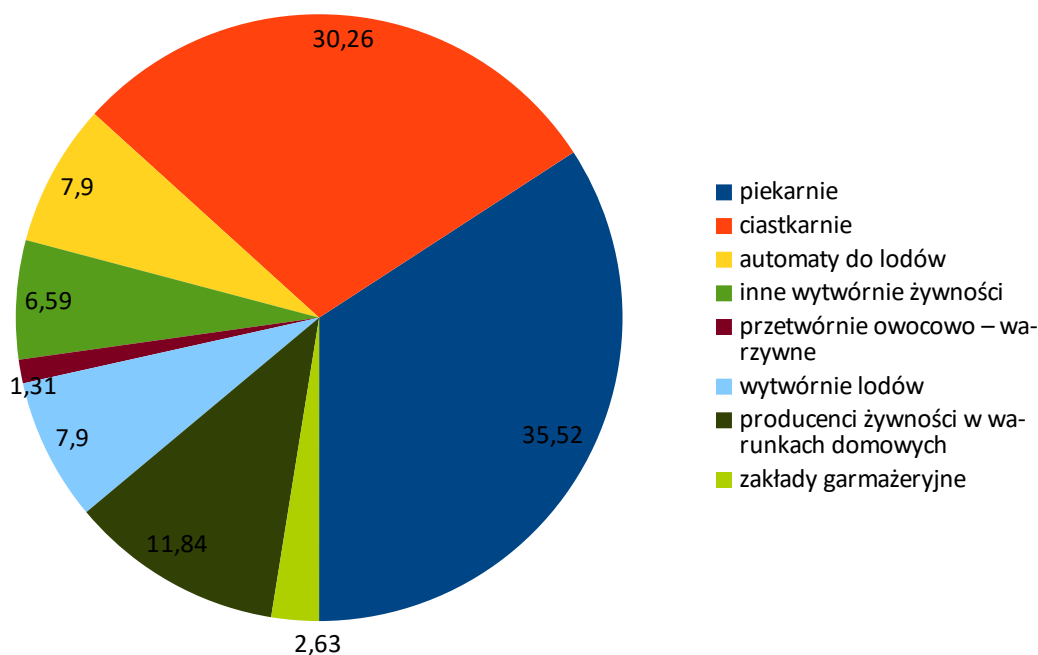
Do badań laboratoryjnych wykonywanych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano **426 próbek:**

- 395 próbek żywności,
- 10 próbek zmiotek,
- 8 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością,
- 8 próbek sanitarnych,
- 5 próbek kosmetyków.

1. ZAKŁADY PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOCIĄ

1.1. Zakłady produkcji żywności

- Piekarnie / 35,52 % /
- Ciastkarnie / 30,26 % /
- Producenci żywności w warunkach domowych / 11,84 % /
- Automaty do lodów / 7,9 % /
- Inne wytwórnie żywności / 6,59 % /
- Wytwórnie lodów / 3,95 % /
- Zakłady garmazeryjne / 2,63 % /
- Przetwórnice owocowo – warzywne / 1,31% /.

Kontrole urzędowe polegają na ocenie:

- zgodności stanu faktycznego z prawem żywnościowym;
- skuteczności systemów bezpieczeństwa wdrożonych przez przedsiębiorców.

W 2021 roku skontrolowano 57 obiektów produkcji żywności / ~ 75% z 76 nadzorowanych / - żadnego nie oceniono negatywnie.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- zły stan techniczny / *zawilgocone, brudne lub uszkodzone: ściany, sufity, posadzki, futryny oraz wyposażenie /;*
- nieprawidłowy stan sanitarno-porządkowy;
- brak dokumentacji/prowadzonych zapisów wynikających z dokumentacji HACCP.

Wydano 11 decyzji administracyjnych oraz nałożono 4 mandaty karne / spadek o 4 decyzje administracyjne oraz wzrost o 2 mandaty karne w porównaniu z 2020r. /

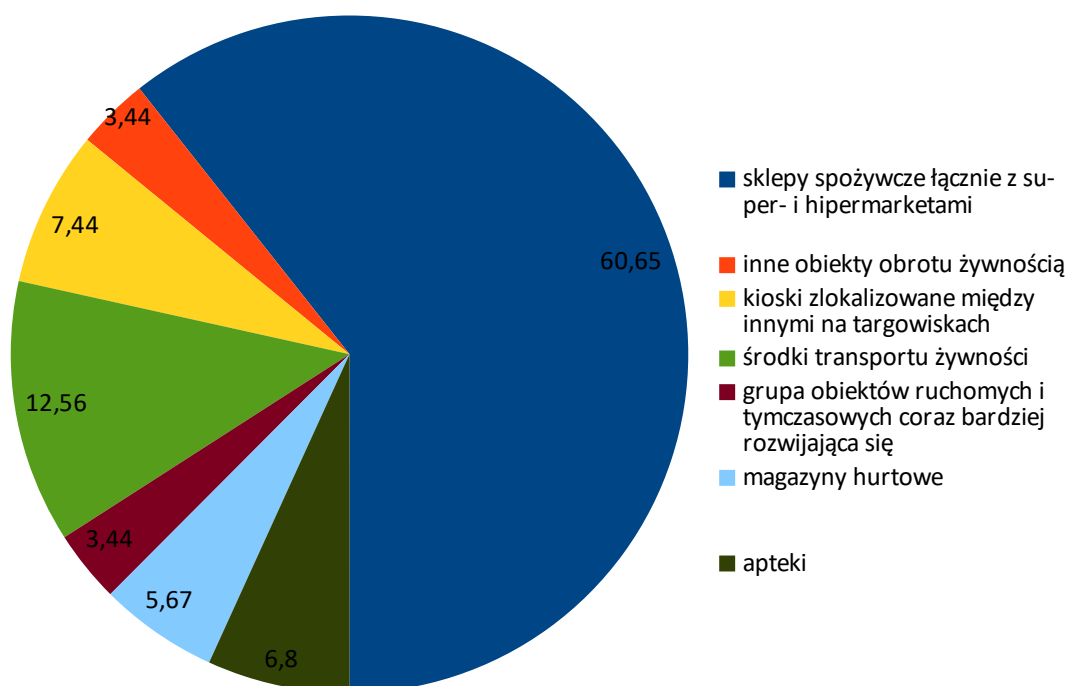
Powyższe, świadczy, że przedsiębiorcy tej branży zapewniają co raz to lepsze warunki i dostosowują się do obowiązujących przepisów prawa, chcąc utrzymać się na rynku w czasach epidemii koronawirusa.

W zakładach produkcji żywności ogółem pobrano 37 próbek żywności do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych i zanieczyszczeń biologicznych / żadnej próbki nie zdyskwalifikowano /.

1.2. Obiekty obrotu żywnością

Najliczniejsza grupa / 1075 obiektów /:

- sklepy spożywcze łącznie z super- i hipermarketami / 60,65% /,
- środki transportu żywności / 12,56% /,
- kioski (zlokalizowane na targowiskach, sklepiki szkolne itp.) / 7,44% /,
- apteki / 6,80% /,
- magazyny hurtowe / 5,67% /
- grupa obiektów ruchomych i tymczasowych / 3,44% /,
- inne obiekty obrotu żywnością / 3,44% /

Stan sanitarny w/w obiektów oceniany jest zgodnie z procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Podmioty prowadzące działalność w zakresie obrotu żywnością są zobowiązane do zagwarantowania odpowiednich standardów higieniczno-sanitarnych w miejscach prowadzenia działalności. Nie zawsze ten warunek jest spełniany przez przedsiębiorców, o czym świadczą stwierdzone uchybienia.

W 2021 roku skontrolowano 467 obiektów obrotu żywnością / ~43 % nadzorowanych / - żadnego nie oceniono negatywnie.

Stwierdzane nieprawidłowości:

- zniszczony sprzęt pomocniczy i wyposażenie;
- zawilgocone/brudne ściany i sufity oraz uszkodzone posadzki/drzwi;
- brak aktualizacji zapisów dokumentacji kontroli wewnętrznej zgodnie z GHP.

Uchybienia personelu:

- brak segregacji artykułów spożywczych;
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych;
- sprzedaż przeterminowanych artykułów spożywczych;
- nieprawidłowy stan sanitarno-porządkowy;
- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Ogółem wydano 71 decyzji administracyjnych oraz nałożono 40 mandatów karnych / bez zmian w porównaniu z 2020 r./, co potwierdza utrzymywanie się na tym samym poziomie stanu technicznego oraz sanitarno-porządkowego.

W 2021 roku w obiektach obrotu żywnością do badań pobrano:

- **348 próbki żywności;**
- **4 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;**
- **5 próbek kosmetyków.**

Zakwestionowano 4 próbki /1,12%/:

- 3 próbki mięsa mielonego z fileta z kurczaka – **obecność pałeczek Salmonella**
- 1 próbkę karkówki marynowanej – **przekroczona suma WWA i benzo(a)pirenu**

Potencjalna możliwość wystąpienia zagrożeń o charakterze populacyjnym sprawia, że obiekty tej grupy są pod wzmożonym nadzorem.

W 2021 roku z uwagi na:

- **występowanie afrykańskiego pomoru świń** - sprawdzano czy wprowadzana jest do obrotu dziczyzna, pochodzenie mięsa i produktów mięsnych oraz gospodarkę odpadami w:
 - kioskach prowadzących działalność związaną z wprowadzaniem do obrotu mięsa i wyrobów z mięsa / 4 kontrole /;
 - sklepach spożywczych i magazynach hurtowych / 99 kontroli /;
 - marketach /19 kontroli/;
 - zakładach żywienia zbiorowego / 126 kontroli /.

Przeprowadzając 192 kontrole w placówkach i zakładach, które wprowadzają do obrotu mięso i jego przetwory (4 kioskach mięsnych, 65 sklepach, 18 marketach, 2 hurtowniach, 103 zakładach żywienia) - zwracano uwagę na znakowanie, identyfikację produktów pochodzenia zwierzęcego oraz postępowanie z odpadami. *Nie stwierdzono nieprawidłowości.*

- **jakość produktów bezglutenowych** - sprawdzano i oceniano ich znakowanie. Wystąpiono do nadzorowanych piekarni z zapytaniem o produkcję wyrobów bezglutenowych. Od wszystkich przedsiębiorców uzyskano informację, iż nie produkują/nie wprowadzają do obrotu produktów bezglutenowych, co poddano weryfikacji podczas przeprowadzenia 12 kontroli;
W sklepach wielkopowierzchniowych i marketach sprawdzano warunki magazynowania i sprzedaży produktów bezglutenowych;
W zakładzie zajmującym się konfekcjonowaniem produktów bezglutenowych sprawdzono warunki produkcji, dokumentację, magazynowanie i znakowanie.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

TARGOWISKA, HANDEL OBNOŚNY I OBWOŹNY

Na terenie Sosnowca handel zorganizowany w zamkniętych kioskach i straganach usytuowanych przed tymi kioskami – nadzorowany jest w formie kontroli przeprowadzanych w odrębnych obiektach.

W związku z potencjalnym zagrożeniem dotyczącym ASF na terenie targowisk sprawdzana jest legalność sprzedaży mięsa / w zarejestrowanych obiektach /. W trakcie kontroli kiosków wprowadzających do obrotu mięso i wyroby mięsne dodatkowemu sprawdzeniu podlega sposób gospodarowania odpadami oraz pochodzenie i wprowadzanie do obrotu mięsa i przetworów z dziczyzny.

W kioskach sprzedających owoce i warzywa kontrolowano ich pochodzenie oraz oznakowanie. W wyniku 12 przeprowadzonych kontroli kiosków na targowiskach nie wydano żadnych decyzji administracyjnych co potwierdza świadomość bezpieczeństwa żywności przedsiębiorców prowadzących tego typu działalność. Wyniki kontroli kiosków i straganów potwierdzają, że ich stan sanitarno-higieniczny ulega ciągłej poprawie.

1.3. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

Do 415 nadzorowanych zakładów żywienia zbiorowego należy:

189 restauracji / 45,5% / +226 zakłady małej gastronomii / 54,5% /

Stały nadzór nad tego typu obiektami wynika z ciągłego zainteresowania konsumentów korzystaniem z tej formy żywienia i zapewnieniem im odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Dodatkowo, z uwagi na pandemię korona-wirusa / *tak samo jak w 2020 roku* /, przedsiębiorcy chcąc prowadzić działalność w tego typu obiektach, zobowiązani byli zapewnić sobie jak i klientom odpowiedni poziom bezpieczeństwa przed potencjalnym zagrożeniem zakażeniem SARS CoV-2.

W 2021 roku skontrolowano ogółem 337 zakładów żywienia zbiorowego otwartego / 81% nadzorowanych; 25% wzrost kontroli w porównaniu z 2020 rokiem /- z których żadnego nie oceniono negatywnie.

Stwierdzone nieprawidłowości / analogia do poprzednich lat /

- brak prawidłowej segregacji w urządzeniach chłodniczych;
- brudne, zniszczone ściany oraz sufity;
- uszkodzony sprzęt/elementy wyposażenia;
- brak bieżącej ciepłej wody;
- brak zapisów GHP / HACCP;
- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych/rejestru szkoleń pracowników.

W 2021 roku wydano 28 decyzji administracyjnych / mniej o 6 stosunku do 2020 roku / oraz nałożono 13 mandatów karnych / wzrost o 2 w stosunku do 2020 roku /.

Powyższe świadczy o poprawie warunków sanitarno-technicznych i utrzymywaniu się warunków sanitarno-porządkowych na tym samym poziomie w zakładach żywienia zbiorowego otwartego.

W 2021r. w tej grupie pobrano do badań 20 próbek sanitarnych - żadnej nie kwestionowano.

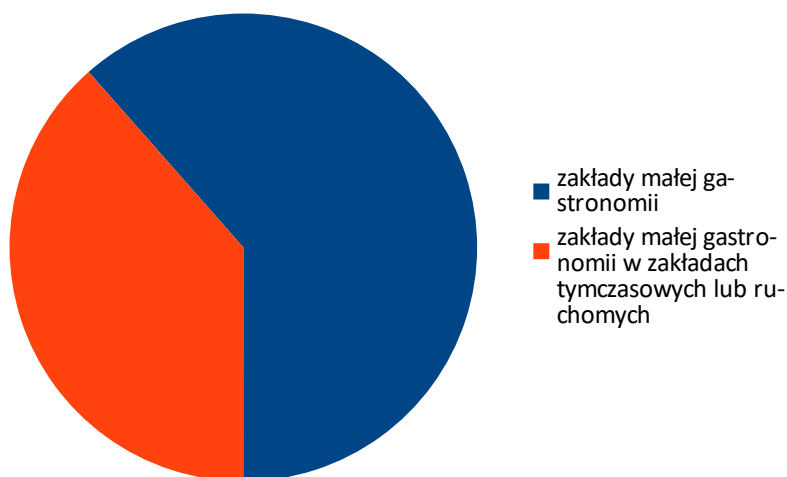
MAŁA GASTRONOMIA

Liczba zakładów typu „mała gastronomia” wzrosła ze 146 / w 2020 roku / do 226 zakładów.

Do ww grupy zakładów należało :

- **139 zakładów małej gastronomii** /61,50%/
- **87 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych** /38,50%/.

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego typu „mała gastronomia”

Stwierdzone nieprawidłowości:

- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia
- brak szkoleń pracowników/orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz zapisów dokumentacji GHP.

W 2021 roku wydano 14 decyzji administracyjnych / wzrost o 5 w porównaniu z rokiem 2020 / oraz nałożono 4 mandaty karne / wzrost o 2 /.

Powyższe świadczy o pogorszeniu warunków sanitarno-porządkowych w tej grupie obiektów.

1.4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

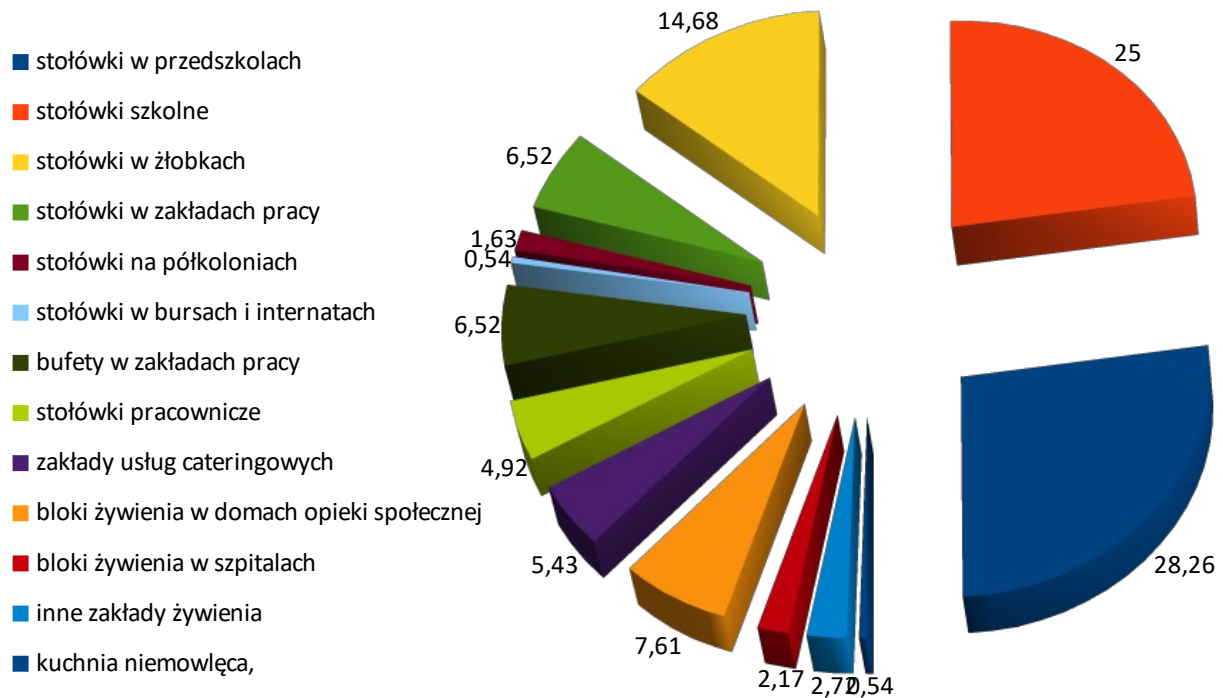
Do grupy 184 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego należą

- **stołówki:**
 - w przedszkolach / 28,26% /;
 - w szkołach / 25,00% /;
 - w żłobkach / 14,68% /;
 - w zakładach pracy / 6,52% /;
 - w bursach i internatach / 0,54% /;
 - na półkoloniach / 1,63% /;
 - w bufetach zakładów pracy / 6,52% /;
 - pracownicze / 4,9% /;
 - w zakładach usług cateringowych / 5,43% /;

- **bloki żywienia:**

- w domach opieki społecznej / 7,61% /;
- w szpitalach / 2,17% /;
- w innych zakładach żywienia / 2,72% /;
- w kuchniach niemowlęcych / 0,54% /.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego objęte nadzorem.

W większości obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego posiłki przygotowywane są od surowca. Tylko w niektórych żywienia prowadzone jest w formie cateringu.

Wzmoczony nadzór tych obiektów wynika z konieczności zapewnienia większego reżimu higienicznego przy przygotowaniu posiłków z uwagi na obniżoną odporność osób żywionych / małe dzieci, osoby starsze, chorzy /.

Zasady racjonalnego żywienia oraz zalecane racje pokarmowe dla różnych grup ludności opracowują oraz publikują jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym **Instytut Żywności i Żywienia** który jest częścią Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Instytutu Badawczego.

W 2021r. teoretycznie przeanalizowano 89 zestawień dekadowych z 36 szkół + 29 przedszkoli + 24 żłobków.

24 zestawienia dekadowe / w żłobkach / przeanalizowano przy użyciu programu komputerowego służącego do orientacyjnej realizacji norm żywienia dla danej grupy wiekowej i odniesienie ich do obowiązujących norm żywienia dla danej grupy wiekowej, które są zgodne z opracowanymi przez Instytut Żywności i Żywienia normami dla populacji polskiej.

Wszystkie z 24 zestawień / analizowanych w oparciu o okazane obliczenia własne / - wykazały nieprawidłowości w zakresie przekroczenia lub braku realizacji normy na:

- właściwą podaż energii,
- zawartość białka, tłuszczu i węglowodanów, witaminy C, wapń, żelazo i sól.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. określa wymagania jakie powinny spełniać środki spożywcze przygotowywane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty jak i oferowane w sklepikach szkolnych.

W 2021 roku zgodnie z w/w rozporządzeniem dokonano oceny sposobu żywienia w 65 obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego: 36 szkołach / w tym 3 obiektach prowadzących żywienie w formie cateringu / i 29 przedszkolach / w tym 5 obiektach prowadzących żywienie w formie cateringu /.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak podaży porcji ryby raz na tydzień - 3 przypadki;
- podawanie co najmniej dwóch porcji mleka i produktów mlecznych - 3 przypadki;
- brak podaży owoców i warzyw w każdym posiłku - 3 przypadki;
- sporządzanie potraw z dodatkiem wzmacniaczy smaku - 1 przypadek;
- brak co najmniej dwóch porcji warzyw - 1 przypadek;
- brak co najmniej jednej porcji owoców - 1 przypadek.

Teoretyczne oceny jadłospisów w jednostkach systemu oświaty wykazały, że większość placówek dostosowało się do wymogów zawartych w w/w rozporządzeniu.

Ogółem przeprowadzono 8 kontroli w sklepikach szkolnych / w tym 7 kontroli w zakresie spełnienia wymagań w/w rozporządzenia /. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2021 roku skontrolowano 136 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego / 74% obiektów nadzorowanych / - żadnego nie oceniono negatywnie.

Stwierdzone nieprawidłowości:

- zły stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- nieprzestrzeganie zasad higieny przy produkcji,

Ogółem w 2021 roku wydano 21 decyzji administracyjnych / 20 decyzji w roku 2020 / oraz nałożono 4 mandaty karne / 6 mandatów karnych nałożonych w 2020r/ - co świadczy o polepszeniu warunków sanitarnych.

W 2021r. w tej grupie pobrano do badań **8 próbek sanitarnych - żadnej nie kwestionowano.**

2. AKCJE

- **Akcję Grzyby** dotyczącą wzmożonego nadzoru nad grzybami i przetworami grzybowymi znajdującymi się w obrocie, przetwórstwie oraz żywnieniu zbiorowym przeprowadzono w miesiącach wrzesień – grudzień 2021r.

Przeprowadzono kontrole w: 65 placówkach handlowych + 2 targowiskach + 4 zakładach przetwórczych + 70 zakładach żywienia zbiorowego;

- sprawdzano spełnienie wymagań dotyczących zasad oraz warunków produkcji i obrotu grzybami określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2011r. w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych, środków spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawcy;
- zwracano uwagę na obowiązek posiadania atestu na sprzedawane i używane do dalszej produkcji grzyby oraz na źródło ich pochodzenia.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- **Akcję produkty bezglutenowe** przeprowadzono w miesiącach maj – październik 2021r.

Przeprowadzono kontrole w: 12 piekarniach + 12 sklepach wielkopowierzchniowych/ marketach + 1 zakładzie konfekcjonowania;

- wystąpiono do piekarni, z zapytaniem o produkcję wyrobów bezglutenowych - uzyskano informację, iż nie produkują i nie wprowadzają do obrotu produktów bezglutenowych;
- weryfikowano/potwierdzano uzyskane informacje zwrotne podczas przeprowadzania kontroli;
- w sklepach wielkopowierzchniowych i marketach sprawdzano warunki magazynowania i sprzedaży produktów bezglutenowych;
- w zakładzie zajmującym się konfekcjonowaniem produktów bezglutenowych sprawdzono warunki ich produkcji, oceniono dokumentację, magazynowanie i znakowanie.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- **Unijną Akcję bambus** dotyczącą materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością, importowanych z państw trzecich, w szczególności z Chin, zawierających niedozwolony składnik – mielony lub sproszkowany bambus przeprowadzono w miesiącach czerwiec – grudzień 2021r.

Przeprowadzono kontrole w: 46 zakładach produkcji i obrotu żywnością + 1 hurtowni sprzedającej przez internet produkty zawierające sproszkowany bambus.

- zwracano uwagę na skład importowanych z państw trzecich i wprowadzanych do obrotu w Polsce materiałów i wyrobów wykonanych z bambusa oraz tworzyw sztucznych w tym na dokładną weryfikację dokumentacji towarzyszącej tym towarom.

Nie stwierdzono przypadku importu tego typu produktów;

- sprawdzano skład wprowadzanych do obrotu materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych oraz dokumentację (*deklaracje zgodności*).

Stwierdzono nieprawidłowości dotyczące zestawu naczyń z włókna bambusowego i melaminy

- utworzono powiadomienie alarmowe RASFF.

- Akcję lato przeprowadzono w miesiącach czerwiec – październik 2021r.

W/w akcja obejmowała:

- **kontrolę zakładów sprzedaży żywności** / *ze szczególnym uwzględnieniem terminów przydatności do spożycia oraz daty minimalnej trwałości* /.

Przeprowadzono 146 kontroli + 7 kontroli sprawdzających w: 115 sklepach spożywczych+ 6 kioskach+ 7 obiektach ruchomych i tymczasowych+ 4 środkach transportu + 14 magazynach.

W 15 zakładach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- wymagań higieniczno – sanitarnych / *niewłaściwy stan sanitarno – porządkowy, niewłaściwie przechowywane artykuły spożywcze, obecność much, niewłaściwa gospodarka odpadami* / - w 12 zakładach;
- terminu przydatności do spożycia - w 3 zakładach.

Wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcia usterek technicznych, oraz nałożono 13 mandatów.

- **kontrolę warunków przygotowywania żywności w obiektach żywienia zbiorowego typu otwartego** w okresie letnim / *ze szczególnym uwzględnieniem warunków, w jakich odbywają się dostawy żywności do konsumenta, w ramach realizacji zamówień telefonicznych / internetowych (temperatura, i warunki sanitarne dostarczania żywności, warunki mycia i dezynfekcji pojemników transportowych)* /.

Przeprowadzono 63 kontrole i 4 kontrole sprawdzające w: 39 zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego + 24 zakładach małej gastronomii.

W toku kontroli ustalono, że odbiór żywności najczęściej odbywa się osobiście przez klientów; dostawy żywności odbywają się również własnymi środkami transportu posiadającymi decyzje zatwierdzające oraz sporadycznie z wykorzystaniem usług pyszne.pl.

W 14 zakładach stwierdzono nieprawidłowości: brak zapisów dokumentacji HACCP/ GHP; nieprawidłowości techniczne / *brudne ściany i sufity, brak bieżącej ciepłej wody, niesprawny odpływ*/; brak orzeczeń do celów sanitarno – epidemiologicznych; niewłaściwy stan porządkowy / *brudne lodówki, zakurzone naczynia szklane, brak rękawiczek jednorazowych*/; niewłaściwe zabezpieczenie przed szkodnikami; przeterminowane artykuły spożywcze; brak składu i alergenów; krzyżowanie dróg czystych i brudnych; brak segregacji przy przechowywaniu artykułów spożywczych; niewłaściwa gospodarka odpadami; brak badań właścicielskich.

Wydano 7 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie usterek technicznych, oraz nałożono 6 mandatów.

- kontrolę warunków przechowywania wód butelkowanych i napojów w zakładach/ obiektach obrotu żywnością/magazynowania / ze szczególnym uwzględnieniem oceny warunków przechowywania wód butelkowych (mineralnych, źródłanych i stołowych) oraz napojów /.

Przeprowadzono 111 kontroli + 3 kontrole sprawdzające w: 94 sklepach spożywczych+ 2 kioskach spożywczych + 6 obiektach ruchomych i tymczasowych + 9 magazynach.

W 4 zakładach stwierdzono nieprawidłowości: wody i napoje przetrzymywane bezpośrednio na podłodze, bez zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem.

Wydano zalecenia na usunięcie nieprawidłowości oraz nałożono 4 mandaty.

- kontrolę żywienia pacjentów w szpitalach / ze szczególnym uwzględnieniem spełnienia wymagań higieniczno – sanitarnych i oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach na podstawie jadłospisów/posiłków /.

Przeprowadzono 4 kontrole w 4 szpitalach prowadzących żywienie w systemie cateringowym. Dokonano oceny jadłospisów dekadowych zgodnie z opracowanym przez GIS arkuszem oceny dekadowej jadłospisów, przeznaczonych do żywienia pacjentów z dietą podstawową.

W 1 szpitalu stwierdzono nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego stanu technicznego kuchenek oddziałowych.

Wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych usterek.

W 2 szpitalach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące żywienia pacjentów: zbyt duża ilość produktów smażonych / powyżej 4 razy na analizowaną dekadę /; brak podaży roślin strączkowych suchych w analizowanej dekadzie.

3. TRANSPORT ŻYWNOŚCI

W 2021 roku nadzorowano 135 firm transportowych / o 9 więcej w porównaniu z 2020 rokiem /.

Zapotrzebowanie na dostarczanie żywności przez zewnętrzne firmy, posiadające decyzje zatwierdzające generuje dodatkowe koszty ponoszone przez przedsiębiorców dlatego coraz więcej producentów żywności / dostarczających własne wyroby do odbiorców / oraz restauracji / dostarczających posiłki do konsumenta / inwestuje we własne środki transportu i rezygnuje z usług firm transportowych.

4. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SŁUŻBAMI /ORGANAMI KONTROLI

PPIS w Sosnowcu nadzorując żywność, żywność i przedmioty użytku współpracuje z:

- **Inspekcją Weterynaryjną / porozumienie o współpracy / w zakresie :**
 - przekazywania istotnych informacji;
 - działań w ramach systemu RASFF / 45 przypadków /.
- **Inspekcją Farmaceutyczną / porozumienie ramowe / w zakresie:**
 - przekazywania istotnych informacji;
 - pobierania do badania prób suplementów diety w hurtowniach farmaceutycznych/aptekach.
- **Policją w zakresie:**
 - przeprowadzania wspólnych kontroli;
 - przekazania zgłaszanych interwencji do rozpatrzenia zgodnie z posiadanymi kompetencjami.
- **Strażą Miejską w zakresie:**
 - przekazywania zgłoszeń i informacji do rozpatrzenia zgodnie z posiadanymi kompetencjami.
- **Inspekcją Handlową w zakresie:**
 - przekazywania zgłoszeń i informacji do rozpatrzenia zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

5. IMPORT / EKSPORT

W 2021 roku przeprowadzono 10 kontroli granicznych:

- **6 kontroli granicznych dotyczących importu materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością z Wielkiej Brytanii:**
 - 3 kontrole w magazynie polegające na ocenie dokumentacji oraz certyfikatu bezpieczeństwa żywności i deklaracji zgodności potwierdzających jakość zdrowotną towarów, ocena opakowania i oznakowania umożliwiającego identyfikację towaru;
 - 3 kontrole na podstawie dokumentacji oraz certyfikatu bezpieczeństwa żywności i deklaracji zgodności potwierdzających jakość zdrowotną towarów.
- **4 kontrole graniczne dotyczące importu środków spożywczych (herbata, papryka) z Wielkiej Brytanii:**
 - 2 kontrole w magazynie czasowego składowania - dokonano oceny wstępnej bezpieczeństwa zdrowotnego / stan opakowań, oznakowanie oraz dokumentacja przewozu i raportów wyników badań potwierdzających jakość zdrowotną towaru/;
 - 2 kontrole na podstawie dokumentacji przewozu i raportów wyników badań potwierdzających jakość zdrowotną towarów.

Nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych.

6. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

6.1. Krajowe środki spożywcze

W 2021 roku **laboratoria** Państwowej Inspekcji Sanitarnej **zbadaly** ogółem **353 próbki krajowych środków spożywczych** pobranych na terenie Sosnowca, **w tym w zakresie:**

- mikrobiologicznym - 208 próbek,
- chemicznym - 107 próbek,
- oznakowania - 1 próbkę,
- organoleptycznym - 21 próbek,
- obecności zanieczyszczeń - 18 próbek

Zdyskwalifikowano ogółem 4 próbki.

6.2. Importowane środki spożywcze

Przebadano ogółem **18 próbek żywności z importu**, w zakresie:

- chemicznym - 12 próbek,
- mikrobiologicznym - 5 próbek,
- organoleptycznym - 1 próbkę

Żadnej próbki nie zdyskwalifikowano.

6.3. Środki spożywcze z UE

Przebadano ogółem **34 próbki żywności z UE**, w zakresie:

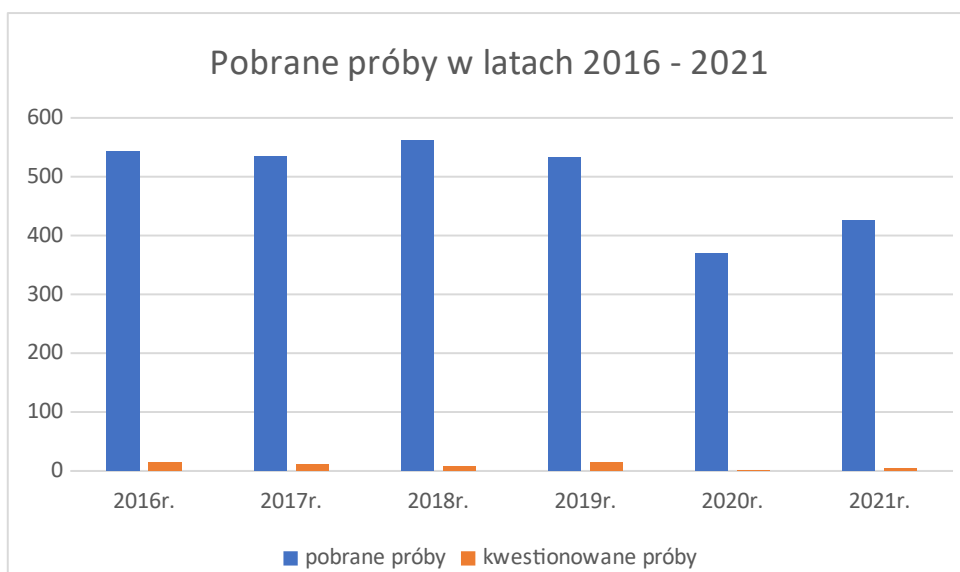
- chemicznym - 12 próbek,
- mikrobiologicznym - 20 próbek,
- organoleptycznym - 2 próbki

Żadnej próbki nie zdyskwalifikowano.

Ilość kwestionowanych próbek żywności w okresie: 2016 – 2021

<i>Rok</i>	<i>Ilość prób</i>	<i>Ilość prób kwestionowanych</i>	<i>Procent prób kwestionowanych</i>	<i>Przyczyny kwestionowania</i>
2016	543	15	2,76%	1 próbka - niewłaściwe cechy organoleptyczne, + 6 próbek - niewłaściwe znakowanie / 2 suplementy diety, +2 pieczywo pakowane +1 środek specjalnego przeznaczenia żywieniowego+1 napój izotoniczny / + 8 próbek zmiotek i wytrzepek z piekarni - obecność szkodników zbożowo-mącznych
2017	535	10	1,86%	3 próbki ciastka z kremem- obecność bakterii Salmonella + 3 próbki - niewłaściwe znakowanie / 1 suplement diety +2 środki spożywcze specjalnego przeznaczenia do redukcji masy ciała / + 4 próbki zmiotek i wytrzepek z piekarni - obecność szkodników zbożowo-mącznych
2018	561	7	1,25%	4 próbki zmiotek i wytrzepek z piekarni - obecność szkodników zbożowo-mącznych = 1 próbka posiłku w żłobku - niezgodność z normami IŻŻ + 2 próbki środków specjalnego przeznaczenia do redukcji masy ciała - niewłaściwe znakowanie
2019	532	15	2,8%	2 próbki zmiotek i wytrzepek z piekarni - obecność szkodników zbożowo-mącznych + 3 próbki posiłku w żłobku - niezgodność z normami IŻŻ + 3 próbki środków specjalnego przeznaczenia do redukcji masy ciała - niewłaściwe znakowanie + 5 próbek polędwiczek z kurczaka - mikrobiologia obecność bakterii Salmonella + 1 próbka pieprzu ziołowego + obecność glutenu + 1 próbka suplementu diety - obecność substancji dodatkowych
2020	369	0	-	-
2021	426	4	0,9%	3 próbki mięsa mielonego z fileta z kurczaka – obecność pałeczek Salmonella + 1 próbka karkówki marynowanej – przekroczona suma WWA i benzo(a)pirenu

Ilość pobranych i kwestionowanych próbek żywności w okresie: 2016 – 2021

7. INTERWENCJE

W celu utrzymania właściwego poziomu zapewnienia bezpieczeństwa żywności konieczne jest podejmowanie dodatkowych działań kontrolnych i represyjnych w wyniku zgłaszanych interwencji przez społeczeństwo.

W 2021 roku zgłoszono **103 interwencje, w tym:**

- **35 uzasadnionych;**
- **63 nieuzasadnionych;**
- **2 przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami do:**
 - Inspekcji Weterynaryjnej w Będzinie,
 - Komendy Miejskiej Policji w Sosnowcu.
- **3 pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na czynniki zewnętrzne niezależne od organu / brak wskazanej lokalizacji obiektu; obiekt długotrwale nieczynny; w toku wizji lokalnej nie zastano nikogo pod wskazanym adresem – wysłane wezwanie do strony, które nie odebrano /**

Interwencje dotyczyły:

- niewłaściwego stanu porządkowego
- nieprzestrzegania zasad higieny w obiekcie
- nieprzestrzegania higieny sprzedaży

- sprzedaży przeterminowanych/niewłaściwej jakości zdrowotnej artykułów spożywczych
- niewłaściwego przechowywania/sprzedaży artykułów spożywczych i opakowań
- obecności szkodników w zakładzie/produkcje
- nieprawidłowości sanitarno-technicznych,
- braku zaświadczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych
- nieprawidłowego żywienia / nieprawidłowej jakości potrawy
- sprzedaży nielegalnie wytworzonej żywności
- naruszenia łańcucha chłodniczego
- palenia papierosów
- nieodpowiedniej odzieży roboczej
- zatruc pokarmowych po spożyciu posiłków/produktów spożywczych
- niewłaściwego stanu sanitarnego wózków do przewozu zakupionego towaru
- nieprzestrzegania przepisów i wytycznych dotyczących przeciwdziałaniu i ograniczaniu rozprzestrzeniania się epidemii korona-wirusa / *brak maseczek, rękawiczek, płynów do dezynfekcji, nie przestrzeganie limitu ilości osób przebywających w sklepie, spożywanie żywności na miejscu, przybywanie pracowników podlegających kwarantannie w zakładzie pracy /*

**Za stwierdzone nieprawidłowości ogółem nałożono 22 mandaty karne,
wydano 2 decyzje administracyjne, wystosowano 3 wnioski o ukaranie do ŚPWIS.**

W przypadku 1 rozpatrywanej interwencji pobrano próby do badań laboratoryjnych.

8. WNIOSKI

W 2021r. w związku z pandemią korona-wirusa zadania z zakresu bezpieczeństwa żywności nie były realizowane w pełnym zakresie (szczególnie w I kwartale) lecz jednak były realizowane w zakresie większym niż w 2020r.

Oceniając nadzorowane w 2021r. obiekty produkcyjne i wprowadzające żywność do obrotu, należy stwierdzić, że:

- wydano o 6% mniej decyzji administracyjnych (140-2020r., 131-2021r), co przy zwiększonej o 25% ilości przeprowadzonych kontroli świadczy o poprawiającym się stanie sanitarno-technicznym;
- wystawiono tyle samo mandatów (61-2020r., 61-2021r.), co przy zwiększonej o 25% ilości przeprowadzonych kontroli może świadczyć o poprawie stanu sanitarno – higienicznego;

- pobrano o 13% więcej próbek (369 w 2020r., 426 w 2021r.), zdyskwalifikowano 4 próbki (w 2020r. nie zdyskwalifikowano żadnej), co może świadczyć o pogorszeniu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności ale nie koniecznie bo w 2021 roku otrzymano tyle samo powiadomień RASFF (96 - 2020r., 96-2021r.);
- we wszystkich skontrolowanych obiektach opracowane są procedury i instrukcje w zakresie dobrej praktyki higienicznej; we wszystkich dużych obiektach wprowadzony jest system HACCP / *stwierdzone nieprawidłowości w tym zakresie dotyczą braku prowadzonych zapisów lub nie okazywania ich do wglądu w trakcie kontroli* /.

W przypadku zidentyfikowania jakiegokolwiek zagrożenia zdrowia konsumentów, pochodzącego z wprowadzanej na rynek żywności pomocnym narzędziem jest **System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF)**, który umożliwia sprawne i szybkie przekazywanie informacji oraz szybkie reagowanie i podejmowanie właściwych działań.

W 2021 roku w ramach systemu RASFF wycofywano z obrotu żywność z powodu:

- **obecności bakterii:**
 - z grupy *Salmonella* w mięsie/elementach z indyka, kurczaka, w mięsie mielonym, w tatarze wołowym, w sezamie łuskany, w jajkach, w ziele angielskim;
 - enterotoksyn gronkowcowych - mięso mielone z kurczaka;
 - paciorokowców kałowych – woda niegazowana.
- **obecności glutenu w produkcie bezglutenowym:** bezglutenowe serduszka z czekolady pn. BIOVEGAN SCHOCO HERZEN; „MEXICAN STYLE SCRAMBLED EGGS. Danie liofilizowane. Jajecznica meksykańska.”; „CREAM OF BROCCOLI & SPINACH SOUP WITH MOZARELLA AND PUMPKIN SEEDS. Danie liofilizowane. Krem brokułowo – szpinakowy z mozzarellą i pestkami dyni.”
- **potencjalnego zanieczyszczenia ciałem obcym:** odłamki szkła w napoju alkoholowym oraz w burakach tartych – wiórkach.
- **przekroczenia dopuszczalnego poziomu sumy WWA/benzo(a)pirenu** - kiełbasa swojska z szynki.
- **przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ołowiu** – gruszki połówki w syropie.
- **przekroczenia maksymalnego poziomu stężenia glikolu propylenowego (E1520)**- napoje energetyczne.
- **wykrycia kwasu erukowego** - olej z nasion gorczycy tłoczony na zimno
- **wykrycia niedozwolonego ekstraktu z konopi włóknistych oraz zawartość Δ9-tetrahydrokannabinol (Δ9-THC)** - olejek konopny.

- wykrycia pozostałości pestycydów chlorpiryfosu metylowego oraz fenwaleratu – mandarynki.
- wykrycia mikotoksyny, ochratoksyny A - mąka żytnia pełnoziarnista typ 2000
- wykrycia niedozwolonej formy magnezu L-treonianu magnezu - suplement diety
- obecności substancji konserwujących kwasu sorbowego i kwasu benzoowego, których obecność powinna być określona w oznakowaniu – sos ostry
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów - kasza jaglana, pomarańcze, kapusta czerwona, bazylia, mandarynki, truskawki mrożone.
- przekroczenia liczby estrów 3-MCPD - frytura gastronomiczna (100% olej palmowy) oraz użycie jej do produkcji sękaczy
- obecności mauduramycyny - wątroba wieprzowa
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu tlenu etylenu w mieszance użytej do chleba z posypką sezamu, płatkach jaglanych; produktach rybnych: szproty w sosie pomidorowym, filety z makreli w sosie curry, śledź w sosie pomidorowym, krem o smaku śmietankowym; daniu liofilizowanym trekking ryż z kurczakiem curry bez glutenu; serkach o smaku czekoladowym oraz serkach o smaku waniliowym; suplementach diety, lodach, ketchupie, chrzanie tartym, żelu nabłyszczającym czekoladowym i neutralnym, pączkach, figach suszonych.
- obecności w składzie wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością niedozwolonych bio-substancji tj. bambus i tworzywo sztuczne, bambus i melamina oraz włókno bambusowe, melamina i proszek kukurydziany w kubku z melaminy, zestawie naczyń bambusowych, paterze, misie, komplecie do sałatek, dzbanku z przykrywką, kubku bambusowym, zestawach naczyń dla dzieci.
- przekroczenia NDP Deoksyniwalenolu (DON) w makaronie razowym świderkach, ziarnach kukurydzy.
- stwierdzenia obecności syldenafilu, cyprofloksacyny w suplemencie diety.
- migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych w chochli.
- obecności niezadeklarowanej substancji syldenafil w suplemencie diety.
- niezgodności AAC: wykrycie haloksyfopu w kminie czarnym.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu w 2021 roku zgłosił do systemu RASFF 3 powiadomienia z powodu stwierdzenia w pobranych do badań próbkach:

- obecności pałeczek **Salmonella** - w mięsie mielonym z fileta z kurczaka,
- przekroczenia sumy WWA i benzoapirenu – karkówka marynowana,
- obecności w składzie wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością niedozwolonych biosubstancji- zestaw naczyń z włókna bambusowego i melaminy.

III. HIGIENA KOMUNALNA I ŚRODOWISKA

1. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

PPIS w Sosnowcu nadzoruje jakość wody w oparciu o obowiązujące przepisy prawne:

- **ustawę z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków** Dz. U. 2020 poz. 2028 / *określa warunki i zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi /;*
- **rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** Dz. U. 2017 poz. 2294 / *określa wymagania, jakim powinna odpowiadać jakość wody i sposób sprawowania nadzoru nad jakością wody /.*

W ramach nadzoru jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi badana jest woda:

- powierzchniowa wykorzystywana do zaopatrzenia w wodę,
- dostarczana do sieci,
- w sieci wodociągowej,
- u odbiorcy.

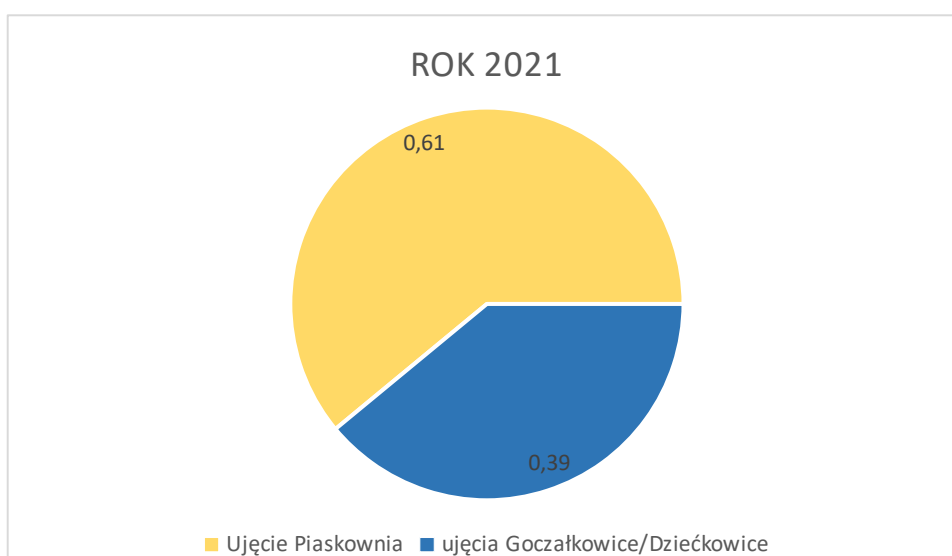
Badania wody wykonują zintegrowane laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa śląskiego.

Wyniki badań raportowane są miesięcznie w systemie WODA -EXCEL do WSSE w Katowicach oraz przekazywane Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu / *1x w roku /.*

Sosnowiec zaopatrywany jest w wodę przeznaczoną do spożycia pochodzącą z ujęć powierzchniowych:

- **Piaskownia** / *dla 39 % ludności /*
- **Goczalkowice + Dzieckowice** - / *dla 61% ludności /*

Woda z tych ujęć mieszana jest w zbiornikach wyrównawczych Murcki.

Kanał Centralny Piaskownia” - woda z tego ujęcia służy do zaopatrzenia 39% ludności Sosnowca / ~ 71,234 tys. mieszkańców /.

- woda z tego ujęcia zakwalifikowana jest do kategorii jakości **A2**;
- teren ujęcia jest ogrodzony / zabezpieczony przed dodatkowym zanieczyszczeniem wody oraz dostępem osób postronnych /;

Na obniżenie kategorii wody < A1 wpływ miały parametry:

- *fizykochemiczne / mangan, zapach /*
- *bakteriologiczne / bakterie grupy coli , escherichia coli /.*

Ujęcie Goczalkowice + ujęcie Dzieckowice - woda z tych ujęć stanowi zaopatrzenie dla 61% ludności Sosnowca / ~ 113,627 tys. mieszkańców /

- **Stacja Uzdadniania Wody w Maczkach** uzdatnia wodę fizycznie i chemicznie / woda poddawana jest utlenianiu wstępnemu, koagulacji, flokulacji, filtracji, dezynfekcji - chlorowaniu końcowemu /:
 - z chlorku sodu wytwarzany jest podchloryn sodu, wykorzystywany w chlorowni do dezynfekcji wody;
 - jakość wody kontrolowana jest poprzez wykonywane badania laboratoryjne oraz ciągły technologiczny monitoring / chloromierze i mętnościomierze kontrolują zawartość chloru wolnego i mętność wody w sposób ciągły /;
- **Dobowa produkcja wody w SUW Maczki wynosi ~ 26 tys m³ /dobę (wartość średnia z 2021 roku jest mniejsza o ~ 7 tys m³ /dobę / tj.>21% / w stosunku do 2020 roku).** Spadek wartości średniej dobowej produkcji wody wynika z powtórnego włączenia po przebudowie magistrali DN 1400mm / większa część miasta aktualnie zasilana jest przez Zbiornik Murcki - ujęcie Goczalkowice + Dzieckowice /.

Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia prowadzony jest przez Przedsiębiorstwa Wodociągowe (w ramach kontroli wewnętrznej).

PPIS w Sosnowcu kontroluje jakość wody w zakresie parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych / zarówno przed jak również po jej uzdatnieniu /.

Wyniki badań potwierdzają, że woda powierzchniowa spełnia wymagania dla kategorii czystości A2, a po uzdatnieniu spełnia wymagania w/s jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2021 roku do badań **pobrano ogółem 389 próbek wody** przeznaczonej do spożycia przez ludzi w **43 wyznaczonych reprezentatywnych punktach na terenie miasta Sosnowca** / punkty czerpalne u konsumenta, przyłącza wodomierzowe, studnie wodomierzowe /.

Badania wykonywały akredytowane laboratoria:

- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Górniczej,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach,
- Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S. A. w Katowicach,
- Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp z o. o w Łędzinach,
- Laboratorium Usługowo-Badawcze „BIOCHEMIK ” w Sosnowcu,
- Laboratorium Badawcze „JARS” w Mysłowicach.

W pobranych próbkach wody oznaczano parametry fizykochemiczne i bakteriologiczne zgodnie z zakresami i częstotliwością badań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U. 2017 poz. 2294 /

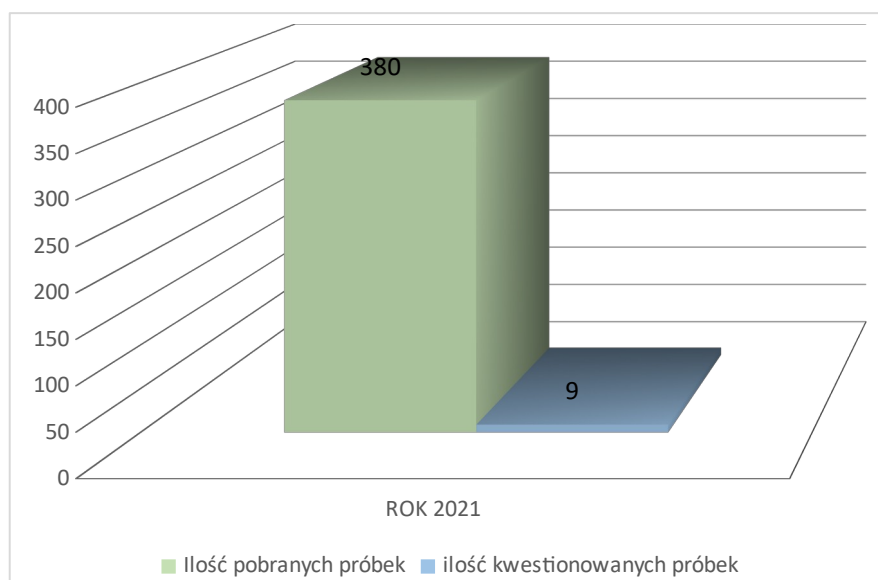
Ogółem wykonano:

- 373 analizy wskaźników bakteriologicznych,
- 380 analiz wskaźników fizykochemicznych.

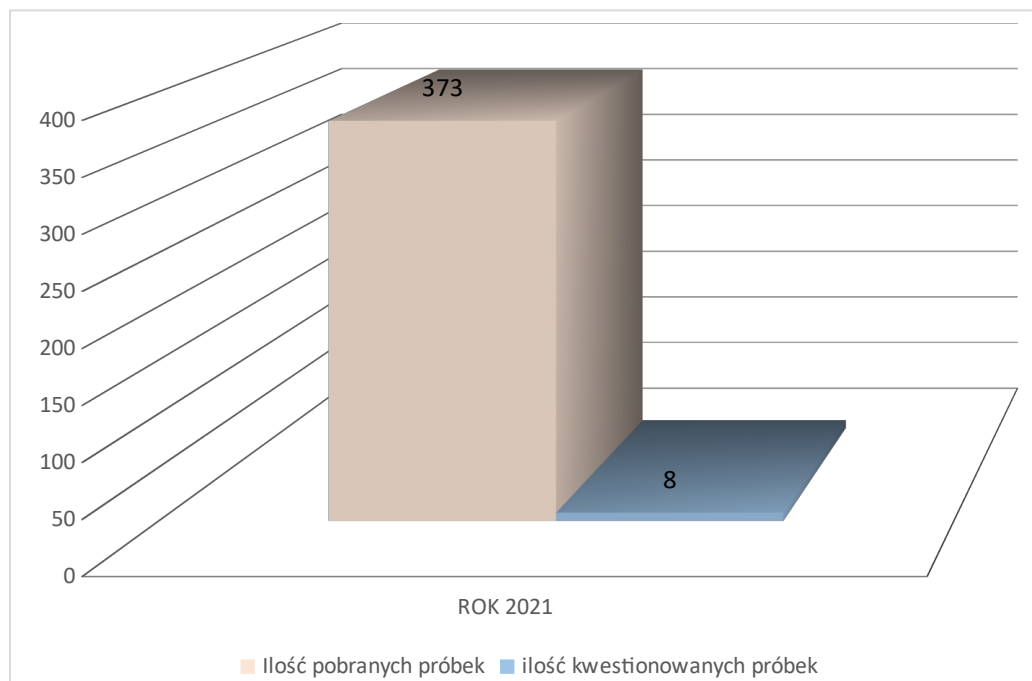
W wyniku badań zakwestionowano:

- **9 próbek wody (~ 2%) pod względem fizykochemicznym** / przekroczenie dotyczyło żelaza, chloroformu, bromodichlorometanu /;

Przekroczenia dotyczące podwyższonej wartości chloroformu oraz bromodichlorometanu wynikały z wysokiej temperatury powietrza (w okresie czerwiec-sierpień) i wyższego zapotrzebowania na chlor wolny, którego produktami ubocznymi są w/w parametry. Przedsiębiorstwo podejmowało działania naprawcze oraz zwiększyło częstotliwość poboru próbek wody i monitorowania w/w parametrów.

- **8 próbek wody (~2%) pod względem bakteriologicznym**
/ bakterie grupy coli, clostridium perfringens, ogólna liczba bakterii /.

W 2021 roku **zgłoszono 2 interwencje dotyczące złej jakości wody** przeznaczonej do spożycia (*nieuzasadnione*).

W ramach wzajemnej współpracy zarówno Sosnowieckie Wodociągi S. A. w Sosnowcu jak również Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągowe uczestniczą w pobieraniu próbek wody przez PPIS w Sosnowcu oraz informują o stwierdzonych przekroczeniach dopuszczalnych stężeń wskaźników jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Jak co roku, również w 2021 roku PPIS w Sosnowcu wydał ocenę o przydatności wody do spożycia na terenie miasta Sosnowca na podstawie rozporządzenia Ministra z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi / Dz. U. 2017 poz. 2294/.

2. OCENA JAKOŚCI WODY CIEPŁEJ W OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAMIESZKANIA I PLACÓWKACH LECZNICZYCH

W trosce o zdrowie mieszkańców miasta prowadzony jest nadzór nad obecnością bakterii Legionella w instalacji wody ciepłej w obiektach zamieszkania zbiorowego i leczenia zamkniętego.

W 2021 roku nadzorem objęto: **placówki lecznicze / szpital, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy /, obiekty świadczące usługi hotelarskie oraz domy pomocy społecznej.**

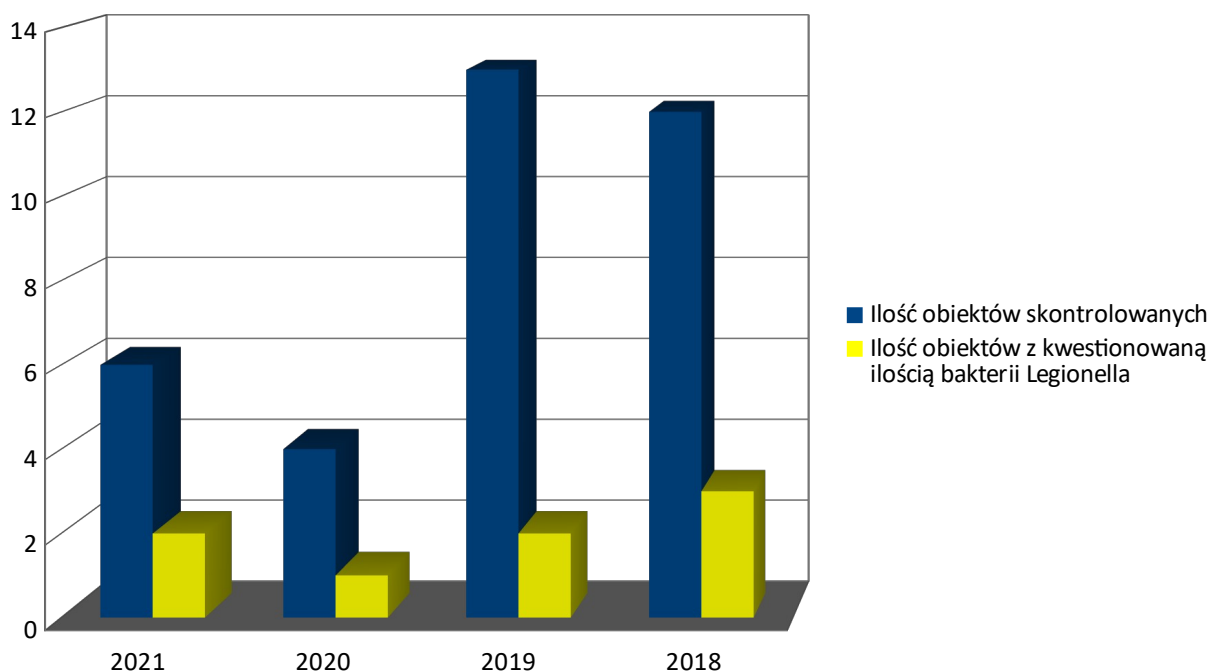
Ogółem do badań **pobrano 30 próbek wody ciepłej z 6 obiektów / w 2 obiektach stwierdzono ponadnormatywną zawartość pałeczek Legionella - wydano decyzje administracyjne /.**

W związku z panującą epidemią korona-wirusa zarówno w 2020r. jak również w 2021r. skontrolowano mniejszą ilość obiektów pod kątem obecności pałeczek Legionella w wodzie ciepłej niż w poprzednich latach.

Pomimo tego, że tylko w 2 obiektach stwierdzono ponadnormatywną zawartość pałeczek Legionella w instalacji wody ciepłej stanowiło to aż ~33% ogółem skontrolowanych **obiektów** w tym zakresie. Wynik ten jednak nie jest w żaden sposób miarodajny i nie może być porównywany z latami w których było skontrolowanych dwu i trzy - krotnie więcej obiektów niż w ostatnich dwu latach.

Zestawienie skontrolowanych i kwestionowanych obiektów w zakresie obecności bakterii Legionella w latach: 2018-2021

Rok	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość obiektów z kwestionowaną ilością bakterii Legionella
2021	6	2
2020	4	1
2019	13	2
2018	12	3

3. WODY POWIERZCHNIOWE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI I REKREACJI

Ustawa z 20.07.2017 roku **Prawo wodne** / Dz. U. 2021 poz.2233 z późn. zm. / określa zakres obowiązków nałożonych na władze lokalne, właścicieli/ administratorów oraz organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W sezonie letnim 2021 r. PPIS w Sosnowcu nadzorował Akwen „Stawiki” pełniący rolę kąpieliska.

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem ludzi zażywających kąpiele pobierano próbki wody do badań i dokonywano oceny organoleptycznej wody / w punkcie kąpieliska ustalonym w porozumieniu z PPIS w Sosnowcu /:

- przed sezonem / 1 raz - PPIS w Sosnowcu /;
- w trakcie trwania sezonu / 4 razy – organizator /.

W trakcie sezonu organizator systematycznie wizualnie nadzorował wodę w kąpielisku pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób.

Badania próbek wody przeprowadzane były przez akredytowane laboratoria :

- PSSE w Dąbrowie Górniczej,
- Dąbrowskie Wodociągi Sp. z o. o. w Dąbrowie Górniczej.

Wyniki badań w zakresie parametrów bakteriologicznych nie wykazały przekroczeń zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli Dz. U. 2019 poz.255.

Kąpielisko Stawiki posiada wydzielony akwen wodny wraz z plażą i pomostem, 2 place zabaw, siłownię plenerową. Na terenie obiektu zainstalowane są przebieralnie wraz z natryskami z podziałem na damską i męską / część damska wyposażona jest dodatkowo w przewijak dla niemowląt /.

Dla użytkowników udostępniono 3 kabiny typu TOY-TOY / w tym jedna dostosowana dla osób niepełnosprawnych /. Dodatkowo kąpielisko wyposażono w odpłatny węzeł sanitarny całkowicie zautomatyzowany / po każdym użytkowniku następuje dezynfekcja muszli oraz proces mycia i suszenia posadzki /.

W 2021 roku stan sanitarny kąpieliska „Stawiki” nie budził zastrzeżeń:

- teren akwenu uporządkowany i zadbane;
- kąpielisko strzeżone przez ratowników, oznakowane widoczną i czytelną tablicą informacyjną;
- regulamin korzystania z kąpieliska w okresie pandemii, w tym również informacja o zachowaniu dystansu społecznego umieszczona w widocznym miejscu.

4. PŁYWALNIE

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował 10 pływalni :

- **8 pływalni krytych:**

5 szkolnych:

- Szkoła Podstawowa nr 45 Sosnowiec ul. Czeladzka 58,
- Szkoła Podstawowa nr 3 Sosnowiec ul. Hutnicza 6,

- Technikum nr 4 Transportowe Sosnowiec ul. Kilińskiego 31,
- Technikum nr 6 Grafiki, Logistyki i Środowiska Sosnowiec ul. Legionów 9,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 Sosnowiec ul. Piłsudskiego 114

3 administrowane przez MOSiR:

- Kryta Pływalnia i Siłownia Sosnowiec ul. Żeromskiego 4D,
- Klimontowskie Centrum Aktywności Rodzinnej Sosnowiec ul. Hubala Dobrzańskiego 99,
- Kryta Pływalnia Sosnowiec ul. Bohaterów Monte Casino 46A;

- **2 pływalnie odkryte/sezonowe** - administrowane przez MOSiR:

- Pływalnia Letnia Sosnowiec ul. 3 Maja 41;
- Pływalnia Letnia Sosnowiec ul. Wojska Polskiego 181.

Wszystkie pływalnie zaopatrywane są w wodę z miejskiej sieci wodociągowej / woda uzdatniana jest odpowiednimi preparatami /.

Zarządcy pływalni prowadzą systematyczny i udokumentowany nadzór pracy urządzeń oraz rejestrują wyniki pomiarów jakości wody w nieckach basenowych zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. 2015 poz. 2016).

W przypadku stwierdzanych przekroczeń podejmowali działania naprawcze w celu doprowadzenia jakości wody do odpowiednich wymagań.

Z uwagi na czasowe wyłączenie z eksploatacji 2 obiektów w ramach urzędowej kontroli do badań laboratoryjnych w 2021 roku pobrano próbki wody w 8 obiektach.

Wyniki badań parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych wykazały przekroczenia chloroformu w 3 obiektach:

- Pływalnia Letnia Sosnowiec ul. 3 Maja 41,
- Pływalnia Letnia Sosnowiec ul. Wojska Polskiego 181,
- Technikum nr 6 Sosnowiec ul. Legionów 9.

Stwierdzone przekroczenia nie miały bezpośredniego wpływu na zdrowie użytkowników - wysłano powiadomienia zobowiązujące do podjęcia działań naprawczych. Administratorzy obiektów podjęli stosowne działania naprawcze w celu eliminacji przekroczenia stężenia chloroformu w wodzie.

Bieżący stan sanitarno - higieniczny pływalni nie budził zastrzeżeń.

Szatnie/przebieralnie/natryski, pomieszczenia z niecką basenową oraz otoczenie obiektów utrzymane w bieżącej czystości. Przy wejściu, w szatniach oraz toaletach zapewniono środki do dezynfekcji rąk.

W 2021 roku wydano 2 decyzje administracyjne zobowiązujące do poprawy stanu technicznego:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 Sosnowiec ul. Piłsudskiego 114
/ termin wykonania obowiązków wyznaczono do 31.08.2022 roku /;
- Pływalnia Letnia Sosnowiec ul. 3 Maja 41
/ termin wykonania obowiązków wyznaczono do 30.04.2022 roku oraz do 31.12.2022 roku/.

5. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował **958 obiektów użyteczności publicznej** (spadek w stosunku do 2020 roku o 7 obiektów)

Obiekty użyteczności publicznej stanowią bardzo liczną i zróżnicowaną grupę:

- **podmioty lecznicze** / publiczne i niepubliczne udzielające świadczeń ambulatoryjnych /;
- **obiekty usługowe** / hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej itp./;
- **pozostałe obiekty użyteczności publicznej** / kulturalno - widowiskowe, sportowe, apteki, cmentarze, domy przedpogrzebowe, noclegownia, domy pomocy społecznej, targowiska, stacje benzynowe, izba wytrzeźwień, dworce, stacje i przystanki , areszt śledczy itp./ .

W/w grupie do najliczniejszych należą:

- podmioty lecznicze,
- zakłady fryzjerskie,
- zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej oraz tatuażu .

5.1. Podmioty lecznicze

W 2021 roku z nadzorowanych 278 **podmiotów leczniczych** / publicznych i niepublicznych / **skontrolowano 86 podmiotów / 31% / w ramach 89 kontroli sanitarnych.**

Stan sanitarno - porządkowy w większości kontrolowanych podmiotów leczniczych nie budził zastrzeżeń.

Wyniki kontroli potwierdziły:

- dobry stan sanitarno - techniczny większości obiektów za wyjątkiem 4:
 - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny,
 - NZOZ Centrum Promocji i Ochrony Zdrowia Filia Sosnowiec,
 - M MED Laboratorium Diagnostyczne,
 - Diagnostyka Sp. z o. o.

Wydano **4 decyzje nakazujące** usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości / 2 decyzje zostały wykonane; 2 decyzje z ustalonym terminem wykonania w 2022 roku /;

- wzrost poziomu świadczonych usług dzięki remontom i modernizacjom;
- odpowiednia ilość sprzętu jednorazowego/odzieży ochronnej/środków czystościowych/preparatów dezynfekcyjnych/bielizny jednorazowego i wielorazowego użytku;
- prawidłową gospodarkę odpadami medycznymi i komunalnymi za wyjątkiem 2 obiektów:
 - M MED Laboratorium Diagnostyczne,
 - Diagnostyka Sp. z o. o.

Wydano **2 decyzje nakazujące** usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, które wykonano;

5.2. Obiekty usługowe

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował **425 obiektów** usługowych:

- **174** zakłady fryzjerskie / spadek o 8 /,
- **103** zakłady kosmetyczne / spadek o 4 /,
- **61** zakłady świadczące > niż 1 usługę / fryzjerskie/kosmetyczne/odnowy biologicznej / +5/,
- **63** zakłady odnowy biologicznej / spadek o 2 /,
- **14** obiektów świadczących usługi hotelarskie / bez zmian /,
- **6** zakładów tatuażu / bez zmian /,
- **4** hotele /+1/.

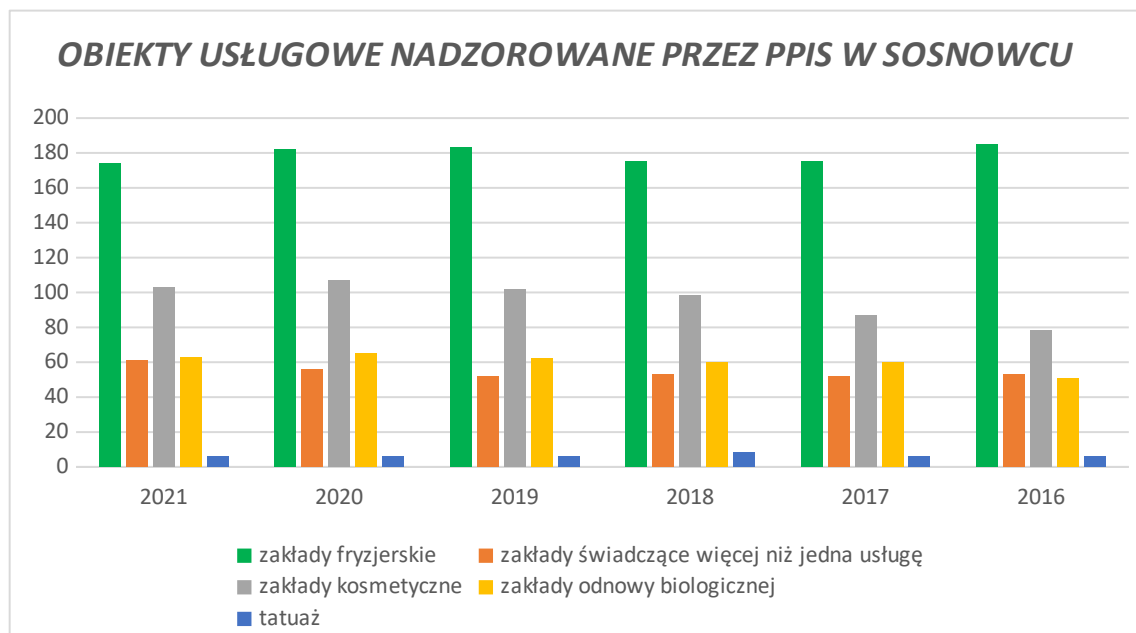
Kontrole 126 zakładów usługowych / 30 % nadzorowanych / potwierdziły:

- prawidłowy stan sanitarno - porządkowy obiektów / dbałość o ich estetykę i funkcjonalność za wyjątkiem 1 obiektu: MEDIC CENTER
/ wydano decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, którą wykonano /;
- prowadzenie uregulowanej gospodarki odpadami niebezpiecznymi/posiadanie opracowanych stosownych procedur za wyjątkiem 1 obiektu: AVOCADO TATOO
/ wydano decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, którą wykonano /.

Liczba zakładów usługowych w okresie: 2016 -2021r.

ROK	zakłady fryzjerskie	zakłady świadczące więcej niż jedna usługę	zakłady kosmetyczne	zakłady odnowy biologicznej	tatuaż
2021	174	61	103	63	6
2020	182	56	107	65	6
2019	183	52	102	62	6
2018	175	53	98	60	8
2017	175	52	87	60	6
2016	185	53	78	51	6

Wykres przedstawia liczbę zakładów usługowych w okresie: 2016 -2021r.

Jak wynika z wykresu liczba obiektów usługowych na terenie Sosnowca w ostatnich latach jest stabilna i utrzymuje się na podobnym poziomie.

HOTELE I OBIEKTY HOTELARSKIE

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował:

- **4 hotele skategoryzowane** - wzrost o 1 w stosunku do 2020 roku / *wydano 1 opinię sanitarną na obiekt który uzyskał kategoryzację* /.
- **14 obiektów świadczących usługi hotelarskie nie posiadające kategoryzacji:** pokoje gościnne, zajazdy, hotele bez zaszeregowania itp.

Stan sanitarno - porządkowy obiektów nie budzi zastrzeżeń: pomieszczenia utrzymane czysto, sprzątane na bieżąco, odpowiednie zaopatrzenie w środki czystościowe/dezynfekcyjne i higieniczne.

5.3. Pozostałe obiekty użyteczności publicznej

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował **262 pozostałych obiektów użyteczności publicznej** Ogółem przeprowadzono 137 kontroli sanitarnych w 120 obiektach / *co stanowi 46 % nadzorowanych w tej grupie* /.

W skład grupy pozostałych obiektów użyteczności publicznej należy:

- **74 aptek** / *kontrole potwierdziły dobry stan sanitarno-techniczny obiektów, dbałość o estetykę wewnątrz oraz ich funkcjonalność* /;
- **23 obiekty sportowe:** boiska, hale sportowe, kluby sportowe, korty tenisowe, lodowisko oraz ścianka wspinaczkowa

/ kontrole potwierdziły właściwy stan sanitarno- techniczny obiektów, zachowaną bieżącą czystość, wystarczającą ilość środków higienicznych i czystościowych, sprawne urządzenia sanitarne które są na bieżąco dezynfekowane /;

- **21 obiektów kulturalno – widowiskowych:** kina, ośrodki kultury, kluby i obiekty widowiskowe, teatr / *z powodu pandemii w 2021 roku nie kontrolowano tych obiektów /*. Zgodnie z ustawą z 28.03.2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych / *Dz. U. z 2019 r., poz. 2171 z późn. zm.* / **wydano 13 opinii sanitarnych o imprezach masowych** na wniosek organizatorów.
- **13 Domów Opieki Społecznej** zapewniających dzienną oraz całodobową opiekę, wyżywienie, programy rehabilitacyjne i zajęciowe
Kontrola 5 obiektów potwierdziła dobry stan sanitarno-techniczny i porządkowy / *pokoje i sanitariaty utrzymane czysto; sprawne urządzenia sanitarne; wystarczające zaopatrzenie w środki czystościowe i higieniczne / za wyjątkiem 1 obiektu: „Oazy Spokoju”*.
Wydano decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, którą nie wykonano w ustalonym terminie realizacji – do strony postępowania wystosowano upomnienie.
- **9 Szaletów publicznych/ogólnodostępnych:**
 - na **Dworcu PKP** / *ul. Warszawska* / + **Dworcu PKM** / *ul. Mościckiego* /,
 - w **Centrach Handlowych** / *ogólnodostępne* /Obiekty w dobrym stanie sanitarno - higienicznym i technicznym, dostosowane dla osób niepełnosprawnych *dezynfekcja urządzeń i zaopatrzenie w środki higieniczne - prawidłowe /*.

6. INTERWENCJE

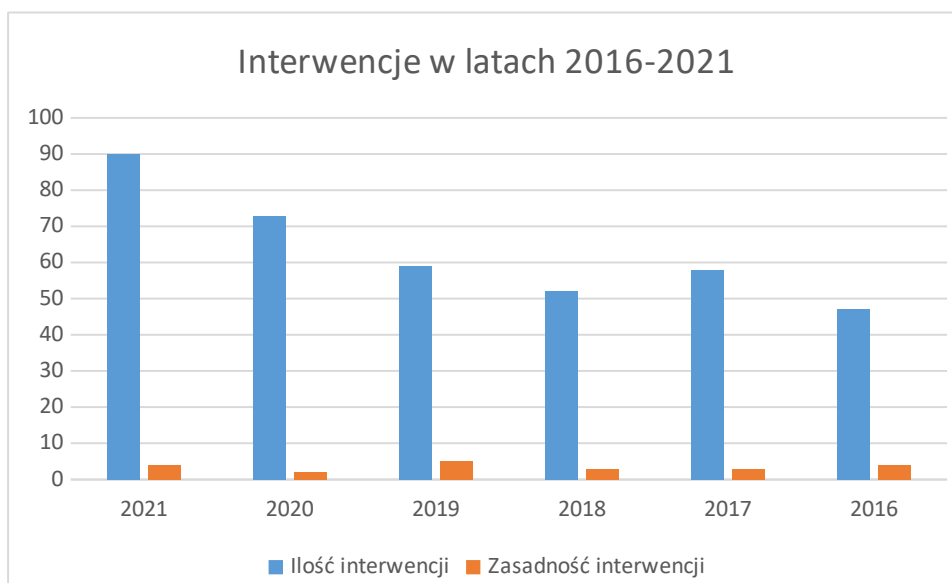
W 2021 r. do PPIS w Sosnowcu zgłoszono 90 interwencji:

- **3 dotyczące uciążliwości powodowanych przez hałas:**
 - głośna praca wentylatorów w zakładzie pracy /1/ - przekazano do rozpatrzenia do UM w Sosnowcu zgodnie z kompetencjami po przeprowadzeniu kontroli w zakładzie pracy;
 - głośna praca wentylatorów w lokalu gastronomicznym sąsiadującym z budynkiem mieszkalnym /1/ - przekazano do rozpatrzenia do PINB w Sosnowcu zgodnie z kompetencjami bez wstępnego rozpatrzenia;
 - generowany przez szkołę tańca zlokalizowaną w budynku mieszkalno-usługowym /1/ - przekazano do rozpatrzenia do UM w Sosnowcu zgodnie z kompetencjami bez wstępnego rozpatrzenia.

- **13 interwencji dotyczących uciążliwości wynikających z niewłaściwego stanu sanitarno - porządkowego lokali mieszkalnych :** zarobaczenie lokali mieszkalnych (*pluskwy, karaluchy*), uciążliwe zapachy, obecność szczurów w instalacji kanalizacyjnej, obecność gołębi na balkonie, uciążliwy lokator / - wszystkie interwencje nieuzasadnione /5 kontroli /.
- **13 interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarno - porządkowego innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi :** NZOZ Polimedica, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, CM Dos Medica, Pływalnia Sielec, Salon fryzjerski, Medic Center, Hotel Centrum, Zakład Opiekuńczo - Pielęgnacyjny, 5 budynków mieszkalnych – 3 interwencje uzasadnione + 10 interwencji nieuzasadnionych / przeprowadzono 13 kontroli, wydano 3 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, nałożono 1 mandat karny -200 zł /.
- **3 interwencje dotyczące uciążliwości powodowanych przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi:** zaleganie odpadów, gromadzenie odpadów łatwopalnych i niebezpiecznych -2 interwencje nieuzasadnione /2 kontrole / + 1 interwencję przekazano do rozpatrzenia do UM w Sosnowcu zgodnie z kompetencjami.
- **28 interwencji dotyczących nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych:** brak przestrzegania obostrzeń sanitarnych w tramwajach, kolejach śląskich, w obiektach usługowych, sportowych, w kościołach, w Firmie Remondis oraz podczas prowadzenia prac technicznych w budynkach mieszkalnych, brak maseczek u klientów i personelu sklepów, brak przestrzegania obostrzeń podczas organizowania konferencji i spotkań - Wszystkie interwencje w tym zakresie nieuzasadnione.
- **30 innych interwencji dotyczących:**
 - zaszczurzenia nieruchomości,
 - bytowanie gołębi na prywatnej posesji,
 - awarii kanalizacji/nieprzyjemnego zapachu z kanalizacji,
 - uciążliwości spowodowanej hodowlą kur,
 - nieprawidłowego usytuowania pojemników na odpady,
 - niewłaściwego stanu sanitarnego zsypu/suszarni/piwnic/korytarzy w budynkach,
 - nieprawidłowości w zakładzie fryzjerskim - 1 interwencja uzasadniona + 28 interwencji nieuzasadnionych + 1 interwencję przekazano do rozpatrzenia do UM w Sosnowcu zgodnie z kompetencjami.

Ilość zgłoszonych interwencji i ich zasadność w okresie: 2016-2021

Rok	Ilość interwencji	Zasadność interwencji
2021	90	4
2020	73	2
2019	59	5
2018	52	3
2017	58	3
2016	47	4

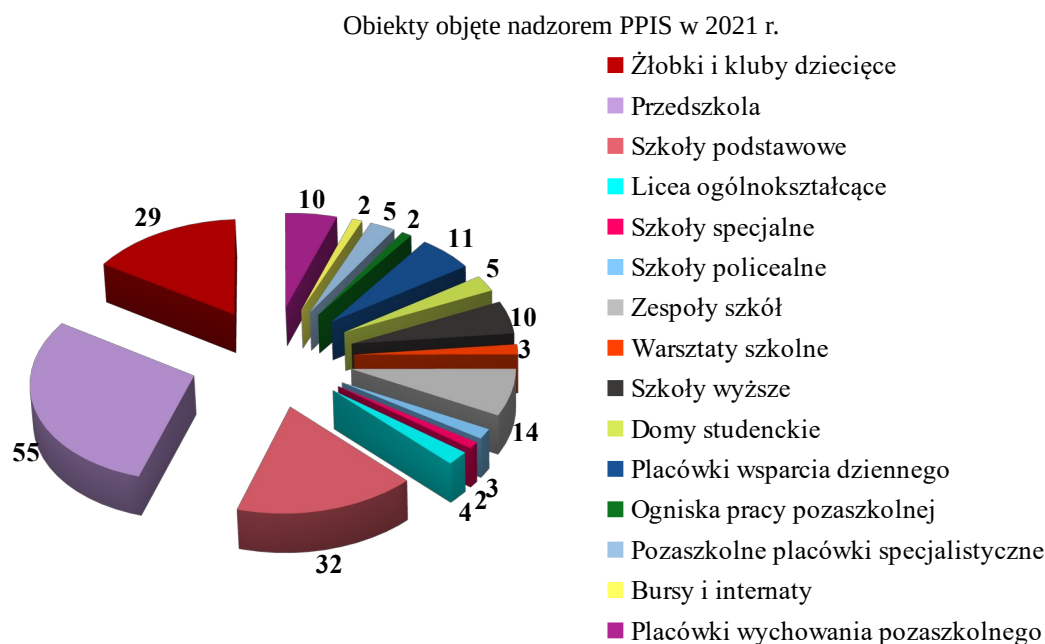

Jak wynika z zestawienia:

- na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba wnoszonych interwencji systematycznie wzrasta;
- w 2021 roku zgłoszono o 17 interwencji więcej w porównaniu z 2020 rokiem;
- większość wnoszonych interwencji jest nieuzasadniona / *brak potwierdzenia stawianych zarzutów w odniesieniu do 81 zgłoszonych interwencji w 2021 roku* /;
- ilość uzasadnionych interwencji jest znikoma / *w 2021 roku stanowi < 4% ogółu* /;
- część zgłaszanych interwencji nie dotyczy kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej / *nie podlega rozpatrzeniu, przekazywana jest do rozpatrzenia przez inne organy/instytucje zgodnie z posiadanymi przez nie kompetencjami – w 2021 roku przekazano 5 interwencji* /.

IV. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował **186** obiektów dla dzieci i młodzieży. Ogółem skontrolowano 53 placówki stałe i 15 placówek sezonowych (w ramach wypoczynku zimowego oraz letniego) przeprowadzając ogółem **68** kontroli.

Bieżący nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi prowadzony był ze zwróceniem szczególnej uwagi na sposób zapewnienia higienicznych warunków do nauki i wypoczynku oraz komfortu i bezpieczeństwa przebywania na terenie placówek oświatowych znajdujących się na terenie miasta Sosnowiec.

Szczególny nacisk w 2021 roku położony został na realizację zadań z zakresu zapobiegania szerzenia się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie placówek. Weryfikowano procedury opracowane przez placówki oświatowe na podstawie wytycznych wskazanych przez MEN, MZ i GIS wraz ze sprawdzaniem czy są przestrzegane.

Sprawdzano odpowiednie zabezpieczenie w artykuły higieniczne, środki do dezynfekcji oraz środki ochrony indywidualnej w placówkach oraz możliwości łatwego dostępu do nich zarówno dla podopiecznych, jak i pracowników placówek. Pouczano o obowiązku przestrzegania podstawowych zasad higieny osobistej przez uczniów. W związku ze zgłoszeniami dotyczącymi podtruc występujących wśród podopiecznych sosnowieckich placówek oświatowych w trakcie kontroli zwracano uwagę na ujemne skutki nadmiernej dezynfekcji (*prawidłowe i dokładne mycie rąk jest równie skuteczne*).

Zakres kontroli prowadzonych w zakładach nauczania i wychowania nie zmienił się w stosunku do lat ubiegłych i obejmował ocenę:

- bieżącej czystości i warunków do utrzymania higieny, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zapewnienie bieżącej ciepłej wody we wszystkich punktach czerpalnych;
- stanu technicznego pomieszczeń (sal lekcyjnych, sal gimnastycznych wraz z ich zapleczem, terenów i urządzeń kultury fizycznej);
- pracowni komputerowych;
- realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i preparatów chemicznych w pracowniach i laboratoriach chemicznych oraz warsztatach szkolnych;
- tygodniowych rozkładów zajęć;
- dostosowania mebli przedszkolnych/szkolnych do wzrostu dzieci/uczniów.

1. ŻŁOBKI/KLUBY DZIECIĘCE

W 2021 roku na terenie miasta Sosnowiec funkcjonowało **27 żłobków** (8 publicznych i 19 niepublicznych) oraz **2 miejskie kluby dziecięce**. W skontrolowanych **7 placówkach** żłobkowych zapewniono opiekę **319** dzieciom. Przeprowadzone kontrole nie wykazały występowania nieprawidłowości.

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu wydał 4 pozytywne opinie o działalności placówek żłobkowych:

- Żłobek Zagłębiaczek - ul. Wyspiańskiego 87;
- Żłobek Zagłębiaczek - ul. Kossaka 18 (*1 podmiot – 2 obiekty*);
- Zespół Żłobków i Klubów Dziecięcych – Oddział nr 8 przy ul. Skwerowej 21;
- Zespół Żłobków i Klubów Dziecięcych – Oddział nr 7 przy ul. Sucha 23.

2. PLACÓWKI WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

W roku 2021 skontrolowano 14 przedszkoli z grupy 55 nadzorowanych, co stanowiło > 25%. Kontrole potwierdziły prawidłowy stan techniczny 10 placówek oraz wykazały zły stan higieniczno-sanitarny w 4 placówkach. Wydano 1 decyzję nakazującą likwidację stwierdzonych nieprawidłowości.

2.1. Ergonomia w przedszkolach

W 2021 roku dokonano oceny dostosowania mebli przedszkolnych do wzrostu dzieci tylko w 7 placówkach przedszkolnych w związku z wystąpieniem stanu epidemii i przejściem na nauczanie zdalne przez placówki oświatowe.

Oceniając meble zwracano szczególną uwagę na:

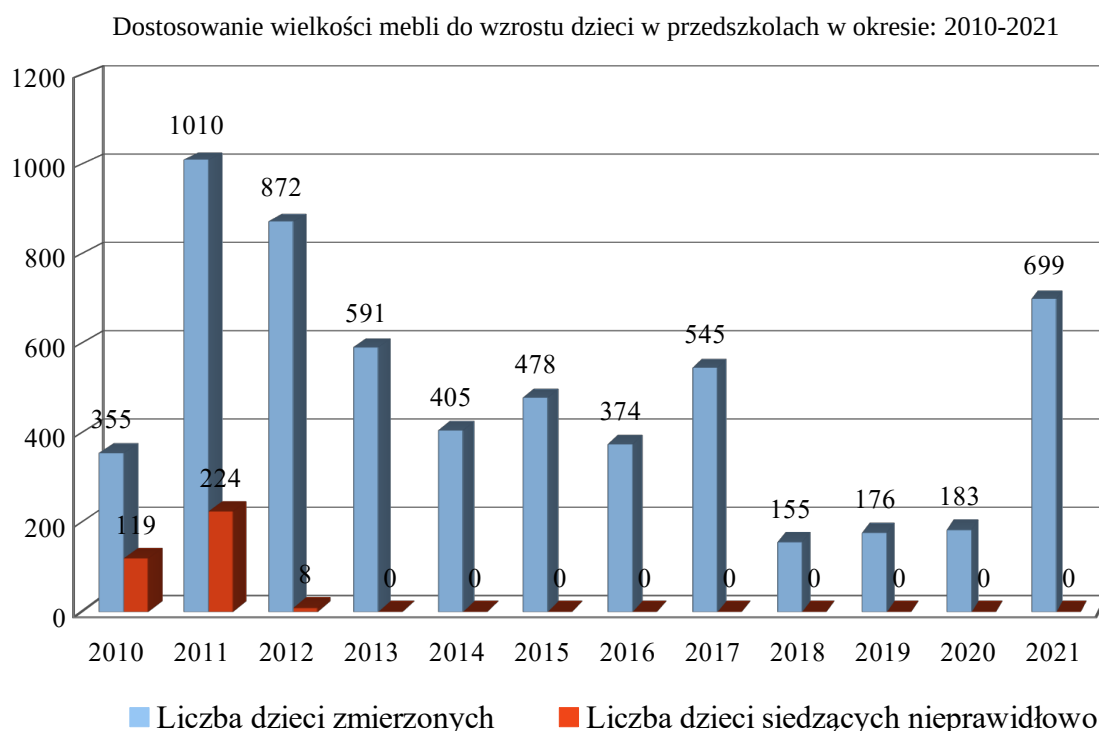
- dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci;
- oznakowanie mebli;
- zestawienie mebli i ich stan techniczny;
- posiadanie certyfikatu na meble.

Oceny dostosowania mebli */stolików i krzeseł /* do wzrostu dzieci oraz ich rozmieszczenia dokonano w stosunku do **699 dzieci z 35 oddziałów przedszkolnych**.

Kontrole potwierdziły, że:

- przedszkolaki korzystają z mebli prawidłowo dostosowanych do ich wzrostu;
- meble oznakowane są zgodnie z obowiązującą normą */kolorami lub numerami /*.

Poniższe zestawienie ilustruje wyniki oceny dostosowania mebli do wzrostu dzieci przedszkolnych w okresie: 2010 -2021.

Z przedstawionego zestawienia wynika, że organizacja stanowisk pracy przedszkolaków jest prawidłowa / od 2013 roku nie stwierdza się nieprawidłowości w tym zakresie /.

Świadczy to, o dużej świadomości i odpowiedzialności kadry pedagogicznej w zakresie prawidłowego kształtowania postaw dzieci i niwelowania potencjalnych zagrożeń związanych z wadami postawy jako następstwa nieprawidłowości organizacji ich stanowisk pracy.

3. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO–WYCHOWAWCZE I POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2021 roku na terenie Sosnowca funkcjonowało:

- 5 domów studenckich;
- 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza z pobytem dziennym;
- 2 ogniska pracy pozaszkolnej;
- 5 pozaszkolnych placówek specjalistycznych.

Z uwagi na pandemię korona-wirusa w roku 2021 nie przeprowadzano kontroli w w/w obiektach.

/ Kontrole przeprowadzone w latach ubiegłych potwierdzały prawidłowe warunki sanitarno – higieniczne nadzorowanych obiektów z tej grupy /.

4. SZKOŁY

W 2021 roku PPIS w Sosnowcu nadzorował **54** szkoły wszystkich typów i stopni *(za wyjątkiem szkół wyższych)* z czego **skontrolowano 33 szkoły** co stanowiło 63% ogółu obiektów tej grupy.

Przeprowadzone kontrole, wykazały prawidłowy stan higieniczno-sanitarny w szkołach **za wyjątkiem 5 placówek**, w których stwierdzono:

- brudne, zawilgocone ściany/sufity;
- zniszczone nawierzchnie podłóg/ parkietów podłogowych;
- nierówne nawierzchnie dojeżdż/ dróg komunikacyjnych na terenie obiektu.

W 2021 roku wydano **6** decyzji administracyjnych na placówki szkolne:

- **4** prolongujące terminy realizacji nałożonych obowiązków;
- **2** nakazujące wykonanie obowiązków.

We wszystkich kontrolowanych placówkach szkolnych funkcjonowały gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej.

4.1. Mikroklimat w szkołach

Kontrole potwierdziły, że sale lekcyjne są prawidłowo wentylowane. Wymiana powietrza w pomieszczeniach placówek odbywa się w większości szkół w sposób naturalny poprzez zainstalowane kratki wentylacyjne/grawitacyjne i/lub za pomocą otwieranych okien i drzwi bez wspomaganie dodatkową wentylacją mechaniczną. W pomieszczeniach zaplecza sanitarnego modernizowanych szkół zainstalowano dodatkową wentylację mechaniczno-wyciągową.

Sale lekcyjne, a także inne pomieszczenia są prawidłowo wentylowane, co potwierdzają protokoły corocznych kontroli skuteczności działania przewodów wentylacyjnych/kominowych i dymowych, przeprowadzanych przez szkoły. Ponadto stosownie do wytycznych związanych z pandemią korona-wirusa sale lekcyjne/pomieszczenia pobytu dzieci były dodatkowo regularnie wietrzone.

4.2. Ergonomia w szkołach

Prawidłowe stanowiska pracy ucznia w szkołach zapewnione są poprzez sukcesywną wymianę starego umeblowania na nowe posiadające wymagane certyfikaty.

W 2021 roku dokonano pomiarów wzrostu uczniów i doboru wielkości sprzętów do ich wzrostu w 6 placówkach szkolnych obejmując pomiarami 772 stanowiska pracy ucznia.

Wyniki pomiarów **nie wykazały nieprawidłowości**. Potwierdzono, że sprzęty są prawidłowo zestawione i dobrane do wzrostu uczniów oraz oznakowane (*cyfrowo, bądź kolorystycznie*).

4.3. Analiza tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych

Nadzór nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania obejmuje również ocenę prawidłowego planowania nauki i odpoczynku.

W 2021 roku oceniono **143 tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w 15 placówkach:**

- 89 oddziałach 9 samodzielnych szkół podstawowych;
- 54 oddziałach 6 zespołów szkół.

Przeprowadzane kontrole rozkładów zajęć lekcyjnych w w/w zakresie nie wykazały nieprawidłowości – plany lekcyjne konstruowane prawidłowo, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem.

Poniższa tabela ilustruje wyniki analiz tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w okresie 2012-2021.

ROK	Ilość badanych szkół	Ilość badanych oddziałów	Ilość nieprawidłowych tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych
2012	38	347	0
2013	37	386	0
2014	21	192	0
2015	46	496	0
2016	30	240	0
2017	24	284	0
2018	15	180	0
2019	17	207	0
2020	8	142	0
2021	15	143	0

4.4. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W roku 2018 przy współudziale przedstawiciele Kuratorium Oświaty zapoczątkowano akcję sprawdzenia obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Celem akcji było przede wszystkim podniesienie świadomości społecznej poprzez wskazanie newralgicznych punktów mających negatywny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie młodego organizmu. Ponieważ dane uzyskane na podstawie przeprowadzonych analiz wykazały nieprawidłowości w 2019 roku kontynuowano wykonywanie badań kontrolnych.

Z uwagi na pandemię korona-wirusa zarówno w 2020 jak również w 2021 roku nie przeprowadzono pomiarów wśród uczniów placówek szkolnych na terenie miasta Sosnowiec w tym zakresie.

4.5. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Na przestrzeni ostatnich lat nie uległ zmianie stan w zakresie posiadanej bazy sportowej przez placówki szkolne. Stwierdzono natomiast podjęcie szeregu prac związanych z modernizacją istniejącej bazy sportowej, głównie zewnętrznych boisk sportowych.

Pomimo korzystania z bazy sportowej przez uczniów nadal stwierdza się brak zainteresowania wykorzystywaniem przez nich zaplecza sanitarnego (*natrysków*), nawet jeżeli posiadają taką możliwość.

Zaplecza sanitarne przy blokach sportowych są wykorzystywane sporadycznie i najczęściej jedynie po zajęciach dodatkowych lub po zajęciach na basenie.

Kontrole 22 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie wykazały posiadanie:

- sali gimnastycznej z boiskiem przez 18 szkół;
- sali rekreacyjnej/zastępczej z boiskiem przez 1 szkołę;
- sali gimnastycznej i sali zastępczej z boiskiem przez 3 szkoły.

Kontrole w Zespołach Szkół wykazały, że 6 posiada salę gimnastyczną i salę zastępczą z boiskiem.

4.6. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono, że:

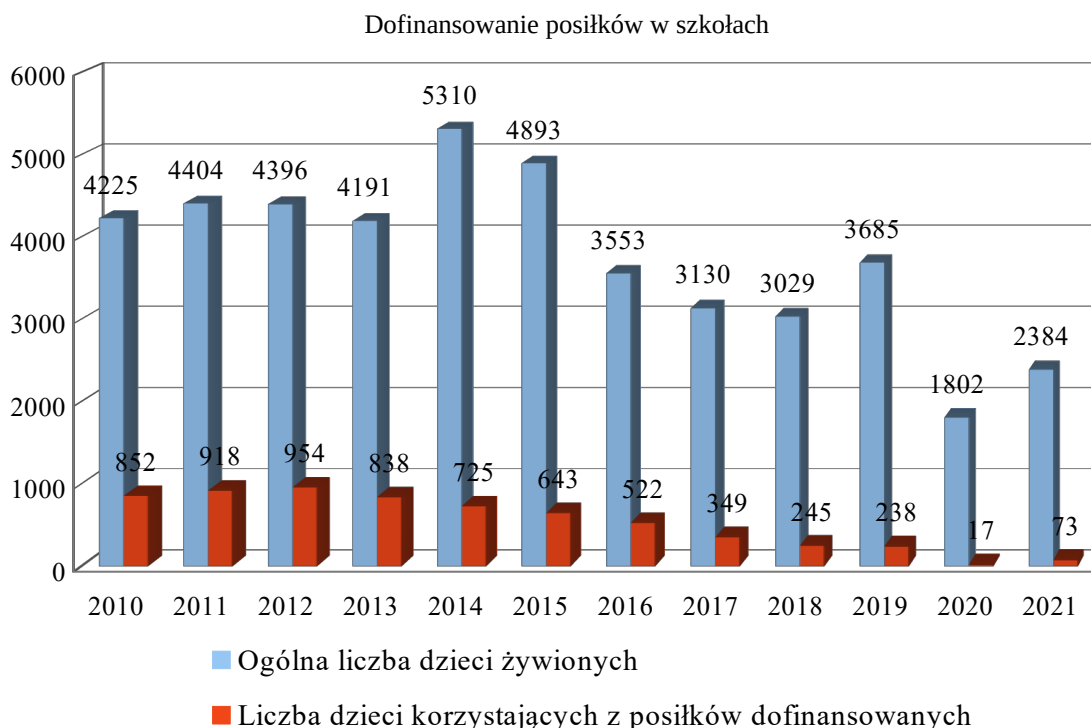
- 16 szkół prowadziło dożywianie dla uczniów;
- 2384 uczniów spożywało obiady dwudaniowe w szkole;
- 73 uczniów spożywało posiłki dofinansowywane (MOPS);

Żadna kontrolowana placówka szkolna nie zapewniała uczniom dofinansowywania śniadań uczniowskich.

Od lat sosnowieckie placówki szkolne uczestniczą w akcji zwanej obecnie „Programem dla szkół”, w ramach której uczniom klas I-V zapewnione jest mleko i owoce/warzywa.

W roku 2021 program był kontynuowany, jednakże kontrolowane placówki czasowo zawieszały swój udział w programie z uwagi na pandemię korona-wirusa.

Poniższy wykres przedstawia ilość dzieci spożywających posiłki w szkole oraz posiłki dofinansowane na przestrzeni okresu: 2010 -2021

5. SZKOŁY WYŻSZE

W związku z wystąpieniem stanu epidemii korona-wirusa w 2020 roku oraz w 2021 roku nie kontrolowano żadnej placówki szkolnictwa wyższego z ogółu 10 objętych nadzorem PPIS w Sosnowcu.

6. WYPOCZYNEK ZIMOWY I LETNI DZIECI I MŁODZIEŻY

Na przestrzeni ostatnich lat na terenie miasta Sosnowca, w okresie przerwy zimowej i letniej, oprócz małych form wypoczynku prowadzone są również zorganizowane formy wypoczynku, w formie turnusów zgłaszanych w bazie Kuratorium Oświaty w Katowicach.

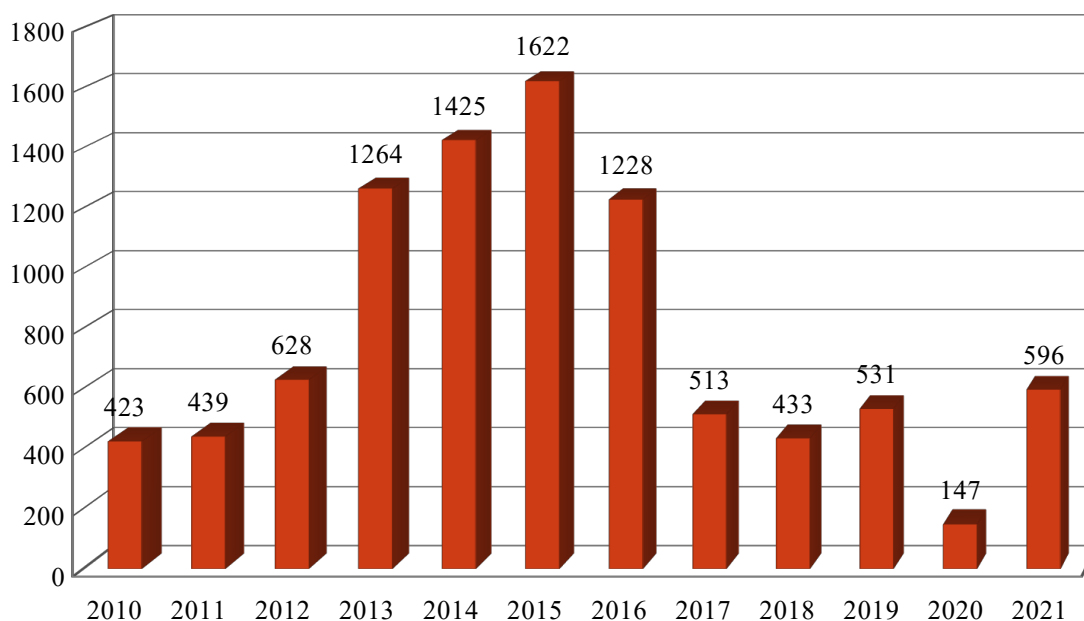
W przerwie zimowej i letniej 2021 r. w ogółem 11 skontrolowanych placówkach prowadzących formy zorganizowanego wypoczynku dla dzieci i młodzieży skorzystało **596** uczestników.

Organizację wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży oceniono pozytywnie. Przeprowadzone kontrole potwierdziły właściwy stan sanitarno-porządkowy i techniczny placówek.

Wśród uczestników organizowanych zajęć nie odnotowano przypadku wystąpienia zatrucia pokarmowego/hospitalizacji jak również wystąpienia urazów.

Pozytywnie oceniono wdrożenie wytycznych zmniejszających ryzyko zakażenia podczas pobytu na wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie trwania epidemii COVID-19. Procedury przyjęte w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na terenie placówek w czasie trwania półkolonii były prawidłowo opracowane i przestrzegane we wszystkich kontrolowanych obiektach.

Poniższy wykres przedstawia ilość uczestników zorganizowanych form wypoczynku na terenie Sosnowca w kontrolowanych obiektach w okresie: 2010 – 2021

■ Liczba dzieci korzystających z wypoczynku

7. INTERWENCJE

W roku 2021 do PPIS w Sosnowcu wpłynęło **8** interwencji, dotyczących:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego placówki;
- nieprzestrzegania reżimu sanitarnego przez pracowników placówki;
- dolegliwości żołądkowo-jelitowych u dzieci uczęszczających do przedszkola;
- zmian na skórze rąk u dzieci używających mydła antybakteryjnego w przedszkolu;
- złego stanu sanitarno-higienicznego kubków/bidonów używanych przez dzieci;
- zbyt mała ilość/powierzchnia szatni, tłoczące się dzieci w szatniach;

- nie noszenie maseczek w częściach wspólnych/brak dezynfekcji rąk,
- uciążliwości zapachowych farb i lakierów stosowanych podczas remontu sali gimnastycznej w szkole, brak wietrzenia placówki.

Z ogółu 8 zgłoszonych interwencji:

- 5 uznano za nieuzasadnione,
- 2 uznano za częściowo zasadne
- 1 uznano za uzasadnioną w pełni.

8. WSPÓŁPRACA Z URZĘDAMI/ ORGANAMI

Z uwagi na konieczność szybkiego reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia związanego z pandemią korona-wirusa w placówkach oświatowo-wychowawczych w okresie 2020 i 2021 roku nawiązano ścisłą współpracę z Wydziałem Edukacji Urzędu Miejskiego w Sosnowcu oraz z Dyrektorami nadzorowanych placówek / z ramienia PPIS w Sosnowcu wyznaczono koordynatora do bezpośredniego kontaktu uzgadniającego m.in. formy nauczania w placówce, okresy nakładanych kwarantann na osoby z bezpośredniego kontaktu /.

Ponadto biorąc pod uwagę zasady funkcjonowania i finansowania placówek oświatowo-wychowawczych w przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości w nadzorowanych placówkach właściwa jest współpraca z Wydziałem Inwestycji Urzędu Miejskiego w Sosnowcu w celu ustalenia realnych terminów ich likwidacji i podjęcia działań naprawczych.

9. WNIOSKI

Przeprowadzone w 2021 roku kontrole potwierdziły dobry stan techniczny i sanitarny większości placówek oświatowo-wychowawczych. Przeprowadzone modernizacje obiektów wpływają na coraz korzystniejsze warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

Sygnalizowany od lat problem utrzymania higieny osobistej wśród dzieci i młodzieży po zajęciach z wychowania fizycznego, nadal nie został rozwiązany. Pomimo wskazywania pozytywnego aspektu zdrowotnego i stworzenia coraz to lepszych warunków technicznych zapleczy bloków sportowych korzystanie z urządzeń natryskowych po zajęciach z wychowania fizycznego przez uczniów nadal jest sporadyczne.

Prawidłowe dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu uczniów i przedszkolaków nie stanowi problemu gdyż nie stwierdzono występowania nieprawidłowości w tym zakresie.

Problem przeciążenia uczniów ciężarem tornistrów jest widoczny pomimo stworzenia przez placówki możliwości pozostawienia części podręczników na terenie szkół / w związku z trwającą epidemią korona-wirusa zajmowanie się tą problematyką zeszło na dalszy plan /.

Na przestrzeni lat widoczny jest wzrost zainteresowania organizowanymi na terenie miasta różnego rodzaju formami wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży. Proponowane zajęcia są różnorodne, dostosowane do wieku i możliwości uczestników i cieszą się ogromnym zainteresowaniem.

Ponieważ 2021 rok był rokiem, w którym na terenie RP obowiązywał stan epidemii zakres działania komórki organizacyjnej został poszerzony o:

- natychmiastowe reagowanie i kierowanie na kwarantanny dzieci oraz uczniów z placówek oświatowo-opiekuńczych funkcjonujących na terenie miasta po kontakcie z osobami z wynikiem pozytywnym / na podstawie przekazywanych informacji i danych z placówek /;
- koordynowanie przeprowadzanych przez dyrektorów placówek oświatowo-opiekuńczych dochodzeń epidemiologicznych dot. kwarantanny dzieci uczęszczających do ich placówek;
- koordynowanie działań dyrektorów placówek oświatowych w zakresie działań profilaktycznych COVID -19;
- wydawanie opinii sanitarnych dotyczących zawieszania lub zmiany sposobu nauczania w przedszkolach i szkołach: - ogółem w 2021 roku wydano 514 opinii sanitarnych.

V. HIGIENA PRACY

Nadzór sanitarny w zakładach pracy prowadzony jest w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.

W 2021 roku w ramach przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy dokonywano oceny:

- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich pracowników,
- występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- występowania szkodliwych czynników biologicznych, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3,
- ryzyka zawodowego,
- przestrzegania przez pracodawców przepisów i zasad bhp podczas usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest /w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”/,
- stanu higieniczno-sanitarnego w zakładach pogrzebowych oraz warunków pracy i oceny narażenia zawodowego zatrudnionych pracowników,
- przestrzegania przez pracodawców obostrzeń związanych z wystąpieniem stanu epidemii wirusa SARS-CoV-2.

1. OCENA ZAKŁADÓW PRACY

W 2021 roku nadzorowano 455 zakładów pracy w których zatrudnienie ogółem wynosi 30 771 pracowników.

W stosunku do 2020 roku liczba nadzorowanych zakładów wzrosła o 17.

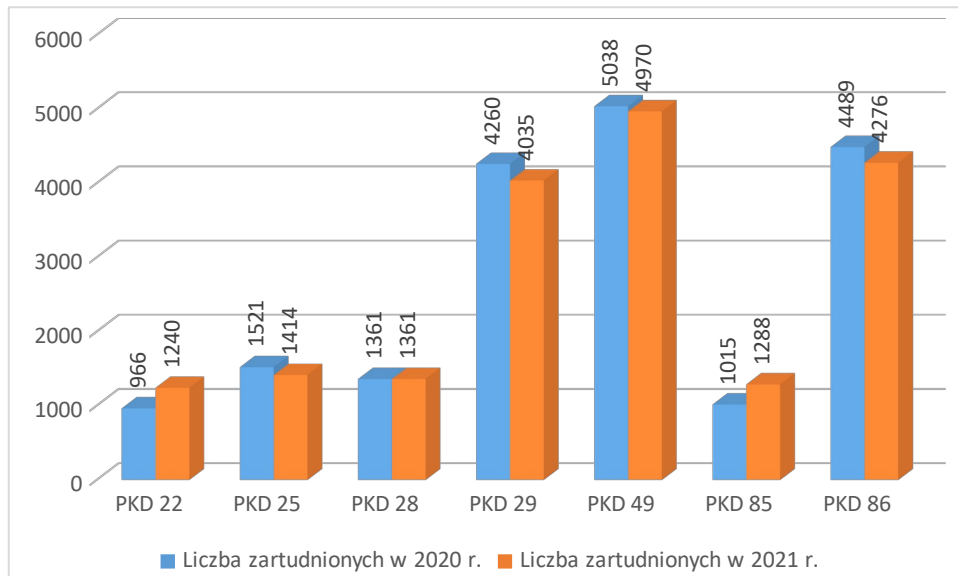
Od 2021 roku zarejestrowano **spadek liczby zatrudnionych** w nadzorowanych zakładach /w stosunku do 2020 roku odnotowano spadek o 360, co stanowi ~1,16% /.

Zgodnie z wykazem Polskiej Klasyfikacji Działalności /PKD/ największą liczbę zatrudnionych pracowników zarejestrowano w następujących działach:

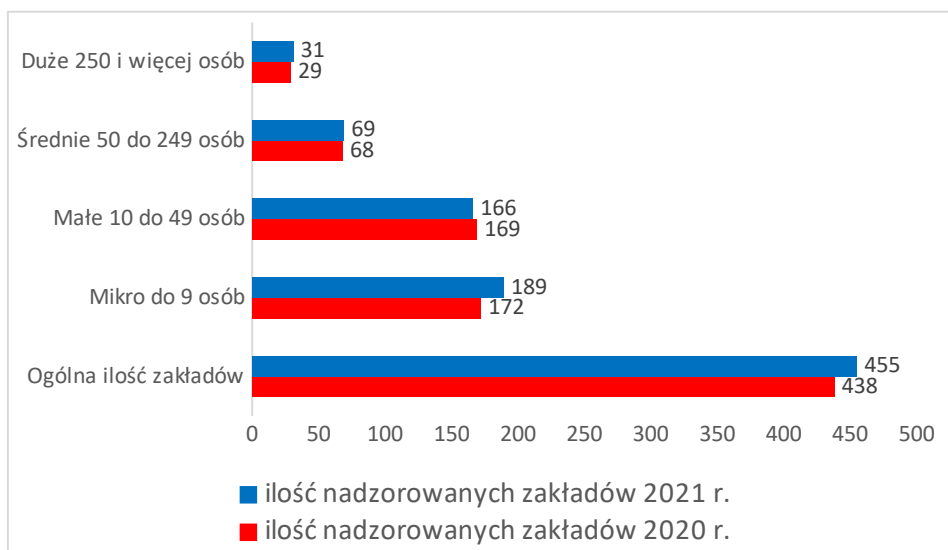
- **49** - Transport lądowy oraz transport rurociągowy /**4970** zatrudnionych /,
- **86** - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna /**4276** zatrudnionych/,
- **29** - Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli / **4035** zatrudnionych /,
- **25** - Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń / **1414** zatrudnionych /,
- **28** - Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych / **1361** zatrudnionych /,

- **85** – Edukacja / **1288** zatrudnionych /,
- **22** – Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych /**1240** zatrudnionych /,

**Zmiana ilości zatrudnionych w zakładach pracy w 2020 i 2021 roku
według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**

Podział zakładów pracy w zależności od ilości zatrudnionych pracowników

Analiza zestawień wykazała, że:

- ilość zakładów w grupach: duże, średnie oraz małe / w zależności od ilości zatrudnionych / praktycznie nie uległa zmianie w stosunku do ubiegłego roku;
- największy wzrost zarejestrowano w grupie mikro zakładów przy równoczesnym minimalnym wzroście ilości średnich i dużych oraz spadku ilości małych zakładów;
- nadal najwięcej jest zakładów mikro /do 9 pracowników/ i małych /10- 49 pracowników/;
- najmniej liczną grupę stanowią duże zakłady /wzrost o 2 w stosunku do 2020 roku/.

W 2021 roku przeprowadzono ogółem **161 kontroli w 150 zakładach pracy** / ~ 33 % ogółu nadzorowanych /, w tym w 23 zakładach stwierdzono nieprawidłowości.

Przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 26 zakładach pracy o następujących profilach produkcji według PKD:

- **10** Przetwórstwo przemysłowe -Produkcja artykułów spożywczych
/ 2 zakłady – 7 pracowników /;
- **22** Przetwórstwo przemysłowe -Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
/ 2 zakłady - 24 pracowników /;
- **24** Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja metali / 2 zakłady - 112 pracowników /;
- **25** Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń / 5 zakładów - 260 pracowników /;
- **28** Przetwórstwo przemysłowe -Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana /1 zakład - 419 pracowników /;
- **29** Przetwórstwo przemysłowe-Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli / 2 zakłady - 14 pracowników /;
- **33** Przetwórstwo przemysłowe -Naprawa, konserwacja i instalacja maszyn i urządzeń / 1 zakład - 8 pracowników /;
- **36** Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją- Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody / 1 zakład - 5 pracowników /;
- **41** Budownictwo – Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków / 1 zakład - 20 pracowników /;
- **42** Budownictwo – Roboty związane z budową obiektów inżynierii lodowej i wodnej / 1 zakład - 20 pracowników /;
- **47** Handel hurtowy i detaliczny; Naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi / 1 zakład – 2 pracowników /;
- **52** Transport i gospodarka magazynowa – Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport / 1 zakład - 57 pracowników /;
- **81** Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni / 2 zakłady -137 pracowników /.

W warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2021 roku **zatrudnionych było 1085 pracowników** / spadek w stosunku do 2020 roku o 29 osób co stanowi ~2,6% /.

Ponadnormatywny hałas jest nadal głównym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy /*podobnie jak w latach ubiegłych*/.

Przekroczenie NDN hałasu stwierdzono w 18 zakładach pracy dla 937 pracowników.

Przekroczenia normatywów higienicznych stwierdzono również dla:

- natężenia promieniowania optycznego nielaserowego - 221 pracowników;
- natężenia drgań mechanicznych - 108 pracowników;
- stężenia manganu i jego związków nieorganicznych - 34 pracowników;
- stężenia pyłów mąki - 7 pracowników.

Wydano 23 decyzji administracyjnych zobowiązujących zakłady pracy do:

- opracowania/uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego oraz zapoznania z nią pracowników;
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy;
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy/pomieszczeń magazynowych;
- właściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
- opracowania kart charakterystyki/aktualizacji rejestru substancji i mieszanin niebezpiecznych;
- opracowania rejestrów prac/pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych / biologicznych.

2. OCENA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA /USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Zgodnie z realizowanym Rządowym „Programem oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” w 2021 roku przeprowadzono 3 kontrole u przedsiębiorców świadczących usługi demontażu wyrobów zawierających azbest w zakresie przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania powyższych prac.

W ramach kontroli oceniano:

- usuwanie, składowanie i zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest;
- oznakowanie terenu prac;
- odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej w którą wyposażeni są pracownicy dokonujący bezpośrednich prac przy demontażu wyrobów zawierających azbest;

3. OCENA STANU HIGIENICZNO-SANITARNEGO W ZAKŁADACH POGRZEBOWYCH ORAZ WARUNKÓW PRACY I OCENY NARAŻENIA ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH W WW. ZAKŁADACH.

W 2021 roku przeprowadzono 10 kontroli w 8 zakładach pogrzebowych zlokalizowanych na terenie Sosnowca. Stan higieniczno – sanitarny w ww. zakładach nie budził zastrzeżeń. Kontrole potwierdziły narażenie pracowników zakładów pogrzebowych na czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia.

W 1 zakładzie stwierdzono nieprawidłowości dot. oceny ryzyka zawodowego.

4. OCENA LEGALNEGO OBROTU I STOSOWANIA PREKURSORÓW NARKOTYKÓW

Nadal w zakładach na terenie Sosnowca stosowane są prekursory narkotyków podczas procesów:

- galwanizacji,
- odtłuszczania i trawienia metali,
- uzdatniania wody,
- produkcji mieszanin chemicznych,
- badań i analiz laboratoryjnych.

Z ogółu 27 nadzorowanych podmiotów:

- 19 stosuje prekursory;
- 8 wprowadza do obrotu substancje będące prekursorami narkotyków.

Tabela przedstawia ilość prekursorów narkotyków używanych w zakładach na terenie Sosnowca w okresie: 2018 – 2020.*

Nazwa substancji	Jednostka miary	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Kwas siarkowy	[t]	57	63	30
Kwas solny	[t]	148	151	131
Aceton	[kg]	3107	1357	1326
Nadmanganian potasu	[kg]	1505	3126	5575

* UWAGA: dane z 2021 r zgodnie z przepisami przekazywane są PPIS w Sosnowcu dopiero w I kwartale 2022 roku .

Jak wynika z zestawienia w 2020 roku o ~ 44% wzrosła ilość nadmanganianu potasu stosowanego w uzdatnianiu wody/badaniach i analizach laboratoryjnych natomiast ilość stosowanych kwasów i acetonu zmalała.

W 2021 roku nie zarejestrowano żadnych przypadków nielegalnego handlu prekursorami narkotyków na terenie Sosnowca.

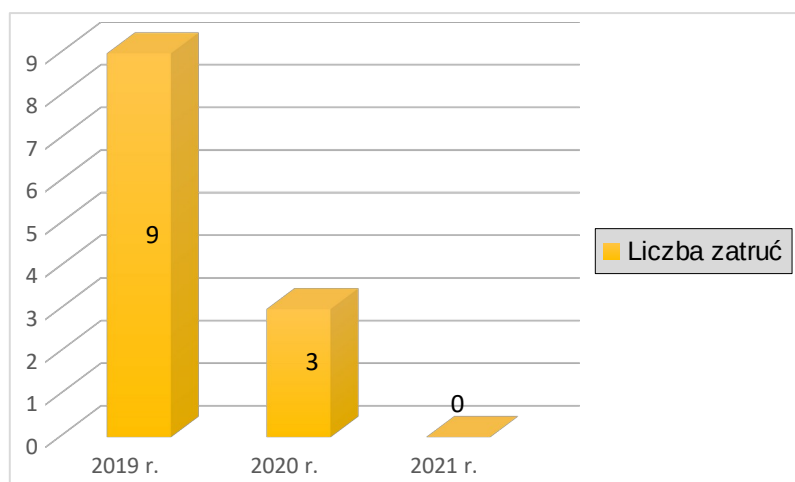
5. NADZÓR NAD OBROTEM ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI „DOPALACZAMI”

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu w 2021 roku nie prowadził postępowań administracyjnych, dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych jak również nie nakładał kar pieniężnych za wytwarzanie lub wprowadzanie do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych zgodnie z art 52 a Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2020 r. poz. 2050/.

W 2021 roku nie odnotowano przypadków podejrzeń zatrucić środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi na terenie miasta Sosnowiec / *na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną w zakresie używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych współpracując z podmiotami leczniczymi /.*

Według danych z okresu 2019-2020 - przedział wiekowy osób hospitalizowanych z powodu zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi wynosi od 17 - 31 lat.

Ilości podejrzeń zatrucić pacjentów środkami zastępczymi/nowymi substancjami psychoaktywnymi na terenie Sosnowca w latach: 2019 – 2021.

Spadek zgłoszeń związany jest z wprowadzonymi zmianami przepisów prawnych oraz likwidacją Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej część substancji psychoaktywnych włączono do grupy środków odurzających / *narkotyków /.*

6. ZADANIA DODATKOWE

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii wirusa SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzono 117 kontroli w zakresie oceny realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy pod kątem ograniczenia ryzyka związanego z przenoszeniem się wirusa SARS-CoV-2. **Nie nałożono mandatów ani kar pieniężnych w powyższym zakresie.**

7. CHOROBY ZAWODOWE

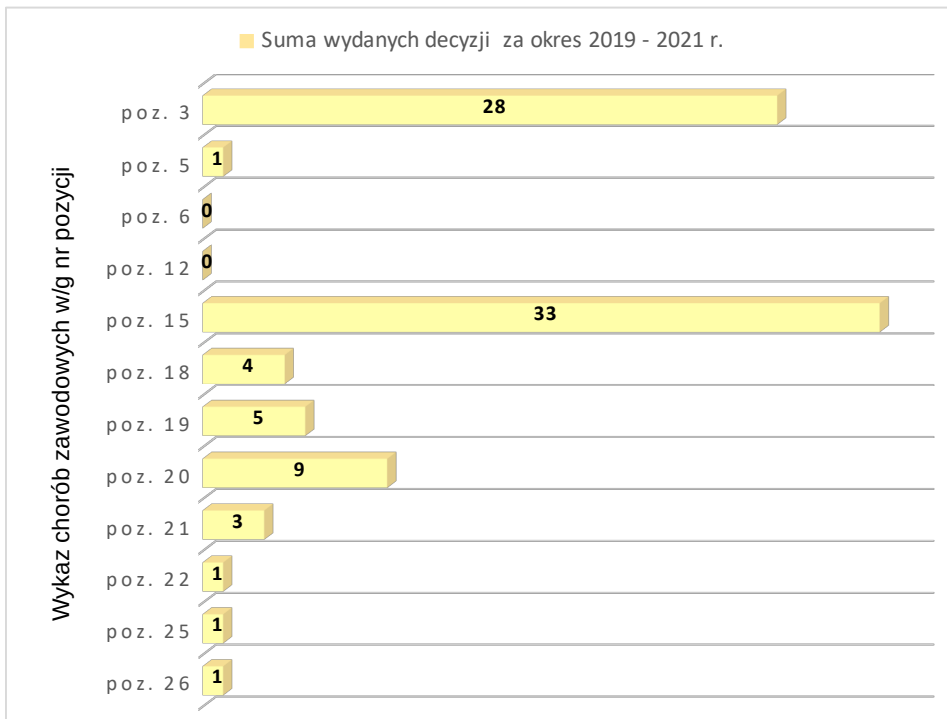
W 2021 r. zarejestrowano **38 podejrzeń chorób zawodowych** /wzrost o 8% w stosunku do 2020 /.

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych **wydano 38 decyzji w sprawie chorób zawodowych:**

- 17 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej (wzrost o 1 decyzję)
- 16 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (spadek o 2 decyzje).
- 5 decyzji umarzających postępowanie.

Ilość wydanych decyzji w/s chorób zawodowych w okresie: 2019-2021

Rodzaj choroby zawodowej / pozycja wykazu chorób według załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.06.2009r. w sprawie chorób zawodowych	2019r.	2020r.	2021r.
Pylice płuc (poz. 3)	7	16	15
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc (poz. 5)	0	0	1
Astma oskrzelowa (poz. 6)	0	0	0
Alergiczny nieżyt nosa (poz. 12)	0	0	0
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (poz. 15)	12	9	12
Choroby skóry (poz. 18)	1	1	2
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 19)	2	1	2
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20)	1	4	4
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz (poz. 21)	1	2	0
Zespół wibracyjny (poz. 22)	0	1	0
Choroba układu wzrokowego alergiczne zapalenie spojówek (poz. 25)	0	0	1
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26)	1	0	1
RAZEM	25	34	38

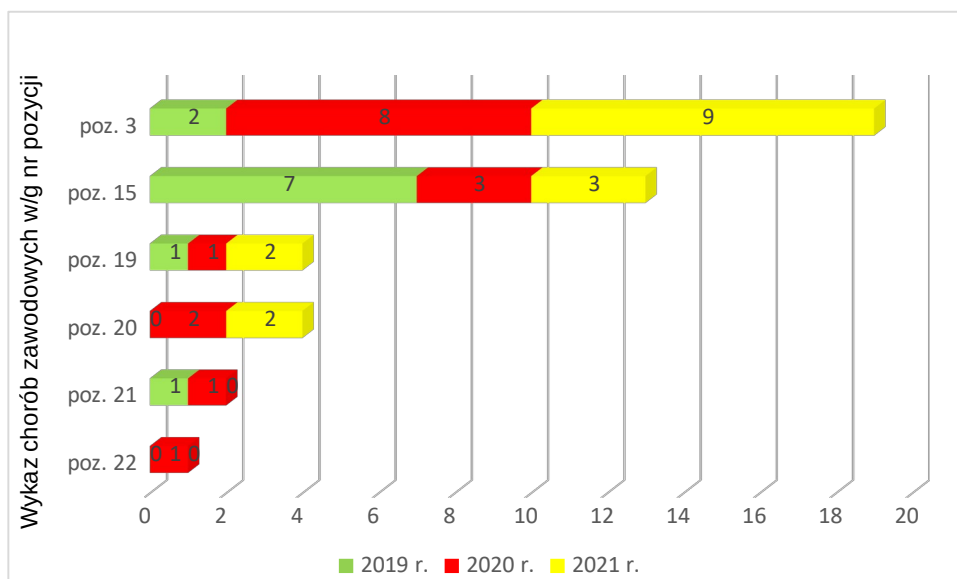

Powyższy wykres przedstawia ilość ogółem wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych w okresie ostatnich 3 lat.

Jak wynika z wykresu na przestrzeni: 2019-2021 najczęściej prowadzono postępowania/wydawano decyzje dotyczące chorób zawodowych:

- pylice płuc / dotyczy grupy zawodowej górników /.
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat / dotyczy grupy zawodowej nauczycieli / ;

Wykres poniżej przedstawia liczbę wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w okresie: 2019 - 2021 roku.

Ilość wydanych decyzji stwierdzających poszczególne rodzaje chorób zawodowych	2019r.	2020r.	2021r.
Pylice płuc (poz. 3)	2	8	9
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (poz. 15)	7	3	3
Choroby skóry (poz. 18)	0	0	1
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 19)	1	1	2
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (poz. 20)	0	2	2
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz (poz. 21)	1	1	0
Zespół wibracyjny (poz. 22)	0	1	0
RAZEM	11	16	17

Choroby związane z pylicą płuc stanowią aktualnie najczęściej występujące schorzenie o podłożu zawodowym i dotyczą 53% decyzji stwierdzających w sprawie chorób zawodowych wydanych w 2021 roku.

Na drugim miejscu plasują się choroby narządu głosu i stanowią ~ 17% decyzji stwierdzających w sprawie chorób zawodowych wydanych w 2021 roku.

8. WNIOSKI

W roku 2021 zarejestrowano spadek zatrudnienia w stosunku do lat ubiegłych.

Utrzymana została natomiast dominacja mikro i małych przedsiębiorstw na terenie Sosnowca.

Ogólna liczba nadzorowanych zakładów wzrosła w stosunku do poprzedniego roku. Niewielkie zmiany zarejestrowano jedynie w ilości:

- mikro, średnich i dużych przedsiębiorców / wzrost /;
- małych przedsiębiorców /spadek /.

W 2021 roku warunki pracy w zakładach uległy poprawie w stosunku do roku poprzedniego:

- - ~2,6% ,spadek liczby pracowników zatrudnionych w przekroczeniach normatywów higienicznych;
- liczba wydanych decyzji dotyczących likwidacji stwierdzanych nieprawidłowości zmniejszyła się /spadek o 5 /.

Nadal największym zagrożeniem dla zdrowia pracowników jest na hałas ponadnormatywny /*najwięcej pracowników jest zatrudnionych w warunkach przekroczenia NDN hałasu/*.

Nie udało się zlikwidować narażenia pracowników na promieniowanie optyczne i drgania mechaniczne / *liczba osób narażonych spadła w stosunku do 2020 roku /*.

Prace demontażu wyrobów zawierających azbest / *wymiana okładzin z płyt na elewacjach zewnętrznych budynków mieszkalnych /* wykonywane były w warunkach zachowywania zasad bezpieczeństwa oraz przestrzegania obowiązujących przepisów.

W roku 2021 nie stwierdzono prowadzenia działalności w zakresie produkcji/obrotu hurtowego lub detalicznego środków zastępczych jak również nie prowadziły działalności obiekty ze sprzedażą tego rodzaju produktów.

Wraz ze wzrostem o 8% ilości zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych wzrosła liczba wydanych decyzji w/s chorób zawodowych.

Kontrole przestrzegania obostrzeń sanitarnych w związku z wystąpieniem stanu epidemii SARS-CoV-2 wykazały, że zakłady pracy dostosowały się do obowiązujących obostrzeń sanitarnych /*nie stwierdzono przypadków jawnego łamania rozporządzenia rady ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii/*.

Duże zakłady dbając o zapobieganie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 wprowadziły wysoki reżim sanitarny poprzez:

- ✓ utrzymywanie wymogów sanitarnych i dystansu / tam gdzie to jest możliwe stanowiska pracy znajdują się od siebie w odległości min. 1,5 m /;
- ✓ zapewnianie stałego dostępu do niezbędnych środków ochrony osobistej jak również środków dezynfekcyjnych;
- ✓ testowanie pracowników zgłaszających zły stan zdrowia / *pod kątem zakażenia COVID-19 /*

Powyższe działania pozwoliły zapewnić ciągłość wykonywania pracy w zakładach.

Żadnego z nadzorowanych zakładów pracy na terenie Sosnowca nie unieruchamiano z powodu masowych zachorowań pracowników na COVID-19.

VI. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zakresu działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w szczególności należy:

- uzgadnianie i opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- wydawanie opinii na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania zrealizowanych inwestycji;
- wydawanie odstępstw od przepisów określonych w warunkach technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki oraz w przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy / *kompetencje ŚPWIS w Katowicach* /.

Na podstawie posiadanej dokumentacji/prowadzonych rejestrów stwierdzono, że:

- PPIS w Sosnowcu w 2021 roku zajął stanowisko w ogółem **198 sprawach**,
- w wyniku przeprowadzonych 90 kontroli w obiektach wydano ogółem 88 opinii stwierdzających zgodność wykonania z dokumentacją projektową, spełnienie wymagań higieniczno – sanitarnych, dopuszczenie do użytkowania.

Opiniowanie i uzgadnianie warunków powstawania obiektów oraz ich dopuszczenie do działalności, ma na celu dbałość o poprawę stanu środowiska i o stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, branży żywnościowej i placówek handlowych.

1. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE MIASTA

Według danych uzyskanych z Referatu Pracowni Planowania Przestrzennego i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Sosnowcu – miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęte jest ~ **60 % powierzchni terenu gminy Sosnowiec** (stan na koniec grudnia 2021).

W 2021r. PPIS w Sosnowcu wyraził **trzy opinie** dotyczące uzgodnienia **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca wraz z prognozami oddziaływania na środowisko**.

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: Stanisława Mikołajczyka, Jamesa Watta, Wojska Polskiego i torami kolejowymi (dwukrotne uzgodnienie w związku z ponownym wnioskiem z Urzędu Miejskiego).

Przedmiotowy plan obejmuje obszar o powierzchni ok. 181,4 ha, którego granice wyznaczają: od północy – ul. Niwecka; od zachodu – ul. Stanisława Mikołajczyka; od wschodu – ul. Wojska Polskiego i rejon boczny kolejowej; od południa – ul. Jamesa Watta. Na przedmiotowym obszarze brak jest cieków wodnych, natomiast występują zbiorniki wód powierzchniowych – osadniki (pow. ok. 3,1 ha) oraz dwa sztuczne zbiorniki (pow. ok. 2 ha oraz ok. 0,21 ha).

Zakres opracowania planu obejmuje obszar charakteryzujący się występowaniem licznych form antropogenicznych powstałych wskutek intensywnej działalności przemysłowej oraz urbanizacji. Naturalna rzeźba terenu została w znacznej mierze przekształcona na skutek wieloletniej ingerencji człowieka, w wyniku której doszło do powstania wielu większych i mniejszych powierzchniowo wyrobisk poeksploatacyjnych czy zwałowisk odpadów poprodukcyjnych, a także wykopów i nasypów pod rozbudowanym systemem komunikacji drogowej i kolejowej.

Jak wynika z uchwały przeznaczenie terenu w przedmiotowym planie stanowi kontynuację przyjętych kierunków planistycznych i nie narusza *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca* przyjętego uchwałą Nr 369/XXXI/2016 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 19 maja 2016 r., wraz ze zmianą przyjętą uchwałą Nr 855/LXII/2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r.

Jak wynika z prognozy oddziaływania na środowisko przedmiotowy projekt planu zagospodarowania przestrzennego miasta obok utrzymania istniejącego charakteru zagospodarowania polega na uporządkowaniu i ukierunkowaniu rozwoju zabudowy oraz zagospodarowaniu terenów nieużytkowanych tego obszaru.

Projekt planu nakreśla kierunki rozwoju przedmiotowego obszaru w zakresie przede wszystkim zabudowy produkcyjnej, przemysłowej oraz usługowej. Ustalenia te przyczynią się do wykorzystania potencjału ekonomicznego tych terenów.

- Przedmiotowy projekt ustala następujące przeznaczenie podstawowe terenu: MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, MNn – tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności, MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, MW/U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług podstawowych, U – tereny zabudowy usługowej, UP – tereny zabudowy usługowej – usług publicznych, P – tereny zabudowy produkcyjnej, PU – tereny zabudowy przemysłowej i usługowej, IT – tereny zabudowy infrastruktury technicznej, KG – tereny zabudowy obsługi komunikacji - garaże, KP – tereny parkingów, Z – tereny zieleni, ZP – tereny zieleni parkowej, ZD – tereny ogródków działkowych, ZC – tereny cmentarza, KK – tereny kolei, KD-G – tereny dróg publicznych – klasy głównej, KD-Z – tereny dróg publicznych – klasy zbiorczej, KD-L – tereny dróg publicznych – klasy lokalnej, KD-D – tereny dróg publicznych – klasy dojazdowej, KD-W – tereny dróg wewnętrznych.
- W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko. Ponadto oddziaływanie nowo powstających inwestycji każdorazowo będzie dokładnie oceniane oraz analizowane na etapie uzyskiwania stosownych pozwoleń. Wtedy będą doprecyzowane działania eliminujące bądź ograniczające te oddziaływania.
- W zapisach projektu planu wyznaczono strefy od cmentarza: 50 m – w obszarze, której obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zakładów żywienia zbiorowego lub zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studni, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych; 150 m – w obszarze, której obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, zakładów żywienia zbiorowego lub zakładów przechowujących artykuły żywności nie podłączonych do sieci wodociągowej oraz zakaz lokalizacji studni, źródeł i strumieni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych.
- Z uwagi na występowanie sąsiedztwa terenów produkcyjnych z terenami zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjno – wypoczynkowymi, w zapisach planu dotyczących terenów D.9 P i D.19 P określonych jako tereny zabudowy produkcyjnej - zakłady produkcyjne, usługowo – wytwórcze, logistyczne, składy i magazyny z dopuszczeniem funkcji usługowej wprowadzono nakaz realizacji pasa zieleni izolacyjnej od strony terenów mieszkaniowych, z dopuszczeniem lokalizacji dojazdów i

dojść, parkingów, urządzeń infrastruktury technicznej i urządzeń budowlanych, jak również nakaz zachowania standardów jakości środowiska na granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej oraz terenami D.12 ZD, D.20 ZC (terenami ogródków działkowych i terenem cmentarza).

- Dodatkowo pismem Urzędu Miejskiego w Sosnowcu wprowadzono korektę do ustaleń projektu planu dotyczącą obszaru znajdującego się na styku terenów mieszkaniowych o symbolach D.10 MNn, D.11 MNn i ogródków działkowych o symbolu D.12 ZD z terenami zabudowy produkcyjnej o symbolach D.9 P i D.19 P, polegającą na uzupełnieniu zapisu o ustalenia dotyczące nakazu realizacji na styku powyższych terenów pasa zieleni izolacyjnej (zdefiniowanej w par. 3) oddzielającej przyszłą zabudowę produkcyjną od terenów mieszkaniowych i rekreacyjnych. Wprowadzono zmianę zapisu pkt 6 ustalającą minimalną szerokość 4,0 m pasa zieleni izolacyjnej z dopuszczeniem utrzymania istniejącego dojazdu biegnącego wzdłuż zabudowy mieszkaniowej (zapis dotyczy terenu D.9 P). Wprowadzono także nowy pkt 7 nakazujący realizację pasa zieleni izolacyjnej o szerokości 7,5 m na styku z terenem ogródków działkowych, z dopuszczeniem utrzymania istniejących już dojść i dojazdów. Zmienna szerokość pasa zieleni podyktowana jest zaistniałym zagospodarowaniem przyległych nieruchomości.
- W zapisach planu celem ochrony terenu zabudowy mieszkaniowej przed uciążliwością pochodzącą od terenów drogowych, w tym o symbolu D.17 MN, w związku z projektowanym przebiegiem Drogowej Trasy Średnicowej (teren o symbolu D.1 KD-G) na styku z tymi terenami wprowadzono zapisy dotyczące obowiązku uwzględnienia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla terenów mieszkaniowych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska. Zapisów nie uszczegółowiono z uwagi na potencjalne sytuacje występowania rozwiązań ochronnych nieadekwatnych do rozwiązań terenowych przyjętych podczas realizacji drogi. Zastosowany sposób ochrony uzależniony będzie w zależności od przyjętych rozwiązań terenowych – w nasypie lub wykopie, czy konstrukcyjnych – wiadukt).

- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu w rejonie ulicy Armii Krajowej, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego i Stefana Starzyńskiego oraz wzdłuż granicy z miastem Dąbrowa Górnicza – etap 1.

Przedmiotowy plan obejmuje obszar zlokalizowany w północno - wschodniej części miasta w dzielnicy Ostrowy Górniczej o powierzchni 5,65 ha, którego granice wyznaczają: od północy – ulica Wąska; od południa – ul. Starzyńskiego; od zachodu – ul. Armii Krajowej; od wschodu – ul. Obwodowa.

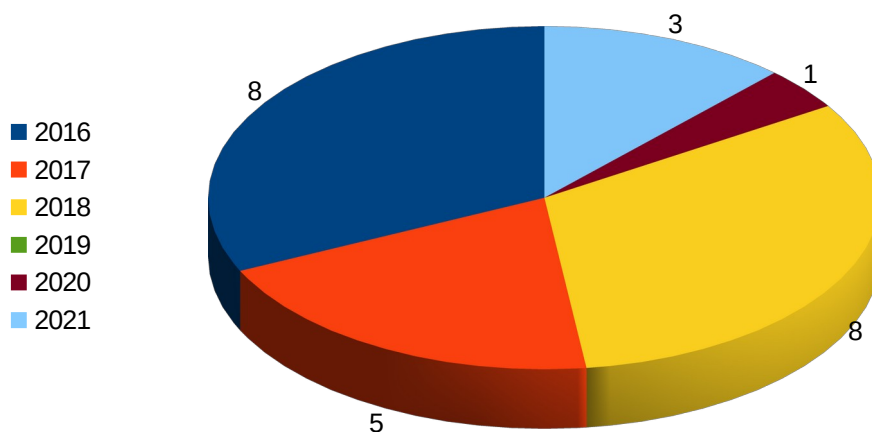
Zakres opracowania planu obejmuje obszar położony w rejonie dzielnicy Ostrowy Górnicze miasta Sosnowca, przy granicy z miastem Dąbrowa Górnicza. Jest to obszar zurbanizowany, na przestrzeni lat podlegający znacznej presji antropogenicznej wynikającej z rozwoju osadnictwa, a także z prowadzonej na przestrzeni lat działalności i rozwoju przemysłu wydobywczego węgla kamiennego. Występująca zabudowa ma charakter domów jednorodzinnych. Zabudowania nawiązują charakterem do zabudowań zlokalizowanych na terenach sąsiednich i tworzą wraz z nimi funkcjonalny układ. W centralnej części terenu zlokalizowane są ogrody działkowe.

Przedmiotowy teren jest dobrze skomunikowany z obszarami przyległymi, poprzez ulice: przebiegającą w rejonie zachodniej granicy ul. Armii Krajowej, przebiegającą na północy ul. Wąską ograniczającą teren od zachodu ul. Obwodową oraz położoną na południu ul. Stefana Starzyńskiego. Powyższe ciągi komunikacyjne umożliwiają dojazd do poszczególnych posesji, zapewniają komunikację z miastem Dąbrowa Górnicza oraz pośrednio z poszczególnymi dzielnicami Sosnowca. W stanie istniejącym powierzchnie przewidziane do rozwoju w/w obszarów zabudowy mają głównie charakter nieużytków porośniętych roślinnością spontaniczną, lokalnie porośnięte są także roślinnością drzewiastą i krzewiastą. Powierzchnie, na których możliwy jest rozwój zainwestowania, przylegają do obszarów już zagospodarowanych. Wprowadzenie nowych form zainwestowania na tereny biologicznie czynne będzie związane ze zmianą charakteru zagospodarowania w rejonie powierzchni nieużytkowanych, a tym samym będzie wiązało się z częściowym usunięciem roślinności, w tym roślinności drzewiastej. Powierzchnie, na których przewiduje się wprowadzenie nowej zabudowy, zostały wskazane pod zagospodarowanie już na etapie obowiązującego Studium.

Przyrost powierzchni szczelnych kosztem powierzchni zielonych prowadził będzie w sposób bezpośredni do ograniczenia możliwości wnikania wód opadowych i roztopowych w głąb ziemi. Z uwagi na fakt że projekt planu utrzymuje przede wszystkim dotychczasowy sposób zagospodarowania, w mniejszym stopniu wprowadzając nowe formy, oddziaływanie na powierzchnię ziemi i grunty będą miały charakter zjawisk już występujących, a jedynie lokalnie - pogłębiających się.

- Przedmiotowy projekt ustala następujące przeznaczenie podstawowe terenu: MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; MN,U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej; ZD – tereny ogrodów działkowych; KD-L – tereny dróg i ulic publicznych – lokalnych; KD-D – tereny dróg i ulic publicznych – dojazdowych. Dla każdego z powyższych przeznaczeń terenów w projekcie planu ustalono przeznaczenie podstawowe oraz przeznaczenia uzupełniające.
- W stosunku do aktualnego stanu zagospodarowania, przedmiotowy projekt MPZP przewiduje przede wszystkim utrzymanie istniejącego charakteru terenu z jednoczesnym uporządkowaniem ładu urbanistycznego, w tym m.in. poprzez zachowanie istniejących terenów zabudowanych, wskazanie możliwości dalszego rozwoju zabudowy oraz ustalenie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. W projekcie przewiduje się przede wszystkim utrzymanie istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej, poprzez wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) oraz terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN,U). W granicach terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w rejonie wolnych od zabudowy powierzchni, będzie możliwy dalszy rozwój zabudowy, stanowiący kontynuację zabudowy już istniejącej. W zakresie infrastruktury komunikacyjnej, uwzględniono przebieg istniejących dróg, w ramach terenów dróg publicznych klasy: lokalnej (KD-L) i dojazdowej (KD-D). W kontekście środowiska przyrodniczego, w projekcie MPZP w dotychczasowym zagospodarowaniu utrzymano tereny ogrodów działkowych (ZD).
- Jak wynikało z prognozy wśród potencjalnie problemowych kwestii, związanych z realizacją ustaleń ocenianego w prognozie dokumentu, znajduje się przewidywany rozwój fragmentu terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (2MN), zlokalizowanego w północno – zachodniej części obszaru objętego projektem MPZP, w sąsiedztwie ul. Armii Krajowej. Zgodnie z *mapami akustycznymi Gminy Sosnowiec*, właśnie na przedmiotowym terenie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu, na które już narażona jest istniejąca zabudowa o charakterze mieszkaniowym jednorodzinny. Na oddziaływania hałasu, pochodzącego od drogi, najbardziej narażone są zabudowania lokowane w pierwszej linii zabudowy od drogi. W przedmiotowym MPZP w kontekście ochrony akustycznej, wprowadzono stosowne zapisy ustalające obowiązujące dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych przeznaczeń terenu. W prognozie oddziaływania na środowisko wskazano potrzebę rozważenia odsunięcia linii zabudowy od drogi przed ewentualną realizacją obiektów budowlanych. Zaproponowano także możliwość lokalizowania budynków w dalszych częściach działki oraz wprowadzenie nasadzeń zieleni izolacyjnej wzdłuż granicy działki z w/w terenami infrastruktury.
- W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie potencjalnych negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska.
- W zakresie ochrony przed hałasem w projekcie planu ustalono obowiązek uwzględniania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla terenów zagospodarowanych: na cele mieszkaniowe MN; na cele mieszkaniowo - usługowe MN,U na cele rekreacyjno - wypoczynkowe ZD - zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wykres obrazujący ilość uzgodnionych MPZP na przełomie lat 2016-2021

2. W 2021r. na wnioski Prezydenta Miasta Sosnowca dokonano 9 uzgodnień dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla:

- **Sporządzanej zmiany części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla terenu zlokalizowanego w rejonie Parku Sieleckiego dla terenów RR. 1ZP i RR. 2ZP.**

Przedmiotowa zmiana planu ma na celu zmianę ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie dopuszczenia w zapisach miejscowego planu możliwości lokalizacji tężni solankowej w ramach istniejących terenów rekreacyjnych – parkowych. W wyniku kolejnej Edycji Budżetu Obywatelskiego został wybrany do realizacji projekt polegający na budowie takiego obiektu, co w obecnym obowiązującym miejscowym planie nie zostało zapisane. W obecnie obowiązującym planie miejscowym tereny oznaczone symbolami RR. 1ZP i RR. 2ZP to tereny o przeznaczeniu: tereny zieleni urządzonej. W sporządzanej zmianie planu przeznaczenie terenu nie zmieni się, natomiast zostanie wprowadzony zapis dotyczący możliwości lokalizacji tężni solankowej, w zależności od ostatecznej decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków będzie to teren nr 1 lub 2. W sporządzanej zmianie planu nie nastąpi zmiana przeznaczenia terenu, a zostanie wprowadzone dopuszczenie, które nie zostało uwzględnione w obowiązującym planie. Wprowadzenie zapisu służyć będzie uporządkowaniu istniejącego stanu rzeczy, zatem prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska nie ulegnie zwiększeniu.

- **Sporządzanej zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przyjętych Uchwałami Rady Miejskiej nr 587/XXXII/2020 dla północnej części Klimontowa oraz 612/XXXIV/2020 dla obszaru Ostrogórska – Zachód i dla obszaru przy ulicy Teatralnej w zakresie ustaleń dla terenów NN.30 Mnn, NN.60 MN oraz dla terenów P.21cMW,U, P.42b ZI .**

Przedmiotowa zmiana planu ma na celu zmianę ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie:

- dla terenu NN.30 Mnn w zakresie zmiany powierzchni zabudowy realizowanego zespołu zabudowy szeregowej, ilości miejsc postojowych w zależności od ilości lokali mieszkalnych oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej;
- dla terenu NN.60 MN w zakresie dopuszczenia lokalizacji zabudowy szeregowej oraz ilości miejsc postojowych w zależności od ilości lokali mieszkalnych;
- dla terenu P.21cMW,U. P.42b ZI w zakresie kształtowania zabudowy w zależności od lokalizacji w stosunku do terenów sąsiednich oraz dopuszczenie lokalizacji zjazdów z drogi publicznej w ramach terenu ZI.

W wyniku realizacji inwestycji przyjęte zapisy mpzp są nieco odmienne od tych zakresów przyjętych w ramach realizowanych projektów, jak i projektów w fazie ich tworzenia. Wprowadzenie zapisów jest adekwatne do zapisów wydanych decyzji o warunkach zabudowy a realizacja inwestycji wiąże się niejednokrotnie z koniecznością dokonywania podziałów nieruchomości, co w znacznym stopniu ogranicza możliwość stosowania przyjętych zapisów planów.

W obecnie obowiązujących planach tereny oznaczone symbolami NN.30 Mnn, NN.60 MN oraz dla terenów P.21cMW,U, P.42b ZI to tereny o przeznaczeniu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, niskiej intensywności, jednorodzinnej oraz zieleni izolacyjnej.

Jak wynika z wniosku, w sporządzanej zmianie planów przeznaczenie terenów nie zmieni się a jedynie zostaną wprowadzone zapisy modyfikujące przyjęte parametry zagospodarowania. Dla terenu zieleni izolacyjnej zostanie wprowadzony zapis dopuszczający lokalizację zjazdu z drogi publicznej, gdzie w ramach sąsiedniego analogicznego terenu taki zjazd funkcjonuje.

W sporządzanej zmianie planów nie nastąpi zmiana przeznaczenia terenu, a zostaną wprowadzone zapisy, które modyfikują zapisy obowiązujące w planach. Wprowadzenie tych zapisów służyć będzie uporządkowaniu istniejącego stanu rzeczy, zatem prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska nie ulegnie zwiększeniu.

- **Sporządzanej zmiany części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wschodniej i południowo-wschodniej części gminy Sosnowiec, obejmującego rejon obszaru poeksploatacyjnego CTL „Maczki-Bór” S.A. (pola „Bór-Zachód”) i ulicy Grenadierów.**

Celem sporządzanej zmiany planu jest zmiana ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie zmiany terminu tymczasowego sposobu zagospodarowania tj. terminu dalszej eksploatacji piasku

podszkowego. Wyznaczony w obowiązującej uchwale termin został ściśle określony w roku 2021 i w roku 2021 się kończy. Z uwagi na trwającą dłużej eksploatację oraz brak możliwości jej przedłużenia z powodu zapisu w miejscowym planie zagospodarowania koniecznym jest jego weryfikacja. Koncesja kończy się w 2021r. i do tego czasu w celu efektywnego gospodarowania złożem oraz kompleksowym wykorzystaniem kopaliny koniecznym będzie jej przedłużenie w oparciu o zapisy miejscowego planu. Racjonalność wykorzystania złoża, zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze jest traktowana jako wykorzystanie całości zasobów i jako nieodnawialnego składnika środowiska o ograniczonej ilości.

W obowiązującym mpzp tereny oznaczone symbolem Ba.13 P(E)/P,U to tereny o przeznaczeniu produkcyjno-usługowym z przeznaczeniem tymczasowym – eksploatacją surowców naturalnych.

Z uwagi na zakres i charakter wprowadzanych w planie zmian, przydatności zapisanych w sporządzonym dokumencie działań, w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska nie ulegną zmianie. W sporządzanej zmianie planu przeznaczenie terenu nie zmieni się a jedynie zostanie wprowadzony zapis dotyczący terminu tymczasowego sposobu zagospodarowania.

- **Sporządzanej zmiany części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru „Bór-Wschód” i rejonu ulicy Grenadierów – I etap w zakresie ustaleń dotyczących rządnej zrekułtywowanego terenu.**

Celem sporządzanej zmiany planu jest zmiana wyznaczonej w planie rządnej terenu zrekułtywowanego w wyniku złożonego wniosku przez spółkę akcyjną CTL Logistics Sosnowca w związku z prowadzoną przez nią działalnością. Spółka zamierza zmienić rządnią terenu z zapisanych od 255 do 260 m n.p.t. na od 249,5 do 260 m n.p.t. Wnioskowana przez Spółkę zmiana podyktowana jest skróceniem czasu na realizację zrekułtywacji terenu pola „Bór-Wschód” w odniesieniu do:

- stale kurczącego się rynku podstawowego materiału do robót zrekułtywacyjnych jakim jest skała płonna z górnictwa i przeróbki węgla kamiennego;
- obecnej koniunktury na tereny inwestycyjne;
- przyspieszenia rozwoju strefy przemysłowej na terenie CTL Maczki-Bór S.A.;
- możliwości bezpiecznego posadowienia obiektów przemysłowych na terenie przemysłowym usytuowanym do kilku metrów poniżej maksymalnej rządnej terenu.

Po przeanalizowaniu przez spółkę sytuacji rynkowej oraz perspektywy długoterminowego pozyskiwania wymaganej ilości mas do zrekułtywacji wyrobiska piasku ustalono, że przy obecnych możliwościach pozyskiwania materiału do zrekułtywacji szacowany czas potrzebny na realizację zrekułtywacji pola „Bór-Wschód” wynosi od 10-15 lat. Proponowana rządnia od 249,5 do 260 m n.p.t. pozwoli na skrócenie czasu potrzebnego na realizację procesu zrekułtywacji o ok. 1/3. Realizacja procesu zrekułtywacji poszczególnych działek inwestycyjnych prowadzona w oparciu o skorygowaną docelowo rządnią pozwoli na szybszą aktywację biznesową terenów. Zakres przedmiotowej zmiany dotyczy wszystkich terenów, dla których ustalono docelową rządnią terenu. W ramach zmiany planu nie ulegną zmianie przeznaczenia terenu a jedynie zapis związany z wyznaczoną rządnią, co nie jest obowiązkowym ustaleniem planu a jedynie zapisem fakultatywnym. Zatem jak wynika z wniosku, w sporządzanej zmianie planu przeznaczenie terenu nie zmieni się, a zmieniony zostanie zapis dotyczący rządnej terenu. Szczegółowo opisane w opracowanej do pierwotnej wersji dokumentu prognozie oddziaływania na środowisko powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska, z uwagi na zakres i charakter wprowadzanych w planie modyfikacji nie ulegną zmianie.

- **Sporządzanej zmiany części tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wschodniej i południowo – wschodniej części gminy Sosnowiec dla terenu oznaczonego symbolem B.38 P(E)/ZN.**

Celem sporządzanej zmiany planu jest zmiana ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie zmiany terminu tymczasowego sposobu zagospodarowania tj. terminu dalszej eksploatacji piasku podszkowego. Wyznaczony w obowiązującej uchwale termin uzależniony jest od czasu obowiązywania koncesji. Z związku z trwającą dłużej eksploatacją oraz brakiem możliwości jej przedłużenia z uwagi na zapis mpzp koniecznym stała się jego weryfikacja. Koncesja kończy się w lipcu 2021r i do tego czasu, w celu efektywnego gospodarowania złożem oraz kompleksowym wykorzystaniu kopaliny, koniecznym jest jej przedłużenie, w oparciu o zapisy mpzp. Racjonalność

wykorzystania złoża, zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górniczej jest traktowana jako wykorzystanie całości zasobów jako nieodwracalnego składnika środowiska o ograniczonej ilości.

W obowiązującym mpzp tereny oznaczone symbolem .38 P(E)/ZN to tereny o przeznaczeniu tereny zieleni z przeznaczeniem tymczasowym – eksploatacją surowców naturalnych.

W sporządzanej zmianie planu przeznaczenie terenu nie zmieni się a jedynie zostanie wprowadzony zapis dotyczący terminu tymczasowego sposobu zagospodarowania.

Jak wynika z wniosku, ze względu na zakres i charakter wprowadzonych w planie zmian, przydatność zapisanych w sporządzanym dokumencie działań, w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju nie ulegnie zmianie. Szczegółowo opisane w opracowanej do pierwotnej wersji dokumentu prognozie oddziaływania na środowisko powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska, z uwagi na zakres i charakter wprowadzanych w planie modyfikacji nie ulegną zmianie.

- **Sporządzanej zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszarów: „KONSTANTYNÓW”, „SRODULA”, „ZUZANNA” etap I, w zakresie ustaleń dla terenów: LL.105KP oraz LL.103 Mnn oraz „Pogoń Zachód”, zatwierdzonego Uchwałą nr 908/LXVI/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 6 sierpnia 2018r, w zakresie ustaleń dla terenu oznaczonego symbolem AA.141 U Jak wynika z wniosku celem sporządzanej zmiany planów jest zmiana ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie:**

1. Dla terenu LL.105 KP w zakresie dopuszczenia zabudowy mieszkaniowej i usługowej;
2. Dla terenu LL.103 Mnn w zakresie zmiany układu połączeń dachowej;
3. Dla terenu AA.141 U w zakresie możliwości nadbudowy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

W obowiązujących mpzp tereny oznaczone symbolami LL.105 KP, LL.103 Mnn oraz AA.141 U to tereny o przeznaczeniu: parkingi i garaże, zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności oraz zabudowa usługowa. Przyjęte zapisy miejscowych planów są nieco odmienne od zakresów przyjętych w ramach realizowanych projektów, jak i projektów w fazie ich tworzenia, co zostało stwierdzone w wyniku realizacji inwestycji. Wprowadzenie zapisów dla terenu LL.103 MNn jest adekwatne do zapisów wydanej decyzji o warunkach zabudowy.

Jak wynika z wniosku, w sporządzanej zmianie planów w stosunku do terenów oznaczonych symbolem LL.103 Mnn oraz AA.141 U przeznaczenie tych terenów nie zmieni się a jedynie zostaną wprowadzone zapisy modyfikujące przyjęte parametry zagospodarowania. Jedynie teren, który jest zagospodarowany zespołem garaży, oznaczony symbolem LL.105 KP otrzyma nowe przeznaczenie MU – zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności i usług podstawowych.

Wprowadzenie tych zapisów służyć będzie uporządkowaniu istniejącego stanu rzeczy, tym samym prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska nie ulegnie zwiększeniu.

Jak wynika z wniosku, ze względu na zakres i charakter wprowadzonych w planach zmian, przydatność zapisanych w sporządzanym dokumencie działań, w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska nie ulegnie zmianie. Szczegółowo przeanalizowane w opracowanych do pierwotnej wersji dokumentu prognozach oddziaływania na środowisko powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska, z uwagi na zakres i charakter wprowadzanych w planach modyfikacji nie ulegną zmianie.

- **Sporządzanej zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w rejonie ulic: majora Henryka Hubala-Dobrzańskiego, marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego, 11-go Listopada, zatwierdzonego uchwałą nr 587/XXXII/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2020r.**

Jak wynika z wniosku celem sporządzanej zmiany planów jest zmiana ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie zmiany przeznaczenia terenu z infrastruktury technicznej – wodociągowej na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Zmiana planu związana jest z likwidacją urządzenia wodociągowego oraz możliwością realizacji zabudowy zgodnej z funkcjonującą w sąsiedztwie a mianowicie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o wysokości około 4 kondygnacji. Zmianie

ulegą także wskaźniki zagospodarowania terenu jednakże w sposób pozwalający na realizację tego typu zabudowy przy uwzględnieniu konieczności wyznaczenia terenu biologicznie czynnego. W obowiązujących mpzp teren oznaczony symbolem NN.14.IW to teren o przeznaczeniu jako teren infrastruktury technicznej – wodociągi.

Jak wynika z wniosku szczegółowo przeanalizowane w opracowanych do pierwotnej wersji dokumentu prognozach oddziaływania na środowisko powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska, z uwagi na zakres i charakter wprowadzanych w planach modyfikacji nie ulegną zmianie. Wprowadzona zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowi niewielką modyfikację przyjętego już dokumentu i nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

- **Sporządzanej zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru położonego w obrębie ul. Gen. Zaruskiego.**

Jak wynika z wniosku celem sporządzanej zmiany planów jest zmiana ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie zmiany przeznaczenia terenu z usługowego na mieszkalno-usługowy – zabudowa mieszkalna jednorodzinna oraz zmiana lokalizacji wyznaczonej drogi wewnętrznej. Zmiana planu może wiązać się z niewielkimi zmianami w zakresie wskaźników wyznaczonych dla terenów sąsiednich.

W obowiązujących mpzp tereny oznaczone symbolami **FF.40MN,U** **FF.39 U** oraz **FF.KD18 W** to tereny o przeznaczeniu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, tereny zabudowy usługowej oraz tereny dróg wewnętrznych. W sporządzonej zmianie planu przeznaczenie terenu zmieni się w sposób jak opisano wyżej oraz w niewielkim stopniu mogą być zweryfikowane wskaźniki zagospodarowania dostosowując je do obowiązujących przepisów.

Jak wynika z wniosku szczegółowo przeanalizowane w opracowanych do pierwotnej wersji dokumentu prognozach oddziaływania na środowisko powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska, z uwagi na zakres i charakter wprowadzanych w planach modyfikacji nie ulegną zmianie. Wprowadzona zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowi niewielką modyfikację przyjętego już dokumentu i nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

- **Sporządzanej zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru Zagórza w rejonie ulic Teofila Lenartowicza, Braci Mieroszewskich, Romana Dmowskiego oraz dla obszaru położonego w rejonie ulic Teofila Lenartowicza i Ignacego Paderewskiego, zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu nr 693/XXXIX/2021 z dnia 25 marca 2021r. dla terenów oznaczonych symbolami: Na.35 MN oraz Na.5 KD-W.**

Jak wynika z wniosku celem sporządzanej zmiany planów jest zmiana ustaleń obowiązującego dokumentu w zakresie zmiany przeznaczenia terenu z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na zabudowę mieszkaniową jednorodziną z usługami wraz z modyfikacją linii rozgraniczających tereny o różnym sposobie zagospodarowania. Zmiana wynika z konieczności wyznaczania w ramach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – zabudowy usługowej - służącej okolicznym mieszkańcom oraz zgodnie ze stanem istniejącym.

W obowiązujących mpzp tereny oznaczone o przeznaczeniu - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz we fragmencie – droga wewnętrzna oznaczone są symbolami Na.35 MN oraz Na.5 KD-W.

Jak wynika z wniosku szczegółowo przeanalizowane w opracowanych do pierwotnej wersji dokumentu prognozach oddziaływania na środowisko powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska, z uwagi na zakres i charakter wprowadzanych w planach modyfikacji nie ulegną zmianie. Wprowadzona zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowi niewielką modyfikację przyjętego już dokumentu i nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

3. W 2021r. na wniosek Prezydenta Miasta Sosnowca dokonano uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko

dokumentu – dla 6 dokumentów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla następujących obszarów:

- *Fragmentu przebiegu drogi relacji S1- Sławków;*
- *Obszaru w rejonie ulic Stanisława Mikołajczyka, gen. Władysława Andersa, Wojska Polskiego i Niweckiej;*
- *Obszaru ograniczonego ulicami: T. Lenartowicza, Al. I. J. Paderewskiego, Braci Mieroszewskich , marsz. E. Rydza-Śmigłego;*
- *Fragmentu drogi relacji S1-Sławków;*
- *Obszaru dzielnicy Porąbka w rejonie ulicy Grenadierów;*
- *Obszaru ograniczonego ulicami: T. Lenartowicza, Al. I. J. Paderewskiego, Braci Mieroszewskich , marsz. E. Rydza-Śmigłego.*

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uzgodnił ww. zakresy informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokumentów – miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla wyżej wymienionych obszarów, wskazując wymagania określone w ustawie z dnia 3 października 2008r o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - zgodnie z treścią art. 51 ust. 2 ustawy.

2. UZGADNIANIE WARUNKÓW ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

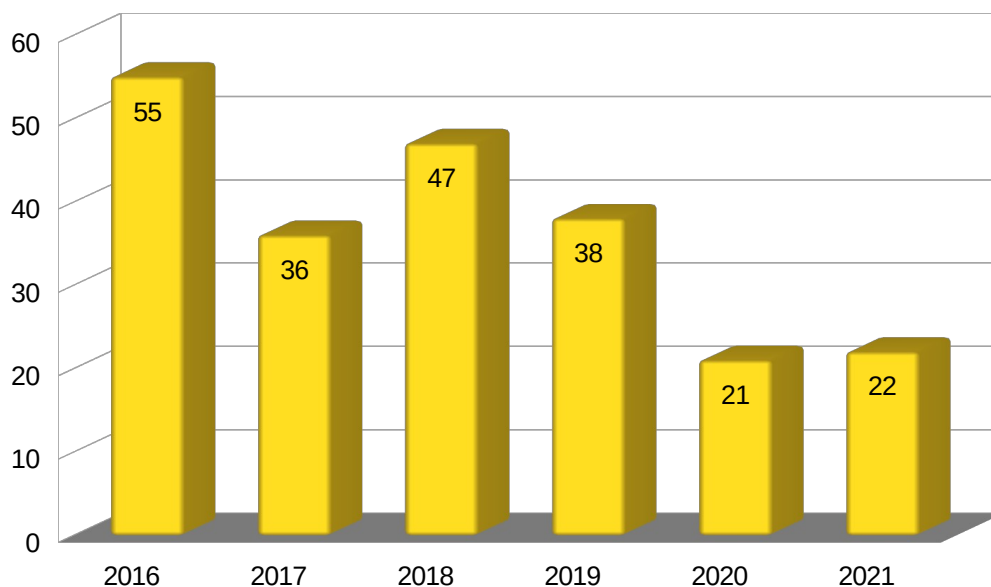
W przypadku realizacji inwestycji na terenach, dla których brak ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Urząd Miejski w Sosnowcu zwraca się o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W 2020r. dokonano 21 uzgodnień wniosków wpływających z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu dotyczących budowy/ zmiany sposobu użytkowania :

- pawilonów/budynków handlowo – usługowych;
- budynków mieszkalnych z częściami handlowo – usługowymi;
- budynków mieszkalnych jedno- i wielorodzinnych;
- budynków/centrów magazynowo-produkcyjnych z zapleczem socjalno biurowym i infrastrukturą;
- budynków socjalno -biurowych;
- obiektów branży żywniowej i spożywczej (sprzedaż i produkcja artykułów/wyrobów spożywczych);
- żłobków i przedszkoli;
- obiektów związanych z gospodarką odpadami: punkt skupu metali kolorowych oraz innych niż kolorowe, hala sortowni odpadów poremontowych i budowlanych
- obiektów warsztatowych: warsztaty samochodowe.

Planowane do realizacji inwestycje w większości nawiązują do istniejącego zagospodarowania terenu. Na tym etapie realizacji inwestycji najczęściej nie określano usług w obiektach handlowo – usługowych lub wskazywano je w sposób ogólny (*jako nieuciążliwe*). Wśród sprecyzowanych pojawiały się obiekty usługowe o działalności wskazanej powyżej.

*Przedstawienie ilości uzgadnianych warunków zabudowy (WZ) i zagospodarowania terenu (ZT)
w latach 2016 - 2021*

3. UZGODNIENIA ŚRODOWISKOWE

Dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko dokonywano uzgodnień przed wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w oparciu o postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

W 2021r. przeanalizowano **11 przedsięwzięć inwestycyjnych** mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Były to następujące przedsięwzięcia:

- Rozbudowa instalacji do nadruku cyfrowego na tekstyliach Amazon Fulfilment Sp.z o.o zlokalizowana w Sosnowcu przy ul. Inwestycyjnej 10 na działce 2820/98, obręb Porąbka, na terenie Panattoni Park Sosnowiec Alfa – hali magazynowo – produkcyjno - logistycznej - **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Przedsięwzięcia polegające na lokalizacji punktu zbierania odpadów złomów metali żelaznych i metali kolorowych w Sosnowcu przy ul. Kujawskiej (działka o numerze ewidencyjnym 2517/3, obręb Klimontów) - **brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Przedsięwzięcie polegające na posadowieniu zbiornika napędowego o poj. 5 m³, na terenie Mercedes – Benz Sosnowiec, ul. Daimlera 1 - **brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;**
- Budowa zespołu magazynowo – usługowo – produkcyjnego z segmentami socjalno – administracyjnymi, towarzyszącą infrastrukturą, w tym zespołami parkingów, przewidziana do realizacji w Sosnowcu, w rejonie ulicy Braci Mieroszewskich obręb Zagórze - **stwierdzona potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wykonania raportu oddziaływania na środowisko (*ponowne zajęcie stanowiska* w związku z zapoznaniem się z dokumentacją uzupełniającą – uzupełnieniem karty informacyjnej (w związku z wezwaniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach));**
- Rozbudowa punktu zbierania odpadów prowadzonego przez REMONDIS Sp. z o.o. Oddział w Dąbrowie Górniczej na terenie zakładu w Sosnowcu przy ul. Baczyńskiego 11 -

stwierdzona potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wykonania raportu oddziaływania na środowisko;

- Przedsięwzięcie polegające na eksploatacji istniejącej instalacji do przetwarzania odpadów (kruszarce szczękowej) dla Var-Mont Sławomir Mularczyk z siedzibą w Sosnowcu, ul. Niwecka 1 - brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- Przedsięwzięcie polegające na lokalizacji linii do wytłaczania i wulkanizacji mieszanek gumy i silikonu w Sosnowcu przy ul. Schönów 1a (dz.ew. nr 728 i 729 obręb 9 Sosnowiec) - stwierdzona potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wykonania raportu oddziaływania na środowisko;
- Budowa systemu przekierowania ścieków z oczyszczalni Zagórze do kolektora Północnego w Zagórze na wniosek Sosnowieckich Wodociągów Spółka Akcyjna z siedzibą: ul. Ostrogórska 43, 41-200 Sosnowiec - brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- Przedsięwzięcie polegające na przebudowie istniejącej stacji paliw płynnych w Sosnowcu przy ul. Lenartowicza 73 - brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- Przedsięwzięcie polegające na rozbudowie stacji paliw płynnych zlokalizowanej w Sosnowcu przy ul. Orłąt Lwowskich na działkach o nr ew. 3287 i 3288/3, na wniosek PHU DAGAS Grzegorz Kajca, ul. Kukulek 41, 41-200 Sosnowiec - brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Dla 4 z wyżej wymienionych przedsięwzięć inwestycyjnych **stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określono konieczność sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko** - z uwagi na skalę przedsięwzięć, charakter planowanych działalności, powstające uciążliwości związane z prowadzeniem działalności i realizacją oraz usytuowanie (bliskość zabudowy mieszkaniowej).

Dokonano także 3 uzgodnień środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięć inwestycyjnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Były to następujące :

- Przedsięwzięcie pn. **„Opracowanie i pierwsze wdrożenie przemysłowe innowacyjnych technologii recyklingu baterii litowo – jonowych i katalizatorów z odzyskiem metali o strategicznym znaczeniu” zlokalizowane w Sosnowcu na terenie działek w obrębie Zagórze w Sosnowcu”**

- Z przedłożonego raportu o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia oraz uzupełnień raportu dołączonych do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wynikało, że przedmiotowe przedsięwzięcie dotyczyć będzie opracowania i pierwszego wdrożenia przemysłowego innowacyjnych technologii recyklingu baterii litowo – jonowych i katalizatorów z odzyskiem metali. W ramach przedsięwzięcia powstanie zakład, w którym prowadzone będą procesy technologiczne produkcji metali realizowanych na dwóch odrębnych ciągach technologicznych. Podstawowe surowce to: zużyte baterie litowo – jonowe LIBs (w ilości ok. 4 000 Mg) oraz zużyte katalizatory samochodowe i przemysłowe SACs (w ilości ok. 6 000 Mg) dostarczane bez metalowej obudowy w postaci wkładów zawierających metale z grupy platynowców, osadzone na podłożu ceramicznym lub metalowym. Ilość nieprzekraczająca łącznej zdolności produkcyjnej instalacji recyklingu wynosić będzie 10 000 Mg odpadów rocznie.
- W ramach planowanego przedsięwzięcia zaplanowano prowadzenie procesów odzysku, w tym recyklingu, metali przemysłowych, w szczególności: platyny, palladu, rodu, kobaltu, niklu, litu z odpadów dostarczanych przez podmioty uprawnione do ich zbierania oraz podmioty wytwarzające odpady w ramach własnej działalności. Odzysk prowadzony będzie poprzez: procesy pirometalurgiczne (wytop stopów), hydrometalurgiczne, elektrometalurgiczne.
- Zakład będzie wyposażony w niezbędne linie technologiczne, a także infrastrukturę towarzyszącą, taką jak drogi i place manewrowe, wartownię, sieć gazową, elektryczną, wodną i kanalizacyjną, a także kanalizację deszczową z retencją deszczówki. Zakład i realizowane w nim procesy

- technologiczne będą zbudowane w oparciu o idee Gospodarki Obiegu Zamkniętego, recykulacji, powtórnego wykorzystania zasobów, ich odzysku i recyklingu.
- Przedsięwzięcie zaplanowano do realizacji w północnej części miasta Sosnowiec, w przemysłowej części miasta. Teren inwestycji obejmuje obszar Zagórze – rejon ul. Kosynierów, ograniczony ul. R.Dmowskiego, Kosynierów, T. Lenartowicza oraz drogą ekspresową S1. Najbliższe tereny mieszkaniowe – tereny chronione przed hałasem zlokalizowane są w kierunku północnym, w odległości ok. 28 m od terenu inwestycji i są to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
 - Teren realizacji przedsięwzięcia objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (z przeznaczeniem: teren o funkcji produkcyjno – usługowej, teren zieleni urządzonej w formie zieleni izolacyjnej, teren dróg lokalnych, drogi dojazdowej, teren wód powierzchniowych – Rów Mortimerowski). Jak wynikało z opracowania, realizacja inwestycji nie będzie naruszać terenu zieleni przeznaczonej do objęcia ochroną prawną, zgodnie z obowiązującym mpzp (zachowanie terenu zieleni wykształconej wzdłuż „Rowu Mortimerowskiego”, stanowiącej fragment korytarza migracyjnego, z dopuszczeniem rewaloryzacji krajobrazowej).
 - W wyniku realizacji przedsięwzięcia powstaną następujące obiekty: biurowiec; hala recyklingu katalizatorów PGM; hala recyklingu baterii LIBs; hala rafinacji; wartownia/portiernia; wiata PGM; wiata baterii LIBs; zaplecze biurowe i socjalne dla hali recyklingu PGM i LIBs; miejsce odbioru odpadów z mechanicznego sortowania LIBs i żużla; miejsce dla zespołu instalacji (filtry, scrubbery, komin, itp.) offgas; zbiorniki betonowe przy halach recyklingu PGM i LIBs; zbiornik retencyjny wody deszczowej; zakładowa oczyszczalnia ścieków; stacja redukcji gazu; rozdzielnia elektryczna; wjazd na nieruchomość z drogi publicznej; waga dla samochodów ciężarowych; drogi wewnętrzne; place manewrowe i parkingi; parking zewnętrzny dla samochodów osobowych. Na terenie od zachodniej strony (w jego północnej części) zaplanowano pas zieleni izolacyjnej.
 - Realizacja, eksploatacja i likwidacja przedsięwzięcia wiązać się będzie z emisją zanieczyszczeń do powietrza, emisją hałasu, emisją odpadów i ścieków. Ich głównym źródłem będą procesy technologiczne oraz wykorzystywane środki transportu.
 - Podczas realizacji, eksploatacji i likwidacji inwestycji przewidziano szereg działań zmierzających do ograniczenia i zminimalizowania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska.
 - W odniesieniu do oddziaływania akustycznego, wykonana analiza wykazała, że poziomy hałasu na granicy najbliższych terenów chronionych przed hałasem są niższe od wartości dopuszczalnych, co wykluczyło możliwość wystąpienia przekroczeń, a tym samym możliwość ryzyka wystąpienia konfliktu społecznego wywołanego oddziaływaniem akustycznym.
 - Monitoring instalacji na etapie użytkowania będzie polegał na weryfikacji skuteczności zastosowanych działań minimalizujących skutki oddziaływania na środowisko: w zakresie gospodarki wodno – ściekowej (prowadzenie rejestru pobieranej wody; okresowe przeglądy techniczne urządzeń wodno – kanalizacyjnych; prowadzenie rejestru ilości ścieków bytowych i przemysłowych; wizualna kontrola utwardzonych powierzchni); w zakresie gospodarki odpadami (przestrzeganie procedur postępowania z odpadami w ramach procesów produkcyjnych; racjonalne zakupy i gospodarowanie surowcami; kontrola miejsc magazynowania odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych; przestrzeganie segregacji odpadów i weryfikacja ilości powstających niewyselekcjonowanych, zmieszanych odpadów; kontrola prawidłowego gospodarowania odpadami na terenie zakładu poprzez jakościową i ilościową ewidencję odpadów na którą składają się: karty ewidencji odpadu prowadzonej dla każdego rodzaju odpadu oraz karty przekazania odpadu); w zakresie ochrony powietrza (przeglądy maszyn i urządzeń; utrzymywanie wszystkich urządzeń mechanicznych w wysokiej sprawności technicznej poprzez usługi serwisowe); w zakresie ochrony przed hałasem (przeglądy maszyn i urządzeń; utrzymywanie wszystkich urządzeń mechanicznych w wysokiej sprawności technicznej poprzez usługi serwisowe; wykonywanie okresowych pomiarów hałasu).
 - Jak wynikało z opracowania przy zastosowaniu działań planowanych do podjęcia w ramach zminimalizowania wszelkich emisji i oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, nie przewidziano, aby zakład mógł negatywnie oddziaływać na środowisko, jak również wpływać na obszary podlegające ochronie, w tym obszary Natura 2000.
 - Przedmiotowa instalacja wymagać będzie uzyskania pozwolenia zintegrowanego, z uwagi na zakwalifikowanie instalacji jako: instalacje do produkcji i obróbki metali, do produkcji metali

nieżelaznych z rud metali, koncentratów lub surowców wtórnych w wyniku procesów metalurgicznych, chemicznych lub elektrolitycznych. Organem właściwym do wydania pozwolenia zintegrowanego będzie Marszałek Województwa Śląskiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uzgadniając środowiskowe uwarunkowania realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia zwracał uwagę przede wszystkim na następujące aspekty:

- na etapie budowy:

- m.in. na prawidłową organizację placu budowy i zaplecza budowy, na prawidłowe prowadzenie robót budowlanych, prac montażowych i instalacyjnych w sposób ograniczający negatywne oddziaływanie na środowisko – w porze dziennej, w sposób zorganizowany z zastosowaniem sprzętu znajdującego się w dobrym stanie technicznym; na prawidłowe magazynowanie odpadów i prowadzenie gospodarki odpadami oraz gospodarki ściekowej z zachowaniem warunków ochrony środowiska gruntowo – wodnego);

- na etapie eksploatacji:

- na prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z wymaganiami wynikającymi z ustawy o odpadach i przepisami wykonawczymi do ustawy, w tym celu:

- m.in. na zapewnienie magazynowania odpadów w sposób selektywny, w odpowiednich wyznaczonych do tego celu i oznakowanych miejscach oraz w odpowiednich pojemnikach, a odpadów niebezpiecznych dodatkowo w pojemnikach wykonanych z materiałów odpornych na działanie znajdujących się w nich substancji - zabezpieczonych przed ujemnym wpływem na środowisko oraz przed dostępem osób trzecich, a także na zapewnienie ich odbioru przez odpowiednich odbiorców posiadających stosowne zezwolenia;

- w celu ochrony środowiska gruntowo - wodnego na prowadzeniu gospodarki wodno – ściekowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym celu:

- m.in. na zapewnienie oczyszczania ścieków przemysłowych w zakładowej oczyszczalni ścieków; podczyszczania wód opadowych i roztopowych z terenów zanieczyszczonych przed ich odprowadzeniem do zbiornika retencyjnego; odprowadzania ścieków bytowych do kanalizacji miejskiej, a także stosowanie zamkniętych obiegów wody, zarówno do celów procesowych, jak i chłodzenia;

- w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego – na zapewnienie nieprzekraczalnego poziomu dopuszczalnych standardów jakości powietrza poza terenem przedsięwzięcia;

- w celu zminimalizowania oddziaływania omawianej inwestycji na stan powietrza atmosferycznego na zastosowanie urządzeń ograniczających emisję (filtry workowe, dopalacze katalityczne i inne urządzenia dostosowane do prowadzonych procesów); utrzymywanie wszelkich urządzeń powodujących emisję zanieczyszczeń w dobrym stanie technicznym i pełnej sprawności oraz na ograniczanie trasy przejazdów pojazdów;

- na zapewnienie, aby nie przekraczać dopuszczalnych wartości poziomu natężenia hałasu na obszarach obiektów chronionych akustycznie;

- w celu zminimalizowania oddziaływania inwestycji na klimat akustyczny na stosowanie pierwotnych technik ograniczania hałasu, np. poprzez dobór urządzeń technologicznych z uwzględnieniem mocy akustycznej i poziomu generowanego hałasu; na zaprojektowanie zakładu oraz lokalizację źródeł hałasu w sposób ograniczający jego emisję poza teren realizacji przedsięwzięcia; w przypadku konieczności dalszego ograniczania hałasu – na zastosowanie technicznych środków redukcji hałasu w postaci tłumików akustycznych.

- Przedsięwzięcie pn. „Rozbudowa Zakładu Przerobu Odpadów Wydobywczych CTL Haldex S.A. na terenie CTL Maczki-Bór S.A. w Sosnowcu”

- Z przedłożonego raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dołączonego do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wynikało, że przedmiotowe przedsięwzięcie będzie polegało na rozbudowie Zakładu Przerobu Odpadów Wydobywczych CTL Haldex S.A. na terenie CTL Maczki-Bór S.A. w Sosnowcu, która wiązać się będzie ze zwiększeniem możliwości przerobczych zakładu poprzez wydłużenie czasu pracy instalacji przy zachowaniu dotychczasowej jednostkowej wydajności urządzeń wchodzących w skład instalacji. CTL Haldex S.A. planuje wydłużenie czasu pracy instalacji do 20 h/dobę (obecnie 12 h/dobę), przy dotychczasowej jednostkowej wydajności - 500 Mg/h. Co pozwoli to na zwiększenie dobowego przerobu do

maksymalnie 10000 Mg/dobę. Odpowiednio, zakład planuje przyjąć do przerobu taką ilość odpadów wydobywczych.

- Przedmiotowy Zakład Przerobu Odpadów Wydobywczych (ZPOW) znajduje się na terenie wschodniej części zrekułtywowanego pola Bór-Zachód CTL Maczki-Bór. W otoczeniu terenu, na którym zlokalizowany jest zakład znajdują się częściowo zrekułtywowane tereny wyrobiska popiaskowego, teren Miejskiego Zakładu Składowania Odpadów (w odl. ok. 450 m) i obiekty magazynowe w odl. ok. 300 m. Najbliżej położona zabudowa mieszkaniowa, zlokalizowana jest w kierunku północnym w odl. co najmniej 800 m od terenu realizacji przedsięwzięcia. Powierzchnia zajmowanego terenu to 23,75 ha. Zakład został wybudowany w latach 2015-2016 z okresem funkcjonowania minimum 15 lat.
- Przeznaczenie terenu, na którym znajduje się instalacja zakładu, określają zapisy mpzp, Teren, na którym zlokalizowane jest przedsięwzięcie przeznaczony jest do różnorodnego rodzaju działalności i zabudowy, w tym: produkcyjno-usługowej, składowo-magazynowej i komunikacyjnej. Jak wynikało z opracowania przedsięwzięcie jest zbieżne z celami wynikającymi z Programu Ochrony Środowiska Miasta Sosnowca na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 (w szczególności: Cel operacyjny C1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska, pkt 12. - Rekułtywacja terenów zdegradowanych na cele środowiskowe) i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca.
- Działalność Zakładu Przerobu Odpadów Wydobywczych CTL Haldex S.A. polega na odzysku węgla ze skały płonnej pochodzącej z górnictwa i przeróbki węgla kamiennego. Dodatkowo w Zakładzie prowadzone jest między innymi przetwarzanie odpadów wydobywczych, produkcja kruszyw, granulatów i mieszanek energetycznych na bazie kopalin metodą mieszania i granulacji.
- W fazie eksploatacji w celu realizacji poszczególnych procesów produkcyjnych, na terenie zakładu wykorzystywane są następujące obiekty i urządzenia: place składowo-magazynowe materiału surowego, węgla oraz innych materiałów np. odpadów; układ przenośników taśmowych; systemy i urządzenia separujące i przesiewające; podstawowa instalacja płuczki wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną; węzeł wzbogacania mułów; węzeł załadowczo-mieszający dla wykonywania mieszanek energetycznych; węzeł kruszenia węgla; węzeł granulacji; węzeł separacji cząstek stałych; stacja transformatorowa; zaplecze biurowo-socjalne; zaplecze warsztatowo-magazynowe.
- Przedsięwzięcie polegać będzie na zwiększeniu produkcji związanej z wydłużeniem czasu pracy Zakładu, bez konieczności rozbudowy instalacji, w związku z czym w fazie realizacji przedsięwzięcia nie przewidziano zapotrzebowania na energię elektryczną, zapotrzebowania wody na cele socjalno – bytowe, czy na cele technologiczne. Nie przewidziano również wykorzystania zasobów naturalnych na tym etapie. Etap realizacji inwestycji nie będzie związany z powstawaniem odpadów, w tym komunalnych. Nie przewidziano powstawania ścieków bytowo-socjalnych oraz wód opadowych i roztopowych na tym etapie.
- Wytwarzane odpady na etapie eksploatacji zakładu wiążą się ze wstępną klasyfikacją nadawy, wykonaną przed procesem przeróbki materiału oraz obsługą zakładu (odpady z grupy 19). W wyniku ww. działań powstają zarówno odpady niebezpieczne, jak i odpady inne niż niebezpieczne. Jak wynikało z opracowania odpady będą magazynowane selektywnie w wyznaczonych i oznakowanych miejscach na terenie zakładu i następnie przekazywane do odzysku bądź unieszkodliwiania uprawnionym podmiotom. W fazie eksploatacji na terenie zakładu będą powstawać odpady komunalne – niesegregowane (zmieszane) i segregowane odpady komunalne, gromadzone w pojemniku kontenerowym umieszczonym w sąsiedztwie zaplecza biurowo-socjalnego zakładu i odbierane przez uprawnione służby komunalne.
- Wody opadowe i roztopowe z terenu zakładu (dróg wewnętrznych dojazdowych i zakładowych, bocznic kolejowej, z nawierzchni dróg, poboczy i niezagospodarowanych nawierzchni nieutwardzonych) ujmowane są w całości systemem rowów odwadniających i kierowane do: 3 zbiorników retencyjno-infiltracyjnych, 3 zbiorników-osadników szczelnych bezodpływowych, 3 osadników włączonych w system obiegu wód technologicznych i połączonych przelewami. Zbiorniki są ze sobą połączone przepustami. W trakcie eksploatacji zakładu powstają również ścieki bytowe (obiekt zaplecza biurowo-socjalnego). Ścieki odprowadzane są do podziemnego zbiornika bezodpływowego. Ścieki ze zbiornika usuwane są sukcesywnie przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia. W instalacji zakładu nie są wytwarzane ścieki technologiczne.

- Jak wynikało z opracowania zastosowane rozwiązania ograniczają do minimum ryzyko zanieczyszczenia gleb, wód podziemnych czy wód powierzchniowych, a tym samym nie pogorszy się ich stan chemiczny, potencjał ekologiczny, czy ich zasoby.
- W fazie eksploatacji inwestycja będzie źródłem emisji hałasu pochodzącego z takich źródeł, jak: procesy technologiczne (maszyny, urządzenia, przenośniki taśmowe), czy transport samochodowy i kolejowy. Najbliższe tereny chronione akustycznie znajdują się w odległości około 950 metrów na północ od zakładu. Zlokalizowana na nich jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Aktualny klimat akustyczny na terenach chronionych kształtowany jest głównie przez hałas drogowy związany z ruchem pojazdów po drodze S1 – Wschodniej Obwodnicy GOP.
- W wyniku przeprowadzonych obliczeń w opracowaniu stwierdzono, że eksploatacja Zakładu, po jego rozbudowie, nie będzie się charakteryzować uciążliwością w zakresie oddziaływań akustycznych. Na podlegających ochronie akustycznej terenach zabudowy mieszkaniowej dotrzymane będą poziomy dopuszczalne hałasu w środowisku.
- Funkcjonowanie instalacji Zakładu Przerobu Odpadów Wydobywczych CTL Haldex S.A. na terenie CTL Maczki-Bór S.A. w Sosnowcu, powoduje powstawanie zorganizowanej i niezorganizowanej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jak wynikało z przeprowadzonych w opracowaniu obliczeń emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego nie będzie ponadnormatywnie oddziaływać na powietrze atmosferyczne – zachowane zostaną obowiązujące standardy jakości powietrza poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.
- Etap likwidacji zakładu związany będzie przede wszystkim z robotami budowlanymi, które będą polegały na rozbiórce obiektów budowlanych, w tym budynków, urządzeń, placów składowych - w myśl przepisów obowiązującego Prawa budowlanego. Czas oddziaływania fazy likwidacji będzie ograniczony do czasu prowadzenia prac rozbiórkowych, a więc będzie przejściowy i ustanie całkowicie po jego zakończeniu. Oddziaływania występujące w fazie likwidacji będą okresowe i krótkotrwałe, przemieszczające się wraz z wykonywanymi pracami i zanikną po zakończeniu prac.
- W związku z oddziaływaniem realizowanego przedsięwzięcia na poszczególne elementy środowiska przewidziano szereg działań minimalizujących jego negatywny wpływ na środowisko zarówno w fazie eksploatacji, jak i likwidacji przedsięwzięcia - w zakresie korzystania z wód, w zakresie odprowadzania ścieków bytowych, w zakresie powstających wód opadowych i roztopowych, w zakresie ochrony powietrza, w zakresie gospodarki odpadami, w zakresie ochrony przed hałasem.
- Przedsięwzięcie zlokalizowane jest w znacznym oddaleniu od obszarów objętych ochroną przyrody, w tym obszaru Natura 2000 Torfowisko Sosnowiec-Bory (powyżej 3km), zatem nie stwierdzono znacząco negatywnego wpływu na ten obszar, jak również na pozostałe obszary objęte ochroną.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uzgadniając środowiskowe uwarunkowania zwracał uwagę na następujące aspekty:

- w fazie eksploatacji:

- na prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z wymaganiami wynikającymi z ustawy o odpadach i przepisami wykonawczymi do ustawy, w tym celu:
- m.in. na zapewnienie selektywnego zbierania odpadów dowożonych do Zakładu, ze wstępnym wyodrębnieniem odpadów nadających się do odzysku i ich umieszczanie na specjalnie do tego celu wyznaczonych placach składowych i szczelnych silosach; na zapewnienie czasowego magazynowania wytwarzanych odpadów w odpowiednich pomieszczeniach oraz w miejscach do tego celu przeznaczonych a odpadów niebezpiecznych dodatkowo w wydzielonych i prawidłowo zabezpieczonych miejscach; na zapewnienie przekazywania wytwarzanych odpadów do odzysku lub unieszkodliwienia uprawnionym podmiotom, posiadającym aktualne zezwolenia;
- w celu ochrony środowiska gruntowo - wodnego na prowadzenie gospodarki wodno – ściekowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym celu:
- m.in. na zapewnienie odprowadzania wód opadowych i roztopowych (nie narażonych na kontakt z substancjami niebezpiecznymi) z terenu przedsięwzięcia do zbiorników-osadników (zbiorniki G, H i I); następnie wykorzystywanie sklarowanej wody w procesach technologicznych Zakładu; odprowadzanie wód do gruntu (dla 3 zbiorników niewłączonych do systemu obiegu wody technologicznej - zbiorniki A, B i C) zgodnie z posiadanym pozwoleniem wodnoprawnym a także na odprowadzanie ścieków bytowych do szczelnego, bezodpływowego zbiornika;

- w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego – na zapewnienie nieprzekraczalnego poziomu dopuszczalnych standardów jakości powietrza poza terenem przedsięwzięcia;
- w celu zminimalizowania oddziaływania inwestycji na stan powietrza atmosferycznego m.in. na stosowanie środków transportu i maszyn roboczych z silnikami spełniającymi normy emisyjne; na wyznaczenie i utwardzenie dróg transportowych w celu zminimalizowania wtórnego pylenia w czasie ruchu pojazdów i zabezpieczenia materiałów sypkich przed wtórnym pyleniem; na utrzymywanie instalacji Zakładu we właściwym stanie technicznym, prawidłowej jej eksploatacji oraz regularnym przeprowadzaniu prac konserwacyjnych i przeglądów eksploatacyjnych;
- na zapewnienie, aby nie były przekraczane dopuszczalne wartości poziomu natężenia hałasu na obszarach obiektów chronionych akustycznie;
- w celu zminimalizowania oddziaływania inwestycji na klimat akustyczny na stosowanie nowoczesnych technologii oraz maszyn i urządzeń warunkujących dotrzymanie przyjętych w obliczeniach parametrów akustycznych źródeł hałasu; po uruchomieniu przedsięwzięcia na przeprowadzenie pomiarów kontrolnych hałasu w środowisku, zgodnie z obowiązującymi w tym okresie przepisami;

- w fazie likwidacji:

- w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na korzystanie ze sprzętu i środków transportowych dobrej jakości, sprawnych i prawidłowo utrzymanych; na niepodejmowaniu prac remontowych sprzętu na terenie placu rozbiórkowego;
- w zakresie ochrony powietrza: na stosowanie przykrycia naczep podczas transportu odpadów z rozbiórki (przede wszystkim pyłących); na zapewnienie oczyszczania kół pojazdów wyjeżdżających z terenu likwidacji;
- w zakresie gospodarki odpadami: na selektywne gromadzenie i przechowywanie odpadów; na prowadzenie prac rozbiórkowych zgodnie ze szczegółową instrukcją obsługi zawierającą warunki bezpieczeństwa;
- w zakresie ochrony przed hałasem: na stosowanie nowoczesnego sprzętu i urządzeń o możliwie najniższym poziomie dźwięku i w dobrym stanie technicznym gwarantujących dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie prawnej przed hałasem, jak również na prowadzenie prac w porze dziennej.

- Przedsięwzięcie polegające na uruchomieniu instalacji do powierzchniowej obróbki metali z zastosowaniem procesów elektrolitycznych lub chemicznych o całkowitej objętości wanien procesowych przekraczających 30 m³ na terenie GALVANIKE S.A. ul. Niwecka 1 w Sosnowcu.

- Z przedłożonego raportu o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia oraz uzupełnień raportu dołączonych do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wynikało, że przedmiotowe przedsięwzięcie dotyczyć będzie uruchomienia instalacji do powierzchniowej obróbki metali z zastosowaniem procesów elektrolitycznych lub chemicznych o całkowitej objętości wanien procesowych przekraczających 30 m³ na terenie istniejącego zakładu GALVANIKE S.A. Zakład na terenie którego realizowane będzie planowane przedsięwzięcie zlokalizowany jest w Sosnowcu przy ul. Niweckiej 1 o łącznej powierzchni 0,6114 ha. Teren na którym zlokalizowany jest zakład położony jest w zachodniej części miasta Sosnowiec w dzielnicy Dańdówka na terenach o charakterze przemysłowym. Obecnie na terenie planowanego przedsięwzięcia znajduje się hala produkcyjna wraz z infrastrukturą towarzyszącą i budynkiem administracyjno-biurowym.
- W najbliższym otoczeniu zakładu znajdują się: - w kierunku północnym - teren zakładu NOVA Trading S.A – Centrum Serwisowe Stali Nierdzewnej i Aluminium oraz Arcelor Mittal Poland S.A.; - w kierunku południowym: Cmentarz Komunalny; - w kierunku wschodnim: Zakład Soma Sp zo.o. Hurtownia Okuć, płyt meblowych, Spółdzielnia Obrotu Towarowego; - w kierunku zachodnim: teren zakładu Huta Mittal Steel Poland S.A.
- Planowana inwestycja polegać będzie na uruchomieniu instalacji do powierzchniowej obróbki metali z zastosowaniem procesów elektrolitycznych lub chemicznych o całkowitej objętości wanien procesowych przekraczającej 30m³ wraz z instalacjami pomocniczymi, które nie będą zabudowane na nowym terenie. Będą one realizowane na terenie istniejącej hali produkcyjnej. Realizacja

inwestycji będzie obejmowała jedynie posadowienie we wschodniej części istniejącej hali produkcyjnej instalacji linii galwanicznej. Prace związane z realizacją planowanej inwestycji wiązały się będą wyłącznie z montażem gotowych elementów dostarczanych na teren przedmiotowego Zakładu. Maszyny i urządzenia wykorzystywane do realizacji inwestycji będą głównie stanowiły pojazdy dostarczające elementy instalacji oraz urządzenia wykorzystywane do prac montażowych: wiertarki, wkrętarki i młoty. Realizacja przedsięwzięcia zostanie zlecona firmie zewnętrznej. Prace montażowe trwać będą maksymalnie 2 miesiące w godzinach od 7:00 do 18:00 przy zatrudnieniu 4 pracowników firmy zewnętrznej.

- Planowana do zabudowy nowa linia to linia automatu galwanizatorskiego zawieszkowego do nakładania powłok cynkowych o pojemności wanien procesowych 51,2 m³. Instalacja ta będzie pracować 5 dni w tygodniu 24h/dobę. Wydajność instalacji - wielkość powierzchni elementów cynkowanych będzie wynosiła ok. 140 00m³/rok.
- Ponieważ etap realizacji inwestycji będzie obejmował jedynie montaż linii tak więc zanieczyszczenia związane z emisją do powietrza będą pochodzić głównie z pracy samochodów dostarczających elementy instalacji. Emisja spalin będzie miała niezorganizowany i zmienny charakter w czasie. Stosowane środki transportu będą spełniać europejskie standardy emisji spalin oraz będą eksploatowane zgodnie z przeznaczeniem, co spowoduje iż emisja ze spalania paliw w silnikach pojazdów będzie miała charakter wyłącznie lokalny i nie będzie powodować znaczących uciążliwości.
- Eksploatacja przedsięwzięcia będzie wiązała się z oddziaływaniem na stan jakości powietrza, jednakże biorąc pod uwagę przedstawione obliczenia i analizy określono w opracowaniu, że będzie miało ono wymiar lokalny, ograniczony do granic terenu.
- Etap realizacji inwestycji będzie obejmował jedynie montaż instalacji linii automatu galwanizatorskiego, montaż urządzenia oczyszczającego – skrubler wodny oraz modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków. Oddziaływanie przedsięwzięcia związane będzie z chwilową emisją hałasu, pochodząca głównie z pracy samochodów dostarczających elementy instalacji oraz prac montażowych przy użyciu ręcznych elektronarzędzi. Wpływ etapu realizacji inwestycji na klimat akustyczny zostanie ograniczony przez zastosowanie organizacji pracy w sposób właściwy zgodnie z zalecaniami producenta, nie dopuszczając do przeciążenia oraz skrócenia do minimum fazy realizacji inwestycji.
- Na etapie eksploatacji inwestycji emisja hałasu będzie związana z powstaniem nowych źródeł wszech kierunkowych hałasu, jak również z źródłami hałasu liniowego (samochody ciężarowe oraz samochody osobowe). Z przedstawionej analizy propagacji hałasu obliczonego w porze dziennej i nocnej oraz skumulowania ich z istniejącymi źródłami hałasu na terenie zakładu wynikało, iż izolynie dopuszczalnych poziomów hałasu emitowanego przez spółkę nie obejmują obszarów chronionych.
- W związku z tym, iż inwestycja nie będzie związana z prowadzeniem żadnych prac budowlanych ani ziemnych nie będą powstawały odpady niebezpieczne ani inne niż niebezpieczne. Powstaną natomiast odpady opakowań zabezpieczających elementy konstrukcyjne instalacji podczas transportu. Odpady powstające podczas prac wykonywanych na terenie planowanej inwestycji będą czasowo magazynowane w zabezpieczonych pojemnikach oraz kontenerach a po zakończeniu prac będą przekazywane odbiorcy posiadającemu stosowne pozwolenia na zbiórkę, transport oraz ich przetwarzanie.
- Etap eksploatacji przedsięwzięcia wiązać się będzie z powstawaniem odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Poszczególne rodzaje wytwarzanych odpadów magazynowane będą selektywnie na terenie zakładu w wydzielonym i oznakowanym miejscu o utwardzonej nawierzchni lub wyznaczonych powierzchniach magazynowych zabezpieczonych przed działaniem czynników atmosferycznych i dostępem osób trzecich. Odpady niebezpieczne zaraz po ich wytworzeniu będą skierowane do magazynu odpadów niebezpiecznych. Taki sposób magazynowania odpadów wyeliminuje ich negatywny wpływ na środowisko. Odpady niebezpieczne magazynowane będą w pojemnikach wykonanych z materiałów odpornych na działanie zawartych w nich substancji, posiadających szczelne zamknięcie zabezpieczające przed niekontrolowanym uwolnieniem odpadu.
- Zakład GALVANIKE S.A. starając się ograniczyć ilość powstających odpadów, będzie realizować szereg zadań mających na celu minimalizację ich powstawania. Miedzy innymi: maksymalne wykorzystanie surowców, segregacja odpadów, prowadzenie procesów produkcyjnych zgodnie z wymaganymi parametrami, właściwe i bezpieczne składowanie w specjalnych przygotowanych do

tego miejscach i oznaczonych pojemnikach, zabezpieczenie tych miejsc przed dostępem osób trzecich oraz warunkami atmosferycznymi, wyposażenie miejsc magazynowania odpadów w szczelne podłoże, przekazywanie odpadów wyspecjalizowanym firmom, wywóz odpadów w sposób zorganizowany i sukcesywny bez magazynowania zwiększonej ilości odpadów.

- Na etapie realizacji inwestycji będą powstawały jedynie ścieki z części socjalnej znajdującej się na terenie firmy, natomiast po uruchomieniu instalacji do galwanizacji będzie wiązało się z wykorzystaniem wody na cele technologiczne oraz powstawaniem ścieków przemysłowych. Uruchomienie i eksploatacja inwestycji nie będzie wiązała się z generowaniem ścieków bytowych i tym samym nie wpłynie na ilość powstających ścieków bytowych, wytwarzanych na terenie całego zakładu. Uruchomienie i eksploatacja planowanej do realizacji linii automatu galwanizatorskiego oraz montaż urządzenia oczyszczającego - skrubera wodnego będzie wiązała się ze wzrostem ilości ścieków technologicznych powstających na terenie Zakładu. Uruchomienie i eksploatacja przedmiotowej instalacji nie będzie miało wpływu na wody deszczowe i roztopowe, odprowadzane z terenu zakładu z uwagi na brak zabudowania czy utwardzenia nowych terenów.
- Planowane przedsięwzięcie będzie w wiązało się z oddziaływaniem na stan jakości powietrza jednakże biorąc pod uwagę maksymalne obliczone ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza wynikało iż emisja ta będzie miała wymiar lokalny ograniczony do terenu zakładu. Eksploatacja zakładu nie będzie powodować przekroczeń wielkości kryterialnej hałasu w środowisku przy najbliższych terenach chronionych. Eksploatacja planowanego przedsięwzięcia nie będzie miała wpływu na stan zanieczyszczenia wód podziemnych oraz nie spowoduje również pogorszenia stanu zanieczyszczenia wód powierzchniowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu uzgadniając środowiskowe uwarunkowania przede wszystkim zwracał uwagę na następujące aspekty:

- na prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z wymaganiami wynikającymi z ustawy o odpadach i przepisami wykonawczymi do ustawy, w tym celu;
- m.in. na zapewnienie magazynowania odpadów w sposób selektywny, w odpowiednich wyznaczonych do tego celu i oznakowanych miejscach oraz w odpowiednich pojemnikach, a odpadów niebezpiecznych dodatkowo w pojemnikach wykonanych z materiałów odpornych na działanie znajdujących się w nich substancji - zabezpieczonych przed ujemnym wpływem na środowisko oraz przed dostępem osób trzecich, a także na zapewnienie ich odbioru przez odpowiednich odbiorców posiadających stosowne zezwolenia;
- w celu ochrony środowiska gruntowo - wodnego na prowadzenie gospodarki wodno – ściekowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym celu;
- na zapewnienie odpowiedniego oczyszczanie ścieków przemysłowych w zakładowej mechaniczno-chemicznej oczyszczalni ścieków;
- w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego – na zapewnienie nieprzekraczalnego poziomu dopuszczalnych standardów jakości powietrza poza terenem przedsięwzięcia;
- w celu zminimalizowania oddziaływania omawianej inwestycji na stan powietrza atmosferycznego na zastosowanie urządzeń ograniczających emisję (skruber wodny o skuteczności 90%); utrzymywanie wszelkich urządzeń powodujących emisję zanieczyszczeń w dobrym stanie technicznym i pełnej sprawności;
- na zapewnienie, aby nie przekraczać dopuszczalnych wartości poziomu natężenia hałasu na obszarach obiektów chronionych akustycznie;
- z uwagi na charakter obiektu - na prowadzenie monitoringu jakości ścieków, powietrza oraz odpadów.

Zgodnie z uzyskanymi informacjami z Urzędu Miejskiego w Sosnowcu zainteresowanie społeczeństwa i organizacji ekologicznych budziła sprawa dotycząca przedsięwzięcia pn. "Opracowanie i pierwsze wdrożenie przemysłowe innowacyjnych technologii recyklingu baterii litowo – jonowych i katalizatorów z odzyskiem metali o strategicznym znaczeniu" zlokalizowanego w Sosnowcu w obrębie Zagórze w Sosnowcu.

W przedmiotowej sprawie PPIS w Sosnowcu określił środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć. Na etapie opiniowania przez PPIS w Sosnowcu do tyt. Stacji nie wpływały uwagi ze strony społeczeństwa, organizacji ekologicznych czy stron postępowania.

Jak wynika z informacji uzyskanych z UM w Sosnowcu do udziału w postępowaniu dopuszczono dwie organizacje ekologiczne na podstawie wniosków uzasadnionych celami statutowymi organizacji. Dopuszczone do udziału organizacje nie wnosiły uwag w toku postępowania. Nie wpływały też uwagi ani wnioski mieszkańców bezpośrednio związanych z prowadzonym w UM postępowaniem. Ponadto UM udzielał licznych informacji i wyjaśnień z wpływających do innych jednostek, petycji i pytań wyrażających brak zgody na jakiegokolwiek inwestycje (niezależnie od ich rodzaju) na terenie, na którym planowano realizację przedmiotowego przedsięwzięcia. Ostatecznie w przedmiotowej sprawie w UM w Sosnowcu nie została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, a postępowanie zostało umorzone na wniosek inwestora.

Odnosnie postępowania prowadzonego w UM w Sosnowcu pn. „Rozbudowa Zakładu Przerobu Odpadów Wydobywczych CTL Haldex S.A. na terenie CTL Maczki – Bór S.A. w Sosnowcu, dla którego PPIS w Sosnowcu uzgodnił środowiskowe uwarunkowania – do udziału w postępowaniu dopuszczono jedną organizację ekologiczną na podstawie wniosku uzasadnionego celami statutowymi organizacji. Jak wynika z informacji uzyskanych z UM w Sosnowcu organizacja nie wносиła uwag w toku postępowania prowadzonego przez UM w S-cu. W przedmiotowej sprawie nie wpływały również uwagi ani wnioski mieszkańców ani innych zainteresowanych, bezpośrednio związanych z prowadzonym postępowaniem. Postępowanie nadal pozostaje w toku.

Ponadto w sprawie dot. budowy samoobsługowej stacji paliw płynnych z wewnętrznym układem komunikacyjnym, jezdniami oraz instalacjami kanalizacji deszczowej, elektrycznej, teletechnicznej, paliwowej zlokalizowanej w Sosnowcu, przy ul. Jana Kiepury, dla której PPIS w Sosnowcu nie wносił uwag - do udziału w postępowaniu wniosek złożyła jedna organizacja ekologiczna, która ze względu na niespełnienie wymogów formalnych nie została dopuszczona do udziału w postępowaniu na prawach strony. Postępowanie zostało zakończone wydaniem przez UM w Sosnowcu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Pozostałe sprawy, które wpłynęły do PSSE w Sosnowcu, na etapie opiniowania przez PPIS w Sosnowcu nie budziły protestów ani uwag mieszkańców i stron postępowania, jak również zainteresowania społeczeństwa czy organizacji ekologicznych.

4. UZGODNIENIA DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ

Przedmiotem uzgodnień w 2021r. była **dokumentacja projektowa**. Dokonano **13 uzgodnień** dokumentacji projektowej.

Opinie uzgadniające dokumentację projektową dotyczyły budowy / rozbudowy / adaptacji następujących obiektów:

- pracowni endoskopii gastroenterologicznej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 5 im. Św. Barbary w Sosnowcu;
- salonów kosmetycznych (2 opinie);
- gabinetu psychiatrycznego;
- pomieszczenia przeznaczonego na dział farmacji w istniejącym obiekcie służby zdrowia ;
- gabinetu stomatologicznego;
- skupu złomu (2 opinie);
- pracowni histopatologii w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 5 im. Św. Barbary w Sosnowcu;

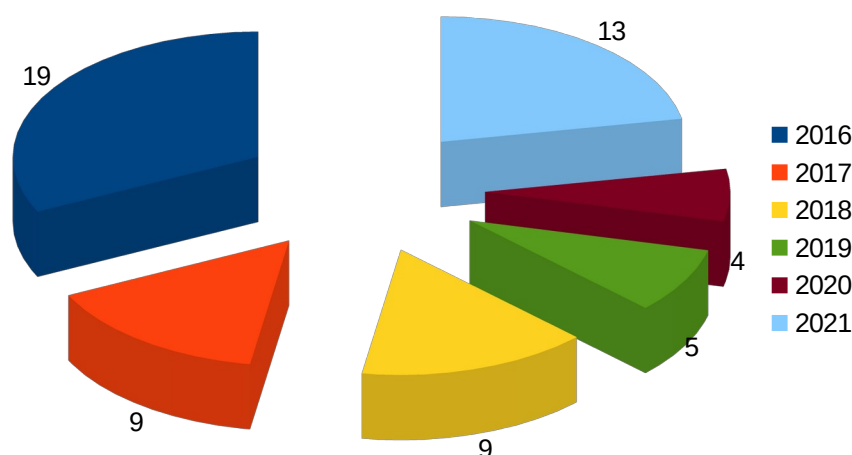
- punktu przedszkolnego;
- gabinetu protetycznego.

Ponadto wydano dwie decyzje dotyczące uzgodnienia dokumentacji projektowej:

- wyrażenie zgody na usytuowanie wyrzutni powietrza na poziomie terenu w obrębie inwestycji pn. „Budowa 4 budynków ABCD mieszkalnych wielorodzinnych z garażem podziemnym”
- wyrażenie zgody na rozszerzenie istniejącego cmentarza.

W trzech przypadkach dokumentacja była uzupełniana przez inwestora. Uzupełnienia te dotyczyły głównie: wskazania rodzaju zastosowanej instalacji wentylacji w obiekcie, rozwiązań instalacji sanitarnych; uszczegółowienia opisu w zakresie przeznaczenia.

Poglądowy wykres uzgadniania dokumentacji projektowej w latach 2016-2021

PPIS w Sosnowcu wielokrotnie zajmował też stanowisko w innych 42 sprawach, udzielając odpowiedzi na wpływające pisma z zapytaniami odnośnie procedury przeprowadzania odbiorów/przygotowywania obiektów do odbiorów, obowiązujących wymagań dla poszczególnych grup obiektów i na temat prawidłowości zastosowanych rozwiązań w dokumentacji projektowej.

Najczęstszymi utrudnieniami, na jakie napotyka Państwowa Inspekcja Sanitarna przy zajmowaniu stanowiska czy rozstrzygnięciu spraw - jest brak odpowiedniego ustawodawstwa regulującego szczegółowe rozwiązania w danym zakresie.

5. ODBIORY OBIEKTÓW

W 2021r. w ramach nadzoru nad warunkami higieniczno – zdrowotnymi obiektów, przeprowadzono 90 oględzin różnego typu obiektów nowo powstających, zmiany sposobu użytkowania czy adaptacji, celem dopuszczenia do użytkowania.

W wyniku przeprowadzonych oględzin **wydano 88 opinii stwierdzających zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową i jego dopuszczenie do użytkowania**, w tym:

- 25 opinii w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane
- 63 opinii w trybie art. 3 ustawy o PIS.

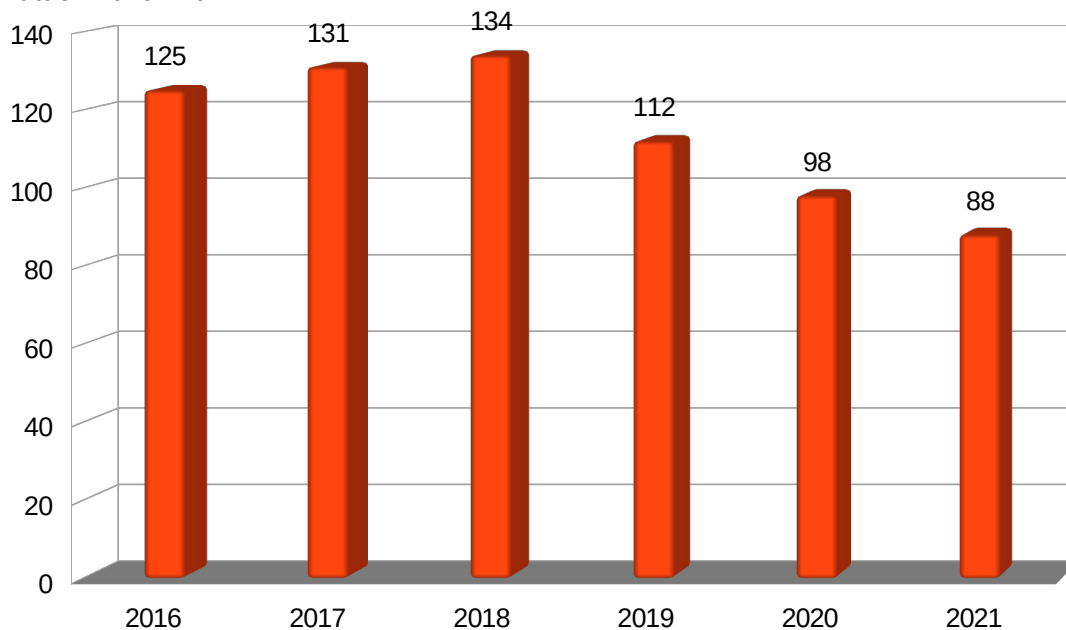
W zakresie opinii w trybie art. 56 Prawa budowlanego opinie dotyczyły:

- hal magazynowo – produkcyjnych z zapleczem socjalno -biurowym;
- budynków handlowo – usługowych;
- rozbudowy zakładów produkcyjnych;
- stacji paliw płynnych, stacji LPG;
- stacji kontroli pojazdów;
- pawilonów handlowo-usługowych (Biedronka, ALDI),
- lokali gastronomicznych;
- lokali usług kosmetyczno – fryzjerskich;
- budynków/lokali usług medycznych;
- apteki szpitalnej w Szpitalu Miejskim;
- laboratorium analitycznego;
- budynku szkoły ZDZ;
- przedszkoli;
- akademika studenckiego.

W zakresie opinii w trybie art. 3 ustawy o PIS opinie dotyczyły:

- **obiektów typu żywniowego, takich jak:**
sklepy branży: spożywczej/spożywczo-monopolowej/mięsno-wędliniarskiej/warzywno-owocowej/ piekarniczo-cukierniczej/sprzedaży lodów; lokale gastronomiczne/punkty małej gastronomii; pizzerie; piekarnie, cukiernie, hurtownia spożywcza; magazyn sklepu internetowego;
- **obiektów usług fryzjerskich/kosmetycznych/stylizacji paznokci;**
- **obiektów usług medycznych:**
 - NZOZy, gabinety lekarskie, stomatologiczne, rehabilitacji dziecięcej;
 - gabinety fizjoterapii/kinezyterapii;
 - gabinet psychologiczny;
- sklepu zielarsko- medycznego;
- magazynów Działu Farmacji;
- żłobków i przedszkoli dla dzieci;
- ośrodka dla osób niepełnosprawnych.

Wykres obrazujący ilość dokonanych odbiorów nowych obiektów na terenie miasta Sosnowiec w latach 2016 - 2021

W stosunku do roku ubiegłego stwierdzono porównywalną ilość nowo powstających obiektów o podobnym profilu działalności /głównie typu żywieniowego, usługowego oraz zespołów hal magazynowo-produkcyjnych/.

W sposób widoczny wzrosła liczba obiektów branży spożywczej w zakresie powstawania sklepów spożywczych, w tym głównie sklepów sieciowych typu Żabka oraz lokali gastronomicznych/punktów małej gastronomii. Nadal utrzymuje się potrzeba powstawania pawilonów handlowych znanych sieci, jak: Biedronka, Aldi.

W dalszym ciągu miasto rozwija się w branży powstawania hal składowo-magazynowych/centrów dystrybucyjno-logistycznych z mocno rozwiniętymi strefami socjalno-biurowymi.

Podobnie jak w latach ubiegłych nadal widoczna jest potrzeba powstawania obiektów opieki nad dziećmi do lat 3 oraz dziećmi przedszkolnymi.

W odniesieniu do niewłaściwego przygotowania obiektów do rozpoczęcia działalności/ wczesnego etapu realizacji prac budowlanych i adaptacyjnych w roku 2021, podobnie jak w latach ubiegłych sytuacja ulega sukcesywnej poprawie.

Jedynie w 2 przypadkach wystąpiły braki, które spowodowały zawieszenie postępowań:

- zbyt wczesne zgłoszenie obiektu do odbioru (pawilonu handlowo-usługowego), będącego jeszcze w fazie końcowej adaptacji/ wykańczania powierzchni ścian i podłoga oraz zagospodarowania terenu ;
- brak wentylacji w obiekcie (cukiernia/pracownia tortów).

Również na etapie przygotowywania obiektów do odbiorów, stwierdzane były nieprawidłowości polegające na braku realizacji punktów wodnych (zgodnie z dokumentacją projektową), braku zapewnienia ciepłej wody w punktach wodnych, braku podłączenia punktów wodnych do instalacji, braku przystosowania węzła sanitarnego WC dla osób niepełnosprawnych.

Po zgłoszeniu zrealizowania stwierdzonych nieprawidłowości/całkowitym zakończeniu realizacji inwestycji i przygotowaniu obiektu do odbioru dokonywano powtórnych oględzin / *ogłędziny niektórych obiektów odbywały się kilkakrotnie zanim zostały dopuszczone do użytkowania /.*

Współpraca z innymi organami dotyczy głównie kontaktów telefonicznych z poszczególnymi Wydziałami Urzędu Miejskiego w Sosnowcu:

- Wydziałem Ochrony Środowiska i Rolnictwa / w zakresie *uzgodnień przedsięwzięć przed wydaniem decyzji środowiskowych* /;
- Referatem Pracowni Planowania Przestrzennego i Urbanistyki /w zakresie. *dodatkowych informacji odnośnie planów zagospodarowania przestrzennego* /;
- Nadzorem Budowlanym / w zakresie *wymiany informacji o nowo powstających obiektach oraz procedur odbioru w sytuacji istniejącej pandemii* /.

6. WNIOSKI

W 2021 roku stwierdzono podobną liczbę nowo powstających obiektów o podobnym profilu działalności jak w roku ubiegłym.

W dalszym ciągu utrzymuje się wysoka liczba powstających obiektów:

- **branży spożywczej** / typu: *sklepy ogólnospożywcze małych i dużych sieci handlowych* /;
- **branży żywieniowej** / typu: *lokale gastronomiczne, punkty małej gastronomii* /;
- **usługowych** / z *dominacją usług kosmetycznych; jednak z ogólną tendencją malejącą* /;
- **usług medycznych** / typu: *NZOZy, gabinety stomatologiczne* /;
- **handlowo – usługowych** / o *różnej skali i często nie sprecyzowanym profilu działalności na tym etapie, przeznaczonych pod wynajem* /;
- **obiektów wielkogabarytowych typu centra dystrybucyjno – logistyczne** / *tereny stref inwestycyjnych miasta* /.

Od kilku lat na terenie miasta utrzymuje się potrzeba powstawania/modernizowania obiektów opieki nad dziećmi przedszkolnymi i do lat 3.

W stosunku do lat ubiegłych w zakresie przygotowywania obiektów do odbiorów sytuacja bardzo się poprawiła. Nieprzygotowanie obiektów dotyczyło pojedynczych przypadków.

W grupie obiektów najlepiej przygotowanych do rozpoczęcia działalności były obiekty służby zdrowia i centra dystrybucyjno – logistyczne a najgorzej obiekty branży żywieniowej /*sklepy branży spożywczej i punkty małej gastronomii*/.

W stosunku do lat ubiegłych w dalszym ciągu utrzymuje się na podobnym poziomie (z *lekką tendencją rosnącą*) liczba wniosków z Urzędu Miejskiego dotyczących uzgodnień środowiskowych z zakresu Prawa Ochrony Środowiska, dla których stwierdzono potrzebę przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko. Wśród zapytań o konieczność przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko pojawiały się przedsięwzięcia dotyczące uruchomienia obiektów: skupu złomu i innych odpadów, czy przetwarzania odpadów, budowy/rozbudowy budynków magazynowo – produkcyjnych, jak również budowy stacji paliw, już bez znacznego udziału inwestycji drogowych czy wodno – kanalizacyjnych, jak to miało miejsce w latach ubiegłych.

Liczba wniosków dotyczących uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji zlokalizowanych na terenach, dla których brak jest ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w stosunku do okresu sprzed kilku lat stopniowo maleje (w 2020 roku była na podobnym poziomie). Związane jest to z rosnącą liczbą terenów objętych planami zagospodarowania przestrzennego, choć nadal na terenie Sosnowca jest to obszar obejmujący 62 % powierzchni miasta.

Obiekty opiniowane i dopuszczane do działalności w 2021 roku ze względu na swoją branżę nie wpłyną negatywnie na zmianę wizerunku miasta a wręcz służą zaspokajaniu potrzeb nie tylko lokalnej społeczności. Nowo powstające centra dystrybucyjne i siedziby dużych firm na terenach stref inwestycyjnych mogą mieć wpływ na wzrost atrakcyjności miasta, a w konsekwencji jego szybszy rozwój.

VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Promowanie zachowań prozdrowotnych to celowe, ukierunkowane działanie na rzecz poprawy zdrowia publicznego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując projekty i programy ogólnopolskie jak i wojewódzkie / w ramach organizowanych różnorodnych kampanii, akcji, konkursów / – mobilizuje społeczeństwo do zwiększania kontroli nad zdrowiem, a tym samym świadomego eliminowania czynników zagrażających dobremu samopoczuciu.

PPIS w Sosnowcu skupia swoje działania głównie na poprawie zdrowia mieszkańców Sosnowca i ich mobilizacji.

Promocja zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży jest najskuteczniejszą inwestycją w poprawę zdrowia przyszłych pokoleń.

Środowisko rodzinne i szkolne odgrywa natomiast dużą rolę w kształtowaniu ich odpowiedzialności za zdrowie.

W 2021 roku, pomimo utrudnień wynikających z niekorzystnej sytuacji epidemicznej SARS-CoV-2, udało się zrealizować ujęte w planie zasadniczych przedsięwzięć zadania oraz dodatkowe, inne działania w zakresie promocji i profilaktyki zdrowia, wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej i potrzeb mieszkańców Sosnowca.

W 2021 roku realizowano/koordynowano następujące programy, kampanie i akcje profilaktyczne:

- #SzczepimySię / Zaszczep w sobie chęć szczepienia,
- Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny,
- Wirusochrona,
- Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach/Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach,
- Bieg po zdrowie,
- Trzymaj Formę,
- Skąd się biorą produkty ekologiczne,
- Klub Zdrowego Przedszkolaka,
- Czyste powietrze wokół nas,
- Projekt/KIK 68 Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,
- ARS, czyli jak dbać o miłość,
- Smak życia czyli debata o dopalaczach,
- Dopalacze – Wypalacze „groźne narkotyki”,
- Wybierz życie – Pierwszy krok,
- Podstępne WZW,

- Znamię! Znam je?,
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS,
- Bezpieczne Wakacje 2021,
- Brązowo ale czy zdrowo ?
- Lekki tornister.

W/w programy i akcje profilaktyczne były adresowane przede wszystkim do: dzieci, młodzieży, dorosłych, profesjonalnych grup zajmujących się prewencją i ochroną zdrowia oraz do ogółu społeczności Sosnowca.

1. BIEG PO ZDROWIE

Ogólnopolski program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla klas IV szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2020/2021 – koordynowano IV edycję programu.

Odbiorcami programu byli uczniowie, rodzice i opiekunowie uczniów oraz nauczyciele z **15** szkół – **ogółem 1018 osób.**

Patronaty honorowe: Minister Edukacji Narodowej + Minister Zdrowia + Rzecznik Praw Dziecka.

Cel programu: zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów.

Zajęcia prowadzone są metodami aktywizującymi, uczniowie mają realny wpływ na przebieg zajęć.

Realizatorzy programu otrzymali materiały edukacyjne w formie elektronicznej :

- podręcznik dla nauczyciela,
- zeszyt ćwiczeń dla uczniów,
- komplet 6 rodzajów plakatów dla klasy,
- foldery informacyjno- promocyjne dla szkół.

Według szkolnych koordynatorów – najważniejsze elementy programu to nauka zachowań asertywnych i ich praktyczne zastosowanie oraz wiedza o szkodliwości palenia i informacje o składnikach dymu papierosowego.

Program jest kontynuowany w roku szkolnym 2021/ 2022.

2. TRZYMAJ FORMĘ

Program realizowany od 2006 roku przez Główny Inspektorat Sanitarny i Związek Pracodawców Polskiej Federacji Producentów Żywności.

Główny cel programu:

- edukacja młodzieży szkolnej i ich rodzin w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków
- promocja zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety,
- odpowiedzialność indywidualna i wolny wybór jednostki.

W programie uczestniczą: uczniowie i nauczyciele oraz rodzice */klasy V-VIII szkół podstawowych.*

Materiały i pomoce do realizacji programu :

- Poradnik dla szkolnych koordynatorów,
- Scenariusze zajęć z propozycją gotowych do realizacji projektów,
- Broszury dla młodzieży i rodziców dotyczące zbilansowanej diety i znaczenia aktywności fizycznej,
- Plakat Talerz Zdrowia,
- Internetowa interaktywna strona edukacyjna zawierająca treści programowe oraz informacje o znakowaniu żywności.

Program realizowany jest metodą projektu co pozwala uczyć się przez działanie. Uczniowie zdobywają nawą wiedzę i doświadczenia dzięki swojej aktywności i zaangażowaniu oraz samodzielnemu podejmowaniu zadań.

Ofertę realizacji XV edycji programu w roku szkolnym 2020/2021, przedstawiono dyrektorom 40 szkół podstawowych w Sosnowcu.

Zgodnie z opiniami szkolnych koordynatorów: program motywuje młodzież do zmiany nawyków żywieniowych poprzez racjonalizację żywienia i ograniczenie spożycia produktów powodujących przyrost masy ciała, przy jednoczesnym zwiększeniu aktywności fizycznej */zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w zakresie diety, aktywności fizycznej i zdrowia/* W ramach programu organizowany jest Ogólnopolski Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę”, który w tej edycji odwołano ze względu na pandemię COVID-19 .

Program został zrealizowany w 34 szkołach, edukacją objęto ogółem 6025 osób.

3. SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE

Na terenie działania PPIS w Sosnowcu, w roku szkolnym 2020/2021 r. **wdrożono pierwszą edycję ekologicznego programu dla przedszkoli pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”**. Program został przygotowany w porozumieniu pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a Głównym Inspektorem Sanitarnym.

Program dedykowany jest:

- dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.

Cel programu:

- zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego;
- budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno - zdrowotnych.

Zajęcia w programie „Skąd się biorą produkty ekologiczne” realizowane są poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli i lekcji pokazowej.

Uczestnicy programu realizują zajęcia edukacyjne podczas których uczą się:

- skąd się biorą produkty ekologiczne i dlaczego warto je wybierać,
- jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny.

Kierowanie programu do rodziców i opiekunów dzieci, ma znaczący wpływ na jego skuteczność .

W ocenie koordynatorów – realizowany program jest bardzo ważnym elementem kształtowania prawidłowych nawyków żywieniowych. Pozwala dzieciom i rodzicom uzyskać wiedzę na temat jakości produktów ekologicznych i ich pozytywnego wpływu na zdrowie.

Programu realizowało 8 przedszkoli – 410 odbiorców.

Program jest kontynuowany w roku szkolnym 2021/2022.

4. KLUB ZDROWEGO PRZEDSZKOLAKA

Projekt realizowany jest w placówkach przedszkolnych na terenie województwa śląskiego.

Główny cel projektu:

Wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie zdrowego stylu życia.

Zajęcia dla dzieci prowadzone przez nauczycieli przedszkolnych mają na celu:

- zwrócenie szczególnej uwagi na walory odżywcze i zdrowotne owoców, warzyw oraz mleka w diecie dzieci,
- podkreślenie właściwości zdrowotnych codziennego picia odpowiedniej ilości wody,
- zachęcenie dzieci do codziennej aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania,
- budowanie i wyrabianie wśród dzieci potrzeby i nawyków dbania o higienę rąk
- zapoznanie dzieci z tematem bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych,
- rozróżnianie dymów, ich źródeł oraz właściwości niekorzystnych dla zdrowia.

Materiały informacyjno- edukacyjne do realizacji programu:

- plakaty: „Żywienie na wagę zdrowia”, „Szkoła czystych rąk”, „Grypo nie chcemy cię w naszym domu”
- ulotka zasady zdrowego żywienia oraz nowa piramida zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, ulotka dla rodziców wraz z quizem, krzyżówka, kolorowanki
- bajka „Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana”,
- prezentacja pt. „Klub zdrowego przedszkolaka”

W ramach Projektu, dzieci zostały zapoznane ze wszystkimi ważnymi dla zdrowia procedurami przeciwepidemicznymi COVID-19 ze szczególnym naciskiem na procedurę higienicznego mycia rąk.

Dodatkowym działaniem, realizowanym autorsko w sosnowieckich przedszkolach jest akcja profilaktyczno-informacyjna związana z promocją szczepień obowiązkowych i zalecanych w tym przeciwko COVID-19, pn. „**Miś Szczepanek w akcji**”. Podczas akcji organizowane są zajęcia z udziałem maskotki - bohaterem bajki „**Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana**”, który zachęca dzieci do szczepień i oswaja lęk przed iniekcjami.

Ogółem edukacją objęto: 7969 osób /dzieci, rodzice, nauczyciele z 29 przedszkoli.

Projekt jest kontynuowany w roku szkolnym 2021/2022.

5. CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS – Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej

Przedszkolny Program Edukacji Antynikotynowej pt. „Czyste powietrze wokół nas” realizowany jest od 2008 roku. Skierowany jest do dzieci 5 i 6-letnich oraz ich rodziców.

Prowadzony jest przez nauczycieli, wychowawców przedszkolnych oraz przez przedstawicieli środowiska przedszkolnego i szkolnego.

Celem programu jest:

- zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego;
- kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi
- wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych dymów, „wydobycie” dymu papierosowego;
- zwiększenie wrażliwości dzieci na szkodliwość dymu papierosowego;
- zwiększenie poziomu wiedzy na temat skutków palenia papierosów;
- zwiększenie wrażliwości dzieci na miejsca, w których mogą być narażone na dym tytoniowy.

W opiniach przedszkolnych koordynatorów: dzieci i rodzice wykazywali duże zainteresowanie treściami zawartymi w programie. Poprzez realizację zajęć, dzieci poszerzyły wiedzę na temat szkodliwości dymu papierosowego oraz uczyły się w jaki sposób zachęcić dorosłych do rzucenia palenia. Program zwiększa również umiejętności samych rodziców w zakresie wspierania dzieci w sytuacjach społecznych, w których najmłodszy narażeni są na ekspozycję dymu tytoniowego. Uczestnicy programu dowiadują się również jak szkodliwe dla środowiska i zdrowia jest palenie śmieci w piecach, co niewątpliwie pozytywnie wpływa na kształtowanie nawyków proekologicznych.

Ogółem edukacją objęto : 2497 osób z 18 przedszkoli.

Program jest kontynuowany w roku szkolnym 2021/2022

6. PROJEKT KIK/68 Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Projekt realizowany przez Główny Inspektorat Sanitarny w partnerstwie z:

- Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Krajowym Biurem d/s Przeciwdziałania Narkomanii,
- Instytutem Medycyny Pracy im. Jerzego Nofera w Łodzi,
- Instytutem Medycyny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie.

Główny cel projektu:

Ograniczenie używania alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym */od 15 do 49 roku życia /*.

Działania wzmocniono **Kampanią społeczną i medialną pt. „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”**.

Elementem integrującym działania jest platforma internetowa, która umożliwia prowadzenie działań informacyjno -edukacyjnych on-line (www.zdrowiewciazy.pl).

W ramach realizacji w/w projektu przeprowadzono działania edukacyjne dla:

- uczestników letniego wypoczynku
- pracowników i pacjentów placówek medycznych,
- uczniów, rodziców i nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
- studentów i pracowników uczelni wyższych
- społeczności lokalnej Sosnowca

Działania edukacyjne dotyczyły:

- zasad zdrowego stylu życia,
- profilaktyki uzależnień */w tym środków zastępczych - dopalaczy /*,
- prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej.

Działaniami objęto : 13066 mieszkańców Sosnowca.

7. ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest jednym z komponentów Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

Cel programu:

- dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadpodstawowych,
- ograniczenie używania przez młodzież substancji psychoaktywnych / *alkoholu, tytoniu, narkotyków, w tym środków zastępczych* /.

Struktura programu oparta jest na 3 częściach:

I. „Życie i dobre zdrowie podstawowym warunkiem ludzkiej miłości”

/tezy tej części programu wskazują, że życie i dobre zdrowie to najważniejszy warunek miłości; a zażywając substancje psychoaktywne jesteśmy oszukiwani, zmieniają naszą świadomość, powodują problemy /.

II. „Czy używanie substancji psychoaktywnych może popsuć ludzką miłość?”

/ centralnym zagadnieniem jest pokazanie strat jakie substancje psychoaktywne mogą spowodować w zakresie więzi między mężczyzną a kobietą, jak mogą negatywnie wpłynąć na rozwój człowieka w zakresie tożsamości i zadań związanych z płcią /.

III. „Substancje psychoaktywne a zdrowie prokreacyjne”

/ problematyka zdrowia w aspekcie wpływu obecnych wyborów życiowych, stylu życia uczestników na zdrowie ich przyszłego potomstwa. Jakie skutki zdrowotne dla potomstwa mogą wywołać substancje psychoaktywne. Budzenie odpowiedzialności w kontekście przyszłych postaw rodzicielskich /.

Realizatorzy programu otrzymali materiały edukacyjne w wersji elektronicznej / *plyta CD* /.

Ze względu na ograniczenia wynikające z prowadzenia zajęć w formie zdalnej, spowodowane pandemią COVID-19, większość szkół zrezygnowała z realizacji programu, który wymaga bezpośredniej, pogłębionej interakcji z prowadzącym zajęcia.

Edukacją objęto: 151 osób z 3 szkół ponadpodstawowych.

Program jest kontynuowany w roku szkolnym 2021/2022.

8. SMAK ŻYCIA CZYLI DEBATA O DOPALACZACH

Program profilaktyki uniwersalnej dla szkół podstawowych pn. „ *Smak życia czyli debata o dopalaczach* ” Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii / realizowany jest w województwie śląskim od 2015 roku /.

Cel programu:

- profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży;
- dostarczenie młodym ludziom / w wieku 13-15 lat / podstawowych informacji o kontekście używania tzw. dopalaczy i o samych „dopalaczach” aby zwiększyć ich ostrożność i zmniejszyć otwartość na kontakty z tymi produktami /;
- zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Adresaci programu:

dyrektorzy, nauczyciele, uczniowie szkół podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie.

Realizatorzy programu otrzymali materiały edukacyjne w wersji elektronicznej / płyta CD /:

- podręcznik dla nauczyciela,
- prezentację multimedialną „Młodzież, zdrowie a substancje psychoaktywne” dla nauczycieli i rodziców,
- plakat edukacyjny – Dopalamy wypalacze „groźne narkotyki”,
- ulotki edukacyjne dla uczniów i rodziców.

Koordynatorzy szkolni ocenili program jako bardzo ważny i potrzebny z uwagi na dość częste zjawisko używania środków psychoaktywnych / w tym dopalaczy / przez młodzież.

Podkreślano również duże zaangażowanie uczniów podczas realizacji treści programowych.

Edukacją objęto: 2430 osób z 16 szkół.

Program jest kontynuowany w roku szkolnym 2021/2022.

9. WYBIERZ ŻYCIE - PIERWSZY KROK

Program edukacyjny dotyczący problematyki zakażeń wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy, realizowany w szkołach ponadpodstawowych.

Rak szyjki macicy pod względem częstotliwości występowania jest drugim na świecie rodzajem raka, który dotyka kobiety oraz stanowi przyczynę ich zgonów spowodowanych nowotworami.

Nie jest uwarunkowany genetycznie, jego bezpośrednią przyczyną jest przewlekłe zakażenie onkogennymi odmianami wirusa brodawczaka ludzkiego (HPV).

Profilaktyka w postaci szczepienia i wykorzystanie dostępnych dzisiaj narzędzi w walce z tym nowotworem może w praktyce doprowadzić do jego wyeliminowania.

Dlatego tak ważne jest stworzenie świadomości zagrożenia tą chorobą głównie wśród młodych ludzi / *nie myślących często o zdrowiu*/, ale jednocześnie mających największe możliwości uniknięcia jej w przyszłości / *dzięki zdobytej wiedzy na ten temat* /.

Cel programu:

- spadek występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę;
- podniesienie poziomu wiedzy na temat:
 - profilaktyki raka szyjki macicy,
 - roli wirusa HPV w powstawaniu raka szyjki macicy,
 - czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy / *profilaktyka pierwotna i wtórna* /;
- motywowanie kobiet do wykonywania regularnych badań profilaktycznych ;
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym;
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

Adresaci programu:

uczniowie I klas szkół ponadpodstawowych / *dziewczęta + chłopcy* /.

Realizatorzy programu w szkołach otrzymują :

- poradnik dla szkolnego koordynatora /*z konspektami zajęć*/,
- prezentację multimedialną,
- zakładki i składanki dla uczniów i rodziców, plakat edukacyjny,
- dostęp do strony internetowej programu.

W związku z sytuacją epidemiczną SARS CoV-2 a w konsekwencji tego koniecznością prowadzenia zdalnego nauczania, chętnie korzystano ze strony internetowej programu www.pierwszykrok.edu.pl oraz informacji o programie zamieszczonych na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Sosnowcu.

Koordynatorzy szkolni zgodnie podkreślali konieczność kontynuacji programu w kolejnych latach, ze względu na bardzo niski poziom wiedzy w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem HPV wśród młodzieży i ich rodzin.

Ofertę realizacji programu obejmującego tematykę profilaktyki raka szyjki macicy skierowano do Dyrektorów 33 szkół ponadpodstawowych. **W roku szkolnym 2020/2021 program zrealizowało 3608 osób z 12 szkół ponadpodstawowych**

Program będzie kontynuowany w roku szkolnym 2021/2022.

10. PODSTĘPNE WZW

Podnoszenie poziomu wiedzy pozwala na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia HBV, HCV i HAV a przez to zapobieganie ich dalszemu rozprzestrzenianiu się i stanowi jeden ze sposobów przeciwdziałania rejestracji nowych przypadków zakażeń.

Program edukacyjny dotyczący profilaktyki zakażeń HBV, HCV i HAV, którego organizatorem jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja Gwiazda Nadziei - realizowany wśród uczniów szkół ponadpodstawowych - stanowi narzędzie w walce z w/w zakażeniami.

Cel programu:

- upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu: B, C oraz A wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych,
- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia: HBV , HCV, HAV oraz uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w zakresie tych zakażeń,
- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dotyczącą zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi.

Adresaci programu:

uczniowie II klas szkół ponadpodstawowych /dziewczęta + chłopcy/.

Realizatorzy programu w szkołach otrzymali:

- poradnik dla nauczyciela,

- zakładki edukacyjne dla uczniów,
- plakat edukacyjny,
- spoty edukacyjne,
- ankiety ewaluacyjne
- dostęp do strony internetowej programu.

Sytuacja epidemiczna COVID-19 w 2021 roku, powodująca brak możliwości nauczania stacjonarnego, wymusiła na koordynatorach zamieszczanie treści programowych na platformach do nauki zdalnej.

Ogółem edukacją objęto: 5258 osób z 11 szkół ponadpodstawowych

Program jest kontynuowany w roku szkolnym 2021/2022.

11. ZNAMIE! ZNAM JE?

Na terenie działania PPIS w Sosnowcu, zrealizowano wojewódzki program edukacyjny „Znamie! Znam je?” , aby upowszechnić wiedzę o nowotworze złośliwym skóry / *popularyzacja profilaktyki, prezentacja skutecznych metod zabezpieczania się przed tym nowotworem /*.

Czynniki powodujące wzrost zachorowań:

- nadmierne opalanie,
- zażywanie kąpiele słonecznych bez właściwej ochrony,
- korzystanie z solariów / *szczególnie przez osoby młode /*.

Cel programu:

- budowanie wśród młodzieży świadomości profilaktyki czerniaka oraz odpowiedzialnych zachorowań i prozdrowotnych postaw,
- upowszechnienie wiedzy o czerniaku jako nowotworze złośliwym skóry.

Adresaci programu:

uczniowie sosnowieckich szkół ponadpodstawowych

Realizatorzy programu w szkołach otrzymali:

- konspekt lekcji edukacyjnej,
- zdjęcia czerniaka - plansza edukacyjna ABCDE czerniaka,

- ankiety dla uczniów,
- film edukacyjny dla uczniów,
- ulotki i plakaty,
- dostęp do strony internetowej programu.

Program został dobrze przyjęty przez uczniów, szkolnych realizatorów i rodziców.

Odbiorcy programu poszerzyli wiedzę o chorobach nowotworowych, nauczyli się rozpoznawać łagodne zmiany skórne i złośliwego czerniaka.

Wzrosła świadomość konieczności działań profilaktycznych:

- umiarkowanego opalania na słońcu i w solariach;
- okresowego badania dermatologicznego.

Ogółem edukacją objęto: 2304 osoby z 11 szkół ponadpodstawowych

Program jest kontynuowany w roku szkolnym 2021/2022.

12. KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV I ZWALCZANIA AIDS

Na świecie żyje blisko 38 mln osób zakażonych HIV. Codziennie około 6 tys. zakaża się HIV, a około 4,5 tys. umiera z przyczyn związanych z HIV/AIDS.

Według danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego, od wdrożenia badań w Polsce w 1985 r. do 31 grudnia 2020 r. stwierdzono zakażenie HIV u ponad 26 tys. osób. Pomimo sukcesów w zakresie profilaktyki, diagnostyki i terapii nie udaje się zahamować tempa rozprzestrzeniania się HIV w Polsce. Zapobieganie zakażeniom HIV i leczenie osób chorych na AIDS jest bardzo ważnym zagadnieniem zarówno dla społeczeństwa naszego kraju jak i bezpośrednio dla każdej osoby zakażonej/chorej oraz jej bliskich.

Cel programu:

- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV/AIDS poprzez m. in. podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV;
- promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych.

Odbiorcą programu jest ogół społeczeństwa.

Uwagę odbiorców działań profilaktycznych kieruje się na konsekwencje, jakie może nieść za sobą podejmowanie ryzykownych zachowań /szczególnie tych po użyciu środków zmieniających świadomość: narkotyki, alkohol/.

Na terenie Sosnowca przeprowadzono wojewódzką akcję informacyjno-edukacyjną pn. „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej” skierowaną do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Cel akcji:

- podniesienie poziomu wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, w tym dróg zakażenia;
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i życie;
- kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS.

Metody i formy realizacji:

- przeprowadzenie lekcji edukacyjnej dla młodzieży w oparciu o materiały opracowane przez WSSE w Katowicach oraz broszury Krajowego Centrum ds. AIDS;
- organizacja powiatowego konkursu wiedzy dotyczącego profilaktyki HIV/AIDS w Zespole Szkół Elektronicznych i Informatycznych w Sosnowcu w dniu 1 grudnia 2021 r.;
- zamieszczenie na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Sosnowcu informacji o prowadzonych działaniach edukacyjnych.

Akcję przeprowadzono w 11 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto 2385 uczniów.

W ramach programu przeprowadzono ogólnopolską kampanię profilaktyczną pod hasłem „Czy wiesz, że...” Krajowego Centrum ds. AIDS.

Celem kampanii, skierowanej do grupy wiekowej 18-49 lat, było zwrócenie uwagi na zagadnienia związane z profilaktyką farmakologiczną HIV/AIDS, profilaktyką wertykalną oraz leczeniem antyretrowirusowym.

Metody i formy realizacji:

- rozpropagowanie kampanii wśród podmiotów i partnerów na terenie miasta;
- zamieszczenie informacji o kampanii na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Sosnowcu;
- dystrybucja plakatów informacyjno-edukacyjnych w wersji elektronicznej do partnerów i instytucji.

W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców, przy współpracy z Urzędem Miejskim w Sosnowcu przeprowadzono akcję plakatową na terenie miasta.

Plakaty kampanijne „Czy wiesz, że ...” zostały umieszczone na wiatkach przystanków komunikacji miejskiej w następujących lokalizacjach:

- Sosnowiec, Andersa / Osiedle Wanda k. Niwka (T)
- Sosnowiec, Dmowskiego 24C / Zagórze Dmowskiego/ kier. Centrum
- Sosnowiec, Dworska 38 / Zagórze Mec Osiedle / kier. Zuzanny
- Sosnowiec, Narutowicza (59) / Sielec - Osiedle Zamkowa / Staszica (T)
- Sosnowiec, 11 listopada 213/ Zagórze - Pekin kier. Niwka
- Sosnowiec, Andersa/ Dębowa Góra - Zakopiańska kier. Niwka / Centrum (A/T)
- Sosnowiec, Grota Roweckiego (191) / Milowice – Os. Kalety kier. Czeladź
- Sosnowiec, Małachowskiego – Ostrogórska / Mościckiego (A)
- Sosnowiec, Wojska Polskiego / Dańdówka - Skrzyżowanie kier. Niwka

Odbiorcy informacji na stronie internetowej/Facebooku PSSE w Sosnowcu – **2436 osób**.

13. AKCJA „ZASZCZEP W SOBIE CHĘĆ SZCZEPIENIA” KAMPANIA #SZCZEPIMYSIĘ

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszym i najbardziej efektywnym sposobem zapobiegania wielu chorobom zakaźnym oraz zmniejszają liczbę powikłań/zgonów z ich powodu. W związku z obserwowanym spadkiem liczby osób poddających się obowiązkowym szczepieniom ochronnym /zgodnie z *Programem Szczepień Ochronnych*/ - podejmowane są działania informacyjno-edukacyjne, których celem jest zwiększenie zaufania do korzyści wynikających z profilaktyki chorób zakaźnych / głównie poprzez poddawanie się zarówno obowiązkowym szczepieniom ochronnym jak również szczepieniom zalecanym /.

Na terenie Sosnowca, w ciągu całego roku, prowadzono zintensyfikowane działania informacyjno-edukacyjne w ramach wojewódzkiej akcji ‘Zaszczep w sobie chęć szczepienia’

Cel akcji:

- podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Sosnowca na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych,
- wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych,
- zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym / obowiązkowym i zalecanym /.

Działania informacyjno - edukacyjne kierowane są do:

pacjentów/personelu placówek medycznych, uczniów, rodziców, nauczycieli, społeczności lokalnej.

W ramach realizacji akcji stosowano różnorodne metody i formy:

- narady z partnerami,
- pogadanki/prelekcje/rozmowy indywidualne,
- punkty informacyjno – edukacyjne,
- ekspozycje i wystawy materiałów edukacyjnych + dystrybucje materiałów

Realizacja ogólnopolskiej kampanii informacyjnej pt. #SzczepimySię

PPIS w Sosnowcu z dniem 7 stycznia 2021 r. przystąpił do realizacji kampanii informacyjnej pt. #SzczepimySię.

Celem kampanii jest podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce COVID-19

Formy realizacji kampanii:

- publikowanie na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu materiałów i spotów dotyczących kampanii – linki do strony gov.pl/szczepimysię
- dodanie stopek w mailach pracowników PSSE w Sosnowcu z banerami kampanii
- pilne przekazywanie materiałów kampanii, zamieszczanych przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów i Ministerstwo Zdrowia do zamieszczenia na stronach internetowych i w mediach społecznościowych instytucji i partnerów z terenu Sosnowca
- zamieszczenie na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu baneru kierującego do strony gov.pl/szczepimysię.

W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców, w ciągu całego roku na terenie miasta prowadzono zintensyfikowane działania informacyjno- edukacyjne promujące szczepienia przeciwko COVID-19.

Medialna realizacja działań akcyjnych promujących szczepienia, obejmowała zamieszczanie na stronie internetowej i Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sosnowcu, postów zawierających komunikaty, informacje (np. dotyczące uruchomienia przez miasto mobilnego punktu szczepień COVID-19) oraz materiały edukacyjne w wersji elektronicznej do pobrania – **zamieszczono 65 postów: odbiorcy działań: 13375 osób**

Ogółem różnymi formami działań promującymi szczepienia objęto: 31702 osoby.

14. AKCJA „Bezpieczne wakacje 2021”

Cel akcji:

- stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie woj. śląskiego / *zwłaszcza w ośrodkach wypoczynku letniego* /;
- profilaktyka używania substancji psychoaktywnych w tym głównie „dopalaczy”.

Działania informacyjno - edukacyjne kierowane do:

uczestników letniego wypoczynku, dzieci, młodzieży, rodziców, opiekunów, pracowników MOSiR, kadry pedagogicznej, kierowników i wychowawców klubów osiedlowych i miejskich, ogółu mieszkańców Sosnowca.

Formy działania:

- Narady z partnerami oraz rozpropagowanie akcji w obiektach MOSiR, klubach osiedlowych i miejskich poprzez przekazanie materiałów /*ulotki, broszury, plakaty* / organizatorom letniego wypoczynku.
- Akcje informacyjno-edukacyjne skierowane do uczestników wypoczynku letniego oraz społeczności lokalnej.
- Zamieszczenie na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu informacji dotyczącej akcji wraz z materiałami edukacyjnymi w formie elektronicznej z możliwością pobrania wymaganej ilości.
- Przekazanie informacji i materiałów do zamieszczenia na stronach internetowych partnerów.
- Wystosowanie pism do dyrektorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z zaleceniem przeprowadzenia działań edukacyjnych, skierowanych do uczniów w zakresie bezpiecznych zachowań w czasie wypoczynku letniego.

Przykładowe formy działania:

Pracownicy oświaty zdrowotnej wspólnie z policjantami z Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej, Nieletnich i Patologii, Wydziału Prewencji KMP w Sosnowcu, w dniach: 9 i 23 sierpnia 2021 roku prowadzili zajęcia profilaktyczno – informacyjne podczas półkolonii w ramach akcji „Bezpieczne wakacje 2021”. Organizatorem półkolonii był MOSiR w Sosnowcu. W trakcie spotkań zorganizowano punkt informacyjno - edukacyjny z ekspozycją materiałów oświatowo – zdrowotnych. Tematem przewodnim działań było bezpieczeństwo w czasie letniego wypoczynku ze szczególnym naciskiem na profilaktykę zażywania środków psychoaktywnych; kampania Dopalacze wypalacze „groźne narkotyki” oraz kampania „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”. Motywowano odbiorców, by sami aktywnie wpływali na jakość własnego życia poprzez unikanie tytoniu, alkoholu, narkotyków i

innych środków psychoaktywnych. Namawiano do podejmowania opłacalnych dla zdrowia i dobrego samopoczucia, wysiłków w kierunku zmiany stylu życia, prawidłowego, racjonalnego odżywiania oraz systematycznej aktywności fizycznej. Edukowano również w zakresie bezpiecznego opalania oraz profilaktyki czerniaka – kampania „Brązowo ale czy zdrowo ?”, informowano również o zasadach bezpiecznego grzybobrania.

W związku z trwającą pandemią COVID-19, zwracano szczególną uwagę na konieczność stosowania się do zaleceń profilaktycznych, mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń korona-wirusem. Uczestnicy otrzymali materiały kampanijne Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto 120 osób.

Ogółem edukacją objęto : 9618 osób

15. AKCJA „BRĄZOWO ALE CZY ZDROWO”

Nadmierna ekspozycja na promieniowanie UV prowadzi do niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych. Na szkodliwy wpływ promieniowania UV są szczególnie narażone dzieci i młodzież a długotrwała ekspozycja na słońce, może przyczynić się do powstania raka skóry w późniejszym wieku.

Nowotwory skóry stanowią ~ 10% wszystkich nowotworów złośliwych wykrywanych u ludzi. W Polsce co roku odnotowuje się ~ 50 tysięcy przypadków nowych zachorowań na nowotwory skóry, w tym 3 tysiące zachorowań na czerniaki, a liczba zgonów z powodu czerniaka wynosi 1,5 tysiąca osób rocznie.

Na terenie Sosnowca działania informacyjno-edukacyjne kierowano do dzieci, młodzieży i ich rodziców, społeczności lokalnej , właścicieli solariów.

Działania miały na celu :

- kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim,
- przekazanie informacji o zdrowotnych konsekwencjach promieniowania UV poprzez działania informacyjno- edukacyjne,
- podniesienie świadomości jak i wiedzy na temat procesów zachodzących w organizmie podczas opalania.

Formy działania:

- rozpropagowanie akcji w obiektach MOSIR i klubach osiedlowych w Sosnowcu, poprzez przekazanie materiałów kampanijnych */ulotki i plakaty /* w wersji elektronicznej i papierowej organizatorom letniego wypoczynku.
- Zamieszczenie informacji o założeniach akcji na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu
- narady z partnerami : personel medyczny placówek lecznictwa zamkniętego i otwartego, właściciele, pracownicy solariów- przekazanie materiałów edukacyjnych.
- Pisma PPIS w Sosnowcu, przesłane do dyrektorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z prośbą o przeprowadzenie działań edukacyjnych..

Ogółem edukacją objęto: 4268 osób

16. AKCJA DOPALACZE – WYPALACZE „Groźne narkotyki ”

Nowe narkotyki, potocznie zwane „dopalaczami” są najgroźniejszą trucizną, na jaką narażeni są młodzi ludzie, prowadzą do uzależnienia, zatruc, chorób, a nawet zgonów.

W celu poprawy skuteczności przeciwdziałania zagrożeniom dla zdrowia publicznego powodowanym przez tzw. „dopalacze” z dniem 21 sierpnia 2018 r., weszła w życie ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. poz. 1490).

Równocześnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych (Dz. U. poz. 1591). Przepisy rozporządzenia mają przede wszystkim umożliwić skuteczniejszą oraz szybszą ochronę społeczeństwa przed niebezpiecznymi substancjami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu, mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo młodzieży oraz ze względu na obserwowane niezwykle niepokojące zjawiska nadmiernego korzystania z „dopalaczy” przez młodzież, systematycznie prowadzi wzmożone działania edukacyjno - informacyjne zmierzające do wyeliminowania używania środków zastępczych tzw. „dopalaczy” pod hasłem: Dopalacze Wypalacze „groźne narkotyki”- inicjatywa Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Powyższe działania będą nadal kontynuowane, ze szczególnym naciskiem na osoby w wieku 21- 35 lat, wśród których odnotowana liczba zatruc jest największa.

Materiały do realizacji działań:

- Plakat Dopalacze Wypalacze „groźne narkotyki”

- Ulotka Dopalacze Wypalacze „groźne narkotyki”
- Narkogoogle
- Spoty edukacyjne, filmy edukacyjne.

Prowadzone działania informacyjno - edukacyjne mają na celu:

- przeciwdziałanie rozprzestrzeniania się w/w zjawiska,
- podniesienie świadomości i wiedzy na temat niebezpiecznych procesów zachodzących w organizmie podczas zażywania dopalaczy,
- zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Działania informacyjno - edukacyjne kierowane są do:

młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodziców, kadry pedagogicznej, ogółu społeczności lokalnej Sosnowca.

Metody lub formy realizacji:

- organizacja akcji informacyjno- edukacyjnych,
- wykorzystanie podczas akcji informacyjno- edukacyjnych narkogogli,
- przekazanie materiałów edukacyjnych / ulotki, plakaty / do szkół i ośrodków wypoczynku zimowego/letniego dla dzieci i młodzieży,
- zamieszczenie informacji o akcji oraz informacji dotyczących dopalaczy na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu oraz partnerów biorących udział w akcji.

Przykładowa forma działania:

W związku z opublikowaniem przez Głównego Inspektora Sanitarnego, raportu dotyczącego zatruc ńrodkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną za 2020 rok - **PPIS w Sosnowcu zorganizował w dniu 21 września 2021 r. Konferencję szkoleniową, skierowaną do pedagogów szkolnych, zajmujących się profilaktyką uzależnień w sosnowieckich szkołach.**

Współorganizatorem przedsięwzięcia był Urząd Miejski w Sosnowcu (Wydział Zdrowia i Wydział Promocji Miasta). Głównym prelegentem Konferencji był terapeuta z Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii – Oddział w Katowicach.

Uczestnicy zostali zapoznani z w/w raportem oraz z programem profilaktyki selektywnej pod nazwą „Fred goes net”, wdrożonej w Polsce przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Dodatkowo zostały poruszone kwestie zagrożeń nowymi substancjami psychoaktywnymi i zagadnienia dotyczące projektu pod hasłem Śląska Sieć Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie.

W konferencji uczestniczyło **46 pedagogów. Ogółem edukacją objęto: 13066 osób.**

17. AKCJA EUROPEJSKI DZIEŃ WIEDZY O ANTYBIOTYKACH / Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach / w ramach programu zdrowotnego Ministra Zdrowia „Narodowy Program Ochrony Antybiotyków” /

Cel akcji:

- Podniesienie poziomu wiedzy pracowników medycznych i społeczności lokalnej w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Działania informacyjno - edukacyjne kierowane są do:

- pracowników medycznych, pacjentów, uczniów, dzieci, nauczycieli, rodziców, społeczności lokalnej.

Formy działania:

- działania oświatowo - zdrowotne prowadzono w zakładach lecznictwa zamkniętego i otwartego, w placówkach przedszkolnych, w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, uczelniach, wśród lokalnej społeczności oraz na terenie PSSE w Sosnowcu */ekspozycja i dystrybucja materiałów informacyjnych dostępnych dla pracowników i petentów /;*
- działania w zakresie profilaktyki antybiotykooporności łączono z promocją szczepień */ kampania społeczna „ Zaszczep w sobie chęć szczepienia ” - ze szczególnym wskazaniem na szczepienia przeciwko grypie /.*
- Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych skierowanych do pracowników praktyki PPIS w Sosnowcu, w związku z obchodami szpitalnej (lekarze i pielęgniarki) dotyczących prawidłowego i zasadnego zlecenia antybiotyków.

Informacja dotycząca racjonalnej antybiotykoterapii z materiałami edukacyjnymi, została zamieszczona na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu oraz rozpowszechniona u partnerów.

Przykładowe formy działania

PPIS w Sosnowcu, w związku z obchodami Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach i Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach, wystosował pisma do dyrektorów szkół z poleceniem przeprowadzenia w dniach od 18-25 listopada, tematycznych działań edukacyjnych dla uczniów.

Przeprowadzono akcję informacyjno-edukacyjną dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr.20 w Sosnowcu. Pracownik Oświaty Zdrowotnej w dniu 18 listopada prowadził zajęcia warsztatowe przybliżające zagadnienia odpowiedzialnej antybiotykoterapii.

Ogółem akcję realizowało: 19007 osób.

18. LEKKI TORNISTER – działania edukacyjne w ramach profilaktyki wad postawy

Problem przeciążonych tornistrów najmłodszych uczniów i związane z tym ryzyko wad postawy to kwestia niezwykle istotna zwłaszcza w wieku od 6 do 10 lat / *gdy dziecko jest najbardziej narażone na wykształcenie się u niego wad postawy* /. W tym czasie dziecko intensywnie rośnie co w zestawieniu z kilkugodzinnym siedzeniem w ławce szkolnej i ograniczoną swobodą ruchu może niekorzystnie rzutować na nawyki dotyczące postawy ciała.

Ekwipunek dzieci klas I-III przekracza najczęściej 10% masy ciała / *u 65% uczniów klas pierwszych stwierdzono 10% przekroczenia masy ciała a u 21% uczniów przekroczenie masy ciała wynosi 15%* /.

Adresatami działań edukacyjnych podejmowanych w ramach profilaktyki wad postawy byli: uczniowie w szkołach podstawowych, nauczyciele, rodzice i opiekunowie uczniów, uczestnicy letniego wypoczynku, pacjenci i personel placówek leczniczych, klienci i pracownicy wielkopowierzchniowej placówki handlowej – Auchan w Sosnowcu, petenci PSSE w Sosnowcu.

Cel interwencji:

- podniesienie poziomu wiedzy dzieci, rodziców i opiekunów na temat profilaktyki chorób układu ruchu,
- zwrócenie uwagi na wciąż istniejący problem przeciążonych plecaków i tornistrów uczniów,
- konsekwentne zmniejszanie przeciążenia noszonych przez dzieci bagaży,
- dbanie o właściwą postawę ciała.

Metody i formy realizacji:

- organizacja działań edukacyjnych skierowanych do wybranej grupy docelowej,
- organizacja punktów informacyjno- edukacyjnych podczas imprez dla społeczności lokalnej i podczas działań z partnerami,
- dystrybucja i ekspozycja materiałów informacyjnych / *materiały edukacyjne w wersji elektronicznej oraz plakat drukowany „Lekki tornister”* /.

Koordynatorzy szkolni realizujący działania z zakresu profilaktyki wad postawy, podkreślali potrzebę systematycznej edukacji w tym zakresie, ponieważ przeciążone tornistry i plecaki stanowią wciąż poważny i aktualny problem. Na podstawie dokonywanych okresowo przeglądów noszonych przez uczniów tornistrów wynika, że ich zawartość stanowią również zbędne podręczniki oraz ciężkie opakowania z napojami.

W związku z powyższym istnieje uzasadniona potrzeba stosowania środków zaradczych w postaci systematycznego podnoszenia poziomu wiedzy dzieci i rodziców na temat profilaktyki chorób układu ruchu oraz konsekwentne zmniejszanie przeciążenia tornistrów i dbanie o właściwą postawę ciała.

Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto : 12070 osób

19. KORONAWIRUS. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny

Wojewódzka akcja pn. „**Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny**” została stworzona w związku z sytuacją epidemiologiczną w woj. śląskim – wysokim wskaźnikiem zakażeń społeczności lokalnej wirusem SARS-CoV-2.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sosnowcu przystąpił do kontynuacji akcji, która została wprowadzona na terenie woj. śląskiego w październiku 2020 roku.

Istotne w profilaktyce zakażeń jest przestrzeganie podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny, takich jak: odległość od innych osób, zasłanianie ust i nosa, czy prawidłowa higiena rąk.

Celem akcji jest przypomnienie społeczeństwu o podstawowych zasadach profilaktyki zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń koronawirusem.

Grupę docelową działań informacyjno-edukacyjnych stanowi ogół społeczeństwa.

Metody i formy realizacji interwencji

- informacje w mediach społecznościowych i na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu oraz partnerów/instytucji
- organizacja akcji i punktów informacyjno-edukacyjnych w wybranych miejscach na terenie działania PPIS w Sosnowcu (w zależności od aktualnej sytuacji epidemiologicznej)
- dystrybucja ulotki „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny” oraz dostępnych materiałów informacyjno-edukacyjnych w wersji elektronicznej i papierowej.

Zgodnie z wytycznymi ŚPWIS w Katowicach, wzmocniono działania informacyjno-edukacyjne w zakresie przestrzegania obostrzeń sanitarnych na terenie Sosnowca, z wykorzystaniem wydanej na potrzeby akcji ulotki.

Materiały akcyjne wykorzystywano również w trakcie kontroli w związku z nieprzestrzeganiem przepisów przeciwepidemicznych.

Informacja o akcji wraz z ulotką została zamieszczona na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu oraz przekazana do zamieszczenia na stronach internetowych partnerów i współpracujących podmiotów w celu zapewnienia większego zasięgu akcji.

Przy realizacji akcji aktywnie współpracowano z licznymi partnerami i podmiotami na terenie miasta: Prezydentem Miasta Sosnowca, Urzędem Miejskim w Sosnowcu / *Wydziałem Edukacji + Wydziałem Zdrowia + Wydziałem Polityki Społecznej + Wydziałem Promocji Miasta* /, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Komendą Miejską Policji w Sosnowcu, Kuratorium Oświaty w Katowicach / *Delegatura w Sosnowcu* /, Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Sosnowcu, szkołami podstawowymi, ponadpodstawowymi i uczelniami wyższymi, placówkami lecznictwa zamkniętego i otwartego, Miejską Biblioteką Publiczną, Mediateką, Diecezjalną Kurią Biskupią w Sosnowcu, Prezesami Spółdzielni Mieszkaniowych w Sosnowcu, klubami osiedlowymi i klubami miejskimi, Hipermarketem Auchan w Sosnowcu.

Ogółem działaniami informacyjno-edukacyjnymi objęto : 24 497 osób

20. WIRUSOOCHRONA

W związku z niekorzystną sytuacją epidemiologiczną związaną z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, mając na uwadze zdrowie i bezpieczeństwo najmłodszych dzieci oraz ich rodzin, Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zainicjował realizację wojewódzkiej Akcji informacyjno-edukacyjnej pt. „Wirusoochrona”.

Adresatami akcji są : dzieci przedszkolne, uczniowie z klas I-III szkół podstawowych, ich rodzice i opiekunowie, kadra pedagogiczna.

Główny cel akcji: promocja podstawowych zasad higieny osobistej wśród najmłodszych oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów (*ze szczególnym zwróceniem uwagi na koronawirusa i grypę*).

Działania przeprowadzane przez nauczycieli poruszają następujące zagadnienia:

- prawidłowa higiena rąk;
- podstawowe zasady postępowania w czasie wzrostu zachorowań na choroby zakaźne oraz podczas epidemii koronawirusa;
- podstawowe zasady zdrowego stylu życia – prawidłowe odżywianie, aktywność fizyczna;
- inne zasady higieniczne (np. dostosowanie ubrania do warunków pogodowych).

W ramach akcji Wirusoochrona, przeprowadzono wojewódzki konkurs na najlepszy scenariusz i organizację #lekcjiHIGIENY.

Do PPIS w Sosnowcu wpłynęło pięć prac ze szkół podstawowych z których Komisja Konkursowa / zgodnie z regulaminem / wyłoniła oraz przekazała do organizatora jedną pracę / opracowaną przez nauczyciela ze Szkoły Podstawowej Nr.20 w Sosnowcu /. Na szczeblu wojewódzkim zwyciężyły trzy prace konkursowe wśród których znalazła się praca wytypowana przez PPIS w Sosnowcu.

W pierwszym i drugim półroczu 2021 roku na terenie Sosnowca przeprowadzono dwie edycje akcji informacyjno-edukacyjnej ‘‘Wirusoochrona’’.

- I edycja objęła: 23 szkoły podstawowe – 2521 odbiorców, 30 przedszkoli – 7420 odbiorców;
- II edycja objęła: 19 szkół podstawowych – 2177 odbiorców, 27 przedszkoli – 5483 odbiorców.

Przestrzeganie zasad higieny osobistej oraz wdrożenie odpowiednich działań profilaktycznych w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie Sosnowca, pozwoliło z pewnością na ograniczenie zachorowań wśród dzieci i przenoszenia wirusów na członków rodziny.

21. WNIOSKI

W 2021 roku w związku z niekorzystną sytuacją epidemiczną na terenie miasta Sosnowca, występującymi okresowo dużymi wzrostami zakażeń i zachorowań na COVID-19, praca Oświaty Zdrowotnej skupiała się głównie na działaniach edukacyjnych, mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2.

Dzięki opublikowaniu nowej strony internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sosnowcu w domenie gov.pl, osoby odwiedzające stronę miały łatwy dostęp do istotnych i rzetelnych informacji związanych z pandemią COVID-19.

Na stronie internetowej PSSE w Sosnowcu, na bieżąco publikowano komunikaty i informacje dotyczące: zasad profilaktyki zakażeń oraz zasad izolacji i kwarantanny, w tym dostęp do elektronicznego formularza zgłoszeń kwarantanny. Dużo uwagi poświęcono również na edukację i informację w zakresie szczepień przeciw COVID-19, które odgrywają znaczącą rolę w profilaktyce zakażeń.

Realizację programów oraz akcji mających na celu poprawę zdrowia mieszkańców Sosnowca, promowanie ich zachowań prozdrowotnych oraz edukację społeczności lokalnej, opierano na ścisłej współpracy z organami, podmiotami i partnerami z terenu miasta.

W 2021 roku wdrożono i przeprowadzono wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia oraz dodatkowe wynikające z potrzeb zdrowotnych mieszkańców Sosnowca.

Skomplikowana sytuacja epidemiczna nie wpłynęła znacząco na przebieg programów edukacyjnych realizowanych w placówkach nauczania i wychowania. W przypadku konieczności nauczania w trybie zdalnym, pomocne były materiały edukacyjne w formie elektronicznej zamieszczone na naszej stronie internetowej.

Wszystkie działania oświatowo-zdrowotne, prowadzone w bezpośrednim kontakcie, odbywały się z zachowaniem zasad dystansu społecznego w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażeń.